

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת חקת - בלק תש"פ

צו באקומען די און אנדערע ספרים און קונטריסים:

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית ברסלב
ליבערטי
Heichal Hakodesh Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh Boro Park
1011 41st Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

Visit Our Web Site:
www.BreslevCenter.com

צו הערוך די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

חיזוק פאר די
אידישע שטוב
212-444-9169

קול
ברסלב
212-444-9191

חיזוק יומי

צו באקומען די חיזוק יומי

טעלעפאון מעסידזשינג
347-630-2876

אימעיל
chizikyomi@gmail.com

שבת. פרק חמשה עשר - ואילו קשרים דף קיד עמוד ב - מתוך מהדורות "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

הוספות

1 **זו הוּנָא כְּבָבֵל** - כְּשֶׁלְמַחְתִּי הַתְּרָה בְּכָבֵל, קוּדָם עֲלִיתִי לְאִי: אֵלֶּיךָ הוֹקְעִין, שֶׁשׁ
 2 תְּקִיעַת שְׁתוּקָעִין בְּעִישׁ, לְהַבְטִיל וּלְהַכְרִיל, מִשּׁוּם דְּיֹהֵב קְרוֹשׁ כִּשְׁמָה, וְאִסוּר בְּכָל
 3 מְלָאכָה; וּבְמִצְוֵי, אִם חָל בּוֹ יוֹהֵב: לֹא הוּוּ כְּפִינִין. כְּתִפְלָה הַמְבֻדֵּל בֵּין קוֹשׁ
 4 לְקֶשֶׁר כְּמוֹ שֶׁמְבֻדְּלִין בִּישׁ שֶׁחַל לְדוּחַת בְּמוֹצָיִם: דְּבָרֵי הַבֵּל הוּא, אֲדָם בְּמִסְקָא
 5 לְחִיבָה בְּפִתּוּתָא דְּרֵבִי יוֹהֵב בְּפִתּוּתָא דְּרֵבִי יוֹהֵב

6 וְרַבֵּי יֶעֱקֹב דְּמַתְנִי: ר' יֶעֱקֹב אָמַר דְּחִשְׁבִּי
 7 לְהַבְטִיל בֵּין זֶה לְזֶה לְהִבְרָא, וְלֹא תִקְעִין
 8 אֶלָּא בֵּין זֶה בֵּין קַל לְיוֹם הַמִּזְבֵּי, וְהוּוּ יוֹהֵב דְּבִשְׁבָת
 9 לֹא תִקַּע לְהַבְטִיל בְּהַנְיָה מִלְּהַקְרִיב חֲלִבֵי
 10 שְׁבַת בַּיּוֹהֵב - בַּיּוֹהֵב נִמְי לֹא תִקְעִין
 11 לְהַבְטִיל מִלְּהַקְרִיב חֲלִבֵי יוֹהֵב שְׁבַת: דָּא
 12 ר' יֶעֱשָׂאֵל, בֵּין דְּקִיל לִית יוֹהֵב מִשְׁבַּת,
 13 תִּקְעַת לְהַבְטִיל מִתְּהַרְבֵּי חֲלִבֵי יוֹהֵב שְׁבַת,
 14 וּבְתַקְרָעָהּ זו בְּיַמֵּי שְׂרָאָה לֵב שֶׁחַל וּלְכַשְׁתּוּל
 15 שְׁמֹרַת מְלַקְרִיב בּוֹ חֲלִבֵי שְׁבַת: דְּיֹהֵב הָם,
 16 כְּפִאִים זֶן בָּבֵל, וְאִין יִצְרִינן סִמְרָא דְּחִבֵי בֶן
 17 יוֹרוֹ מִשְׁפָּטָא לְעִקְבִי (רַבְרַס לֵג): וְהִתְנָן,
 18 מִשְׁבַּת סִתְּהִי: ג' לְהַבְטִיל בֵּי, וְעָמִי לַה
 19 תְּקִיעוֹת בְּמִקְדָּשׁ: אִין פּוֹחֲחִין מִכָּא
 20 תְּקִיעוֹת בְּמִקְדָּשׁ, וְקִסְדִּין סִמְרָא לַה
 21 בְּמִקְדָּשׁ - לְהִבְרָא דְּבִתֵּי קִיעֵי הוּוּ: כְּרִאָרִי
 22 אֲפִי, בְּסִדֵּר יוֹזָא בְּפִרְקֵי, ג' בְּנֵי נִבְרָשׁ
 23 וְשִׁעְשַׁת הַגְּלִיל וְהַמְּקַלֵּב עַל פִּתּוּל שֶׁ דִּבְלַל,
 24 בְּשָׂגָה שֶׁתִּקְרָא וְזִרְתָּה נִצְרוּתָה יוֹצֵאת
 25 הַיְמָנָה וְהַגְּלִיל יוֹדְעִים שְׁמוֹן קִישׁ שֶׁ הַעִיר
 26 מִתּוֹבְנִין, וְרַמְיָנָה: קִיעֵי קִיעֵי קִישׁ עִם אֲשֵׁי
 27 מִשְׁמֵר - לֹא קָא, אֶלְמָא: לֹא בּוֹיִמָנָא קִיעֵין
 28 וְאִמָּר אֲבִי: הָא סִמְרָא דְּבִשְׁבָת - לְשָׂאָר עִמָּא,
 29 שְׂקִירָא קִישׁ בְּעוֹנָה: וְיִלְתִּיעֵי, בֵּין לַרַע בֵּין
 30 לְרַבֵּי יֶעֱשָׂאֵל, לְאִדוּנֵי דְּקָל הוּא מִשְׁבַּת
 31 יוֹהֵבִים שְׂרָא בְּקִבְיַת יֶרֶק תְּלוּשׁ, לְמַטָּה הַעֲלִין
 32 לְחִתּוֹן לְפִרְקֵי, דְּאִמְרִין לְמַטָּה קִיעֵין שְׂרָא, מִשּׁוּם
 33 דְּרֵבִי עֲבִי, שְׂרָאָה וְמוֹמֵן וְאִינוּ אוֹבֵל: קִבְיָה,
 34 כִּי הִיאֵה דִּבְכָל גְּדוּלָּה (לְעֵיל עַב), הֵיא מָנָן
 35 דְּקִבֵּי סִילְקָא, אֶלָּא הוּוּ מְבוּרָב, וְהָבָא
 36 שְׂרָא לְפִי שְׂאִין וְהוּוּ שְׁבַת לְחִתּוֹר.
 37 תְּקִיעַת שׂוֹרֵף שְׁבַת הוּא, וְאִקְרָאתָה לְיִדְיָה
 38 לְאִדוּנֵי הַתֵּרַב בְּקִבְיַת יֶרֶק - אִין דוּחִין שְׁבַת
 39 לְחִתּוֹר, אֶלָּא לְאִסוּר. מִנּוּן יוֹרֵי שְׂרָא לְחִתּוֹת
 40 בְּעִישׁ - תּוֹקְעִין לְהַבְטִיל וּלְהַכְרִיל: וְרַב שֶׁשֶׁת
 41 בִּישׁ דְּרַב אִידִי אֲמַר לְעוֹלָם דוּחִין שְׁבַת
 42 לְחִתּוֹר, אִי הוּוּ מְבִיב, אֶבֶל הִשְׁתָּא דְּלֹא מִיבֵּן לָךְ קִבְיַת יֶרֶק
 43 בְּיּוֹהֵב שְׂרָא לְחִתּוֹת בְּעִישׁ, שְׂרָא בְּשִׁבְתָּא, אֶלָּא וְהוּוּ מִשְׁבַּת וְאֶלָּא
 44 לְאִדוּנֵי דוּחֵי הַתֵּרַב שְׂרָא חִתּוֹר, שְׂרָא יוֹהֵב בְּמִצְוֵי שְׂבַת - לֹא הַתְּרִי: שְׁבַת קְרִיבָה,
 45 בְּלוּמָר: דְּהוּוּב שְׁבַת הַתְּרִי לְאוּרְחֵי דְּרַבֵּי קְרוּב, וְלֹא לְאוּרְחֵי דְּרַבֵּי רְזוּק: תַּלְקִיעִין
 46 לְהַבְטִיל אֶת הָעָם מִמְּלָאכָה מְהוּתָרָן בֵּין זֶה בֵּין אֹבֵל נְפֵשׁ, וְהַבְטִיל דְּרַבֵּי דְּהַתְּרִי בֵּין הַקּוֹדֵשׁ זֶה
 47 הַחֵיל: וְלֹא מְבִיבִין, כְּתִפְלָה וְעַל הַבּוּס, דְּלֹא תִקְנוּ לומֵר הַבְּרָה אֶלָּא בִּיצֵאת קוֹדֵשׁ
 48 וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ
 49 וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ
 50 וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ
 51 וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ
 52 וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ
 53 וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ
 54 וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ
 55 וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ
 56 וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ
 57 וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ
 58 וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ

1 **לִיתְקַע** כִּי הִכִּי וְלִידְעוּ הַדְּלִיבֵי שְׁבַת קִרְבִּין בְּיוֹם הַכַּפְרִים, הֵךְ תְּקִיעָה בְּעִישׁ אֲמָר,
 2 כְּפִרְשׁ בְּקוֹנְטֵרֵס, אֲבֵל וְיֹהֵב שְׁחַל בְּאוּרָה בְּשַׁבַּת - לֹא תִקַּע בְּמוֹצָאֵי שְׁבַת
 3 לְאִדוּנֵי שְׂרָאָה הוּא קַל, אֲדַרְבֵּיהּ: מִתְּרַחַם הַתְּרַחַם יֵאָמַר שְׂרָאָה הַמִּזְבֵּי, וְכֵל תְּקִיעַת
 4 שְׁתוּקָעִין בְּעִישׁ אִין עִישׁ תּוֹקְעִין בְּכַנִּיעַת הַמִּזְבֵּי. וְלִבֵּי אֲמַר בְּסוּמָר: יֵישׁ שְׁחַל בְּמוֹצָיִם -
 5 מְבֻדְּלִין וְלֹא תּוֹקְעִין, וְלֹא תִקַּע לְבִנְיַת הַחֵיבִי
 6 שְׁבַת קִרְבִּין בִּישׁ, וְמוֹדָה הַבַּר דִּם רִידוֹ הוּא
 7 שִׁישׁ קִיל הוּא מִשְׁבַּת, וְהָא הַפְּרִיךְ עַלָּה שְׂבֻחָה
 8 וְאִמָּר, לִיתְקַע בִּי הִכִּי וְלִידְעוּ דְּשִׁיר כְּסוּמָה
 9 לֹא לְחִתּוֹר אוֹתָה תְּקִיעָה אִינַה אֶלָּא לְאִדוּנֵי שְׂרָא
 10 לִילָה, וְלֹא לְאִדוּנֵי שִׁישׁ קִיל הוּא מִשְׁבַּת, וְהָא
 11 דְּלֹא קִאֲמוּ בְּהַתְּרָא לִיתְקַע בִּי הִכִּי וְלִידְעוּ הַדְּלִיבֵי
 12 יוֹהֵב אִין קִרְבִּין בְּשַׁבַּת, וְהָא זֶה אֶל תִּקַּע מִנִּי
 13 מִמַּחַם שְׁבַת הַיּוֹהֵב שִׁישׁ אִין קִרְבִּין שֶׁל זֶה הוּוּ
 14 אִם כֵּן תְּתִקְעָה אִינַה מִכּוּחַת שְׂלֵא יְהִי קִרְבִּין
 15 שֶׁל יוֹהֵב שְׁבַת, וְהָא נִמְי לֹא תִקַּע לְפִינֵיךָ
 16 וּלְבִדִּיל בְּמוֹצָאֵי שְׁבַת, וְלִידְעוּ הַדְּלִיבֵי שְׁבַת
 17 קִרְבִּין בַּיּוֹהֵב הוּא אֲפִי מְבֻדֵּל בֵּית הַבּוּס
 18 בְּרַבִּיס, אִין פִּרְסוּס הַבְּרִדְלָה מִנוּ תְּתִקְעָה:
 19 **וְלִיתְקַע** כִּי הִכִּי וְלִידְעוּ דְּשִׁיר בְּקִבְיַת
 20 יֶרֶק, הִי הַדְּרָה מִצִּי לְמִפְרִיךְ אֲלִיבָא
 21 דְּרִי שְׁמַנְאָל לִיתְקַע בִּי הִכִּי וְלִידְעוּ שְׂמִנְצִין
 22 אֶת מִשּׁוּת מִיּוֹהֵב לְשַׁבַּת, אֶלָּא נִחַל לִי
 23 מִשְׁבַּת כִּישׁ:
 24 **אֲמַר** רַב יוֹסֵף לִפִּי שְׂאִין דוּחִין שְׁבַת
 25 לְחִתּוֹר, לְעֵיל בִּי פִרְךָ לִיתְקַע בִּי הִכִּי
 26 וְלִידְעוּ הַדְּלִיבֵי שְׁבַת קִרְבִּין כו"ל הִי הוּוּ מִצִּי
 27 לְשַׁעֲרֵי הִבֵּי - דְּרִאִין זֶן הַתְּרִיב זֶן מִשְׁתַּרְחִין
 28 לְהַקְרִיבֵי, אֶלָּא בְּמוֹרָה דְּשִׁיר קִשְׁטוֹר הַאֲמוּסוֹת
 29 וְלֹא יִכְאוּ לִידֵי חוּרָה, וְזוֹ שְׂרָאָה בְּרַבִּי שְׂרָאִין
 30 לְהַתְּרִים:

1 **כִּי הוּנָא כְּבָבֵל הוּוּ אֲמָרֵי** - הָא דְּתַנְיָא: יוֹהֵבִים שְׂרָא לְחִתּוֹת
 2 **עִישׁ** - לֹא הוּוּ תּוֹקְעִין, וּבְמוֹצָאֵי שְׁבַת לֹא הוּוּ מְבִיבִין
 3 - דְּבָרֵי וְכֵל הוּא. **כִּי סִילְקָא לְהַתָּם, אִישְׁתַּוְיָהִיב לְיִתְרָה**
 4 **בִּישׁ דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן פּוּי דְּיֹהֵבִים וְקָאָמַר:** ר' יֶעֱקֹב אָמַר:
 5 **דָּאִי רַבִּי יֶעֱשָׂאֵל, מִיּוֹן דְּאֲמָר "חֲלִבֵי שְׁבַת קִרְבִּין בְּיוֹם**
 6 **הַכַּפְרִים" - לִיתְקַע, כִּי הִכִּי דְּלִיחֵי וְדֵעֵי הַחֲלִיבֵי שְׁבַת**
 7 **קִרְבִּין בְּיוֹם הַכַּפְרִים. וְאִמָּרֵי לִיה אָמַר: כְּהֵנִים וְרִיזִין הֵן,**
 8 **אֲמַר לֵיה מִן קִישְׁאָא בְּרִיחֵי דְּרַב אֲשִׁי: כִּי**
 9 **אֲמַרִּין "כְּהֵנִים וְרִיזִין?" וְהִתְנָן: שְׁלֵשׁ לְתַבְטִיל אֶת הָעָם**
 10 **מִמְּלָאכָה, שְׁלֵשׁ לְהַכְרִיל בֵּין קוֹדֵשׁ לְחוּל! בְּדִרְאָר מְאִי:**
 11 **לְשָׂאָר עִמָּא דְּבִרְוִשְׁלִים הָבָא נְמוּ: לְשָׂאָר עִמָּא דְּבִרְוִשְׁלִים.**
 12 **וְלִיתְקַע, כִּי הִכִּי וְלִידְעוּ דְּשִׁיר בְּקִבְיַת יֶרֶק מִן הַמְּהוּרָה**
 13 **וְלִמְעַלְתָּה אֲמַר רַב יוֹסֵף: לִפִּי שְׂאִין דוּחִין שְׁבַת לְחִתּוֹר.**
 14 **וְרַב יֶעֱשָׂאֵל בְּרִיחֵי דְּרַב אִידִי אָמַר: שְׁבַת קִרְבֵּי - הַתְּרִיחֵי**
 15 **שְׁבַת רְחוּקָה - לֹא הַתְּרִיחֵי, וְשְׁבַת קְרִיבָה הַתְּרִיחֵי! וְהִתְנָן:**
 16 **וְיֵשׁ מִוֹב שְׂרָא לְחִתּוֹת עֲרַב שְׁבַת - תּוֹקְעִין וְלֹא מְבִיבִין, כִּי**
 17 **מוֹצָאֵי שְׂרָא - מְבִיבִין וְלֹא תּוֹקְעִין, וְאִמָּרֵי: לִיתְקַע, כִּי**
 18 **הִכִּי וְלִידְעוּ דְּשִׁיר בְּשַׁחֲטָה לְאַלְתֵּר! אֶלָּא מְהוּרָתָא קְרִיב**
 19 **יוֹסֵף. אֲמַר רַבֵּי יוֹזָא אֲמַר רַב הוּנָא, וְאִמָּרֵי לֵה אֲמַר רַבֵּי אָפָּא**
 20 **אֲמַר רַב הוּנָא: יוֹהֵבִים שְׂרָא לְחִתּוֹת שְׁבַת - אִסוּר בְּקִבְיַת**
 21 **יֶרֶק, אֲמַר רַב מָנָא: תְּנָא, מִנּוּן יוֹהֵבִים שְׂרָא לְחִתּוֹת שְׁבַת**
 22 **שְׂאִסוּר בְּקִבְיַת יֶרֶק - ת"ל "שְׂתַחֲזוּ" - שְׁבַת. לְמָאִי?**
 23 **אִילּוּמָא לְמָלְאכָה - וְהִתְכַּתִּב "לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה"**
 24 **אֶלָּא לֹא - אֶקְבִּית יֶרֶק, ש"מ. אֲמַר רַבֵּי הִיאֵה בַר אָפָּא**
 25 **אֲמַר רַבֵּי יוֹחָנָן: יוֹהֵבִים שְׂרָא לְחִתּוֹת שְׁבַת - מוֹרָה בְּקִבְיַת**
 26 **יֶרֶק, מוֹיּוֹבִי: מִנּוּן יוֹהֵבִים שְׂרָא לְחִתּוֹת שְׁבַת שְׂאִסוּר**
 27 **בְּקִבְיַת יֶרֶק - ת"ל "שְׂתַחֲזוּ" - שְׁבַת לְמָאִי? אִילּוּמָא**
 28 **לְמָלְאכָה - וְהִתְכַּתִּב "לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה", אֶלָּא לֹא**
 29 **בְּקִבְיַת יֶרֶק! לֹא, לְעוֹלָם לְמָלְאכָה, וְלְעָבוֹר עֲלֶיהָ בְּעִישׁ**
 30 **וְל"ה. תְּנָא מְוֹתִיהֵי דְּרַבֵּי יוֹחָנָן: יוֹהֵבִים שְׂרָא לְחִתּוֹת שְׁבַת**
 31 **מִזְבֵּי**

32 **לְחִתּוֹר, אִי הוּוּ מְבִיב, אֶבֶל הִשְׁתָּא דְּלֹא מִיבֵּן לָךְ קִבְיַת יֶרֶק**
 33 **בְּיּוֹהֵב שְׂרָא לְחִתּוֹת בְּעִישׁ, שְׂרָא בְּשִׁבְתָּא, אֶלָּא וְהוּוּ מִשְׁבַּת וְאֶלָּא**
 34 **לְאִדוּנֵי דוּחֵי הַתְּרִיב שְׂרָא חִתּוֹר, שְׂרָא יוֹהֵב בְּמִצְוֵי שְׂבַת - לֹא הַתְּרִי: שְׁבַת קְרִיבָה,**
 35 **בְּלוּמָר: דְּהוּוּב שְׁבַת הַתְּרִי לְאוּרְחֵי דְּרַבֵּי קְרוּב, וְלֹא לְאוּרְחֵי דְּרַבֵּי רְזוּק: תַּלְקִיעִין**
 36 **לְהַבְטִיל אֶת הָעָם מִמְּלָאכָה מְהוּתָרָן בֵּין זֶה בֵּין אֹבֵל נְפֵשׁ, וְהַבְטִיל דְּרַבֵּי דְּהַתְּרִי בֵּין הַקּוֹדֵשׁ זֶה**
 37 **הַחֵיל: וְלֹא מְבִיבִין, כְּתִפְלָה וְעַל הַבּוּס, דְּלֹא תִקְנוּ לומֵר הַבְּרָה אֶלָּא בִּיצֵאת קוֹדֵשׁ**
 38 **וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ**
 39 **וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ**
 40 **וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ**
 41 **וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ**
 42 **וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ**
 43 **וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ**
 44 **וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ**
 45 **וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ**
 46 **וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ**
 47 **וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ**
 48 **וּבְכַסִּית חוּל, וְלֹא בְּכַסִּית שְׂרָא וּבְרִיצֵאת חוּל, דְּהָתָם שְׂרָא לְקוֹדֵשׁ יוֹמָא, וְקִדְוֵי שׁוֹ**

הדרין ערך ואילו קשרים

1 שְׂמִיקָתָא עַל הַיּוֹן הַדְּרִיבָא וְרִילָה: **מוֹצָאֵי שְׁבַת**, וְאִם יֵישׁ לִי בְּמוֹצָאֵי שְׁבַת - מְבֻדְּלִין כְּתִפְלָה וְעַל הַבּוּס דְּהַתְּרִיבֵי וְלֹא מִשְׁבַּת. וְאִמָּרֵי: אִי הוּוּ דוּחִין שְׁבַת לְחִתּוֹר לְאוּרְחֵי דְּרַבֵּי קְרוּב - וְתִקַּע מִשְׁחִשְׁבִּיה, לִידְעוּ
 2 קַל: וְלֹא תּוֹקְעִין, מִבְּעוּר יוֹם לְהַבְטִיל וּלְהַכְרִיל, וְהוּוּ אֶל עִישׁ שׁוּם מְלָאכָה: וְאִמָּרֵי: אִי הוּוּ דוּחִין שְׁבַת לְחִתּוֹר לְאוּרְחֵי דְּרַבֵּי קְרוּב - וְתִקַּע מִשְׁחִשְׁבִּיה, לִידְעוּ
 3 דְּשִׁיר בְּשַׁחֲטָה לְאַלְתֵּר: אִסוּר בְּקִבְיַ

שבת. פרק חמשה עשר – ואלו קשרים דף קטו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
 קסח תוספות

1 מותר בקניבת ירק, ודע שהבית לאו איסורא דאורייתא הוא, אלא דרבנן. והבא משום
 2 עגמת נפש שמתקן אותו אוכל, והרי קרוב לעינוי – שרי. ודוקא מן המנחה ולמעלה,
 3 שהוא שאוף ומצפה לעת אכילה, ואיבא עגמת נפש טפי: בין דהוה דהוה קא מתרפי.
 4 מקדימין לפני המנחה, והשתא לאו עגמת נפש הוא: אמר להו. לא תאכילי ביהמה! אהא
 5 אינתיא מפריכא ברי. כי דהוה דלעבלו במיתה:

הדרן עלך ואלו קשרים

6 כל חבבי הקדש בגון תורה נביאים
 7 וכתובים. ולא תיטא תורה לחוד הוא
 8 דשרי למעשרא ולצדקה, ולא שאר קשרים:
 9 מצילין אותן, דקדמני קלמון למען אסורין
 10 מפולש, וטריחא בעלמא הוא דשרי בה.
 11 וחסרון עירוב, דמפרש בגמרא: בין שקורין
 12 בהן, בגון נביאים ששפתין בהן שבתא בבת
 13 הכנסת: בין שאין קורין בהן, בגון חתומים.
 14 ורבי הלוי אמר: דאפי' יחידים אין קורין בהן,
 15 דקדמני טעמא משום גישול ביה דמדרש
 16 דקדמי לבא, ובשבת הוה חורשין דהשה לבעלי
 17 בתים ששקטין מבלאבה לבי מיתא חולל, ובתוך
 18 הדקשה הוה מורין לקח הלכות איסור ויתירא.
 19 וטוב לקח לשמוע מלכותא בכתובים: ואפי'
 20 שבתובין בכל לשון, ואיבא בטאן דאמר לקען
 21 לא ניתנו לקרות בהן, מצילין אותן: ענינן
 22 גנייה, אסור ליתרון בקמסא הפקר. ובגמרא
 23 מתרין להו, ורבותי פירשה, דהאי בכל לשון
 24 דקאמר – אבותיהם קאי, ולא אנביאם,
 25 ומדוקא אני, מפני שקעטני ביותן בן עזריאל
 26 שאמר לרעהו בן מפרשין קר. ואני אמרתי לא
 27 נביאים, אם אמר יונתן – לא כתבו, ולא ניתנו
 28 לכתב, והכי מפרש במשכת מגילה (טו טז)
 29 ומנא דאסר בכלהו איסור בר מיתא ויתירא
 30 משום מעשה דחלמי מלקח, ולא מפלגי רחם
 31 בין נביאים לכתובים: מפני שבול בית הפרש'ש
 32 כתיב עגמת נפש. במשכת. דפרושיטא לעיל: גמ'
 33 איתמר הוה כתובין תריגום, אבותיהם קאמר.
 34 לוי: אכל חבבי הקדש קאי: אליבא דמאן
 35 דאמר ניתנו לקרות בהן, מותר לקרות בכתבי
 36 הקדש שכתובין בכל לשון, במשכת מגילה (דף
 37 טז). ואין בין קשרי ותפילין ומזוזה, אלא
 38 ששפתריס כתובין בכל לשון: לא ניתנו, וכן
 39 גמליאל) פלגי עלה, ואמר: אף קשרים לא
 40 התירו שיתבאו אלא וזוניה: ואפי' שבתובין
 41 בכל לשון, ולא ניתנו לקרות. דמודקאמר אף
 42 על פי – שכלל לא ניתנו לקרות בהן, דאי
 43 נתנו – מאי גרישיתיהו: איבא סיפא, דירדך
 44 דאמרת: אינפי' שבתובין בכל לשון אמרתי:
 45 קאי, אימא סיפא: על כרחין מילתא באנפיה
 46 נפשית הוא, וטענין גנייה בחול, שפשיטא
 47 השתא בשבת מצילין להו, גנייה בחול
 48 מביעא: ואפילו הכי גניו קעין, ודוקמי
 49 דאפי' שבתובין בכל לשון – לא תאמריה
 50 קאי, אלא אטענין גנייה, והכי קאמר: אף על
 51 פי שבתובים בכל לשון, ובשבת אין מצילין
 52 אותן – בחול מיתא טענין וקמק' שלהם, אם בלו ונגשו רגובו, אף המקק – רקובותיהו) לא אכילת התולעים – טענין גנייה: עברית. כתב של עבר חלפא. אמא חלפא.

1 כל חבבי הקדש מצילין אותן מפני הדליקה בו, אמר ר'יה' דבולא היא פירקא איירי
 2 כשנפלה דליקה באותו בית או באותו חצר, דכין שהאש שם – דהיא בחול הוא, ואי
 3 שרית ליה – איני לכבוי, דמפרש בגמרא. אבל נפלה דליקה בבית אחר – מותר להציל
 4 הכל: **אליבא** דמרד ניתנו לקרות בהן כ"ע לא פלגי דמצילין. והשתא ספרים שלנו
 5 מצילין, ונתנו לקרות בהן, משום "ע"ת לעשות
 6 לה הפיר תורתך" בדאמרין ב"הויקני" (ישען
 7 טז).
 8 **לא** ניתנו לקרות בהן, פירש רש"י דהיינו רבן
 9 שמעון בן גמליאל דפליג במתניין בפ"ק דמגילה
 10 (דף טז) דאף ספרים לא התירו שיתבאו אלא
 11 וזויה, דאף הרב פריה. דהיינו עטמא – בין
 12 דלא ניתנו ליכתב אסור לקרות בהן, משום
 13 דרביס שבכתב אסור לאומון בעל פה, וקשה
 14 דאין זה אף אתה רשאי לאומרו בעל פה, כיון
 15 שאינו אומרו בלשון הקדש אלא באותו לשון
 16 כשון כתובין, דהא שרי למימר בעל פה תרגום
 17 כדמתיירב רב יוסף:
 18 **עילמית** וזוניה שומרי ריה' דאיתא רבי
 19 יהודה דאסר שאר ספרים לכתבו
 20 וזוניה, ולא הוהי אלא ס'ת כלבד, אבל רבנן
 21 שרו אף בשאר ספרים כדאמר בפ"ק דמגילה (דף
 22 טז).
 23 **וכידו** ספר איוב תרגום, שמעט שבמי
 24 התנאים כתיב געשה תרגום חתומים, וכן תניא
 25 במגילה (דף כא) (ו)במגילה ובחלה אפילו
 26 עשרה קורין ועשרה מותרין, מה שאין כן
 27 בתורה. אינפי' שיתנון לא עשאו – מימ שוב
 28 לחובבי בימי התנאים, ודלא כאומרים ההורגם של
 29 חתומים רב יוסף עשאו:
 30 **דעו**

הדרן עלך ואלו קשרים

1 **כל** חבבי הקדש מצילין אותן מפני הדליקה, בין שקורין
 2 בהן ובין שאין קורין בהן. אפי' שבתובים בכל לשון
 3 מעונינים גנייה, ומפני מה אין קורין בהם – מפני ביטול בית
 4 המדרש. **גמ'** איתמר: הוה פתובים תרגום או בכל לשון,
 5 רב הונא אמר: אין מצילין אותן מפני הדליקה, ורב חסדא
 6 אמר: מצילין אותן מפני הדליקה. אליבא דמאן דאמר
 7 "ניתנו לקרות בהן" – דבבבלי עלמא לא פלגי דמצילין. פי
 8 פלגי – אליבא דמאן דאמר "לא ניתנו לקרות בהן", רב
 9 הונא אמר: אין מצילין – דהא לא ניתנו לקרות בהן, רב
 10 חסדא אמר: מצילין – משום ביוון חבבי הקדש. תנן: כל
 11 חבבי הקדש מצילין אותן מפני הדליקה, בין שקורין בהן
 12 בין שאין קורין בהן, אפי' שבתובין בכל לשון, מאי לאו "שקורין בהן" –
 13 פתובים, אפי' שבתובין בכל לשון, ולא ניתנו לקרות בהן, וקמ' "מצילין", ותיבא דרב הונא!
 14 אמר לך רב הונא: ותסביר? אימא סיפא: מעונין גנייה, השתא אצילי מצילין, גנייה מביע?
 15 אלא, רב הונא מתרין לטעמיה, ורב חסדא מתרין לטעמיה: בין שקורין
 16 בהם – נביאים, ובין שאין קורין בהם – פתובים, כמה דברים אמורים – שבתובין בלשון הקדש,
 17 אכל בכל לשון – אין מצילין, ואפילו הכי – גנייה בעו. רב חסדא מתרין לטעמיה: בין שקורין בהן –
 18 נביאים, ובין שאין קורין בהן – פתובים, אפי' שבתובין בכל לשון – נמי מצילין, והכי קאמר: ומקם
 19 שלחן מעונין גנייה. מיתבי: הוה פתובים תרגום וכל לשון מצילין אותן מפני הדליקה, תיבא דרב
 20 הונא! אמר לך רב הונא: האי תנא סבר ניתנו לקרות בהן. ת"ש: הוה פתובין גניפתא, מדיית, עברית,
 21 עילמית, וזוניה, אפי' שלא ניתנו לקרות בהן – מצילין אותן מפני הדליקה, תיבא דרב הונא!
 22 אמר לך רב הונא: תנאי היא, דתנאי: הוה פתובין תרגום ובכל לשון – מצילין אותן מפני הדליקה,
 23 ר' יוסי אמר: אין מצילין אותן מפני הדליקה, אמר ר' יוסי: מעשה באבא חלפתא שהלך אצל רבן
 24 גמליאל ברבי לטבריא, ומצאו שתי יושב על שלחנו של (ויהוה) ובידו ספר איוב תרגום, והוא
 25 קורא בו, אמר לו: ובור אני ברבן גמליאל איבי אביך שהוה עומד ע"ג מעלה בתר חבית, והביאו
 26 לפניו ספר איוב תרגום, ואמר לבנאי: ששקעה תחת הדקדק! אף הוא צגת עליו ונגוה. ר' יוסי ברבי
 27 יהודה אמר: עריכה של מיש פפו עליו, אמר רבי: שמי תשובות דברך, חרא – וכי מיש אתר חבית?
 28 מפני? ועוד: וכי מותר לאברין בדי? אלא: מניחן במקום התורפה, והן מרקובין מאלותיהן, מאן תנאי?
 29 **אליבא**

קסו **שבת. פרק ששה עשר – כל כתבי דף קטו עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"**
הרשב"ת

1 איליאם ת"ק. כרב חסדא. ור' יוסי כרב הונא. דיליאם. טעמא דתיק משום דקקבר
 2 ניתנו לקרות ביה. וגו' דר' יוסי קאי כרב הונא. מיהו כרב חסדא קאי ולא דר.
 3 דקא רב חסדא אפילו למיד לא ניתנו. קאמר מצילין: הברכות. מטבע ברכות שבעו
 4 הבקמים. כגון יח ושאר ברכות: ופענייתיה דרבתי. מקרשיותו. שהיו חובטין בקמיעין
 5 פסוקים ללחש. כגון 'כל המחלה'. וכו'.

6 תריא מפרז לילה: נישירין. בקמיעין. אם
 7 נפלה דליקה בשבת: כשפירי. תורה. שהרי
 8 לא ניצלם בשבת: לברוקין. אם אמת היה
 9 הדבר: טומום. קברות קונטרסים: היו
 10 כותבין. תורה נביאים וכתובים: תיבעי למי"ה.
 11 נכתבת בבב לישן מצילין. תיבעי למיד אין
 12 מצילין: דלא מיכייס. אין מתקיים ביה: הא
 13 לא תמלאו תנא. מצילין: מאי תנא. היבא
 14 תנאי: מוקדאמר מצילה ביה. וקנתי דהוא מן
 15 שבתא: ספרים ללחש. שמי שאר
 16 ספרים נכתבים בסג וסביקא: בר חלוב. שם
 17 אדם: פ"ה אותיות. והו שיעור לספר תורה
 18 ושבתא מן בלה. ליהויה עומד בדלותו: כגון
 19 פרשת ויהי נסבוע הארץ. שהוא ספר לעצמו.
 20 כדלקמן. ויש בה פ"ה אותיות: ללקט. ששארית
 21 כאן מיהו. ובמקום אחר תיבה: מהו. להצילין.
 22 ותיבעי לך לפרשת ויהי נסבוע הארץ נופה.
 23 שכתבה לכה. והסדר אהו. מהו להצילה.
 24 שאין בו כדי ללקט. ובאותו ליקט עצמו ליקא
 25 ושבנביאים כגון 'כדא תמרוך לחום' (ירמיהו
 26 ח) שכתבו מקרא. איתיה תרגום שבעניא קמבו
 27 וקמבו: תרגום שבתיה. לניר שיהוהא.
 28 אלא תרגום אחר: אותיות גדולות הן. ואין
 29 דמות לכתב אשורית. ארע"פ שכתובין בלשון
 30 הקדש. אלא שכתב אותיות משונה: ואין
 31 צורך לומר תרגום שבעניא ושבעניאל
 32 ושבנביא. שכתבו תרגום להכתוב: לתישלים.
 33 אם היה בו כדי ללקט. ותרגום זו משלימו.
 34 מציעין ומצילין כשביה: וזוהמא דרב הונא.
 35 דמדוקתי ללקט. מכלל המפורזות: גיה
 36 בתיבות. הא דקנתי ללקט. דמשמע מפורזות
 37 – לא ללקט אות ואות לבר. אלא ללקט תיבה
 38 שלימה. תיבה כאן ותיבה כאן. ע"פ אותיות.
 39 וכי פלגין – באותיות המפורזות: עשה לה
 40 סימיות פלמילא ופלמילא. להבדיל מן
 41 השמכות לה: למעלה ולמטה. בתחלה ובסוף
 42 "יהי נסבוע הארץ":

שאין
 43 חלקיה: ואיצ"ל תרגום שבעניא ושבעניאל ושבנביא. תרגום שבתיה מאי ניהו – יג' שהודתא"
 44 – ואף על גב דלית בה שמונים ותשע אותיות. כי תנאי תהיא – לה'שלים. איבעיא לה: הני שמונים
 45 ותשע אותיות. כמנצחות או מפורזות? רב הונא אמר: כמנצחות. רב חסדא אמר: אפילו מפורזות.
 46 מיתבי: ס"ת שבלה. אם יש בו ללקט שמונים ותשע אותיות. כגון פרשת "ויהי נסבוע הארץ" –
 47 מצילין ואם לאו – אין מצילין. ויובתא דרב הונא! תרגמה רב חסדא איליאם דרב הונא – בתיבות.
 48 ת"י: "ויהי נסבוע הארץ ואמר משה" פירשה זו עשה לה הקב"ה סימיות מלמעלה ולמטה. ואמר
 49 שאין

1 ה"ו נכתבים בסג ובסביקא כי. משמע דפשיטא ליה שאן קרוין ביה. דא קרוין בהן –
 2 פשיטא דמצילין. כדאמר לעיל. וקשה לרשב"א: רבסנן משמע דפשיטא ליה לרש
 3 גלותא גופה דקרוין בהן. קאמר: והונאי מצילין. והיווה הוא ברייתא דמיתא. שהספרים
 4 נכתבים בכל לשון. ומגילה עד שנתא כותב אשורית עד הספר ובגין לא שאר ספרים
 5 נכתבין שלא ביה. ולפי מה שאפשר בסמוך. דרך

6 ברייתא איירי לענן הגלה – אתי שפיר. ולעולם
 7 אין קרוין בהן:
 8 אבל הכא כיון דלא מוקים לא. איג' דבפי"ב
 9 דגיטין (דף ט"ו) קרי ליה דבר שמתקיים.
 10 דהנן: בכל חובטין. כסו ובדיו ובסביקא בקומטו
 11 ובקנקנתו. ומכל דבר שמתקיים. אמר ר"ה
 12 דהתם קרי ליה מתקיים טפי ממשקו ומי פירות.
 13 דקתני התם כסביפא דאין חובטין בהן. אבל אין
 14 מתקיימן כמו דיו. אלא קשה לר"ה דהנן פבי"ב
 15 דהתם (דף ט"ז) בני מגילת סוטה אין חובטין לא
 16 בקומטו ולא בקנקנתו. שנאמר "ומחה" כהן
 17 שילכל למחוק. אלאטו קומטו וקנקנתו מתקיימן
 18 יותר מדיה ואומר ר"ה: ולעולם אין מתקיימן כמו
 19 דיו. ואין יכול למחות כמו דיו. לפי שנבלעין
 20 בקליה: מנגילה עד שהתא כותבה אשורית
 21 עד הספר ובריה. משמע דשאר ספרים לא בעי
 22 ספר ודיו. קשה רשב" ורמב"א י"ד (לעיל דף
 23 ע"ג) משמע דספר תורה בעי ספר. והני על
 24 תורה ועל המגילת – פסולה ומוקי לה בסי"ת
 25 ודיה על המגילת ארע"פ חשיב ליה לעיל
 26 פסול – הני לא חשיב ליה לענן כשורות. דקתני
 27 על הקלה ועל ההוסבסוט – שגיהיה. לא קוני
 28 דיפתרא. ועוד. תני במסכת ספרים (פ"א.) אין
 29 חובטין לא ע"פ דיפתרא ולא ע"ג ניר מתוק.
 30 ועוד: ומגילה פסולה אויפתרא. כדחנן פ"ב
 31 מגילה (דף י"ז). וכן מגילת סוטה פסולה
 32 אויפתרא. כדאמר בריהו (דף סוטה י"ג) משה
 33 דבעיא ספר. וכש"ס'ה. ודקאת כמה פעמים
 34 ספר. ודיו נמי צריך. כדאמר פירק "הנביד"
 35 (לעיל קס"ג) כותבה אלא בדי. וא שכתב אדוכתי
 36 בזה – ארי אלו יעשו ותוץ הרב יודן דר"ס
 37 דאי בעי ספר דיו. והבא איירי דוקא בשאר
 38 ספרים. והא דלא קני אין בין ספרים לסי"ת
 39 ומגילה – משום דר"ס נכתבים בכל לשון. לובי
 40 לא ערבי לה. ואכתי קשה לר"ה. דהנן פבי"ב
 41 ומגילה (דף ט"ז) אין בין ספרים לתפילין ומזוזות
 42 אלא שמתקיים נכתבין בכל לשון. כר. ופרך
 43 בגמרא: וספרים נכתבין בכל לשון ורמיהו:
 44 מקרא שכתבו תרגום ותרומם שכתבו מקרא וכתב
 45 עברי אתו שמתא את הדיים עד שיכתבו בכתב
 46 אשורית עד הספר ובדיה ומשני: אין בספרים
 47 כאן במגילה. ורב אשי משני כי תנאי תהיא –
 48 בשאר ספרים. ורבי יודנהו היא. אלא:א. בשאר
 49 ספרים נמי בעי רבי יודנהו ספר דיו. והוא הדין
 50 לרבנן. דלא אשכחן דפלגי רבנן עליה אלא
 51 בכתב אשורית. ולא בספר דיו – לא אשכחן
 52 דפלגי. ועד קשה. דשביק רב אשי התם שניטא

קמא דמוקי לה במגילה. ומטייע ליה ברייתא דהבא. דקתני כדריא דמגילה בעי שהתא כותבה אשורית וספר דיו. ורב אשי גופה מייחזי לה רבא. ונראה לר"ה דדוקא לענן הגלה מיתניא
 53 רב ברייתא. דאין בין ספרים למגילה אלא שספרים נכתבין בכל לשון. ואפי' בלא ספר דיו חשיבו לענן דמצילין אותו מפני הדליקה. איג' דלא חזו דא ליקראת. משום דיר בה דא אדוכתי.
 54 אבל במגילה אין מצילין אלא רבי רהיה לרשב"א. שהתא כותבה אשורית עד הספר ובדיו. לפי שאין בה חובטה. ואית' א"כ תקשה מברייתא דהבא. דאמר לרבי כל היבא דלא ניתנו
 55 לקרות בהן אין מצילין וי"ל דהיא דקתני לעיל תנאי דהיא "מתי"ב"י" ס"ת שבלה אם יש בה כדי ללקט כר. והתא משמע דמלוש' ללקט קא פריך. דמשמע אין מפורזות. וזמיה א"כ
 56 לאמאי קא בעי מטיקא ומכוסות או אפי' מפורזות? פשיטא דאפי' מפורזות. מדכנא רב הונא ס"ת שאין בו ללקט. משמע: האי ש בו ללקט – מצילין. איג' שון מפורזות:
 57 מפרענות

1 **ושמואל** דאמר בר' נחמיה. לא פליגי אדרב. דשפיר מודה לנחמיה דמפרש טעמא מפני
2 ביטול בית המדרש קורין שלא בזמן בית המדרש. אלא לא בזמנ רדי נחמיה
3 פליגי עלה דנחמיה:
4 **וב"ש** בשטרי הדיוטות. פירש בקמטוס: איירות. וזוהי: וזוהי השולם לקרות בכתב
5 ואיירות השלוחים ממקום למקום.

6 ולטלטלין דאי שרי דהא ראיין לעור ע"פ
7 עלדות. ונראה ליה דלא קרי שטרי הדיוטות
8 אלא שטרי רומי וכוונתו אבא בלן איירות –
9 שרי, דפעמים שיש בהן פקוח נפש. ואפי' יודע
10 שאין בו פקוח נפש ממיר ר"ה. דלא הוי שטרי
11 הדיוטות – כיון שאין צריך למה שכתוב בה. לפי
12 שידוע מה שבאנויות. ואם אינו יודע – שנוטש
13 בו צורך גדול, או פקוח נפש – ושרי. וכימי
14 בדרושמי, דקאמרו מפני מה אין קורין בבבתי
15 הקדש – מפני שטרי הדיוטות. שאם אתה אומר
16 לו שהוא מותר, אף הוא אומר: מה בכך אם
17 אתקטק בשטריה. משמע וזקק כפי גודלה
18 ושטרות קאמרו. וכן פ' רש"י לקמן. גבי צוה
19 שלא יקרא בשטרי הדיוטות. דבשטרי מקח
20 ומנכר קאמרו. וכן הניח בפ"י כתב ידו. ומיהו
21 אותן מלמדות הכותבין בלע"ז – נראה לרביט
22 לקרא ולקרי דאסור לעינין בהן. ולא גרע מהא דתנאי
23 דהדיקאיתא אסור לטרוח בהן בשבת. ואפי' בחול
24 לא ידע דרי' מי התיח. והדיל' בכונסו לעינים:
25 **פליגי** בטלטול בר'. פ"ה: אימר שפנשט כל
26 העור פליגי. ורובן שרו לטלטלין –
27 שעדיין צריך לכשר אתו ויחלככו. ור' ישמעאל
28 אסר. אבל שאינו מופשט אלא עד החוה – שרי
29 לביע' לטלטל. כדמוכח בסמוך. ואע"ז דר'
30 ישמעאל לא שרי להשפיש אלא עד החוה. מימי
31 פליגי במופשט בחול. כגון שעבר להשפיש. אי נמי
32 בתמימים ומוספים. דמותר להשפיש:
33 **הבא**

1 **ההוה שקול שמא דלא מקבל שוקרא.** בעו לחאובי ביה;
2 **אעילוה ליה שגגא דרדבא.** ואוול לקמיה, אמרה ליה:
3 **בעינא דניפליני לי בגנבסי דבי נשי.** אמר ליה: פלוגני. א"ל
4 **כתוב לך:** במקום ברא ברמא לא תירוח. א"ל: מן וקא
5 **דילתון מארעבון איתנמלית אורייתא דמשוה,** ו אורייתא
6 **עוון גליון,** וכתבי ביה: ברא וברמא פתרא ורתון: למחר הדר
7 **עיל ליה איהו מרמא לובא.** אמר ליה: שפילית לסיפיה
8 **דעוון גליון וכתב ביה:** אגא לא למפחת מן אורייתא דמשוה
9 **אתיחי [ולא] לאוספי על אורייתא דמשוה אתיחי.** וכתבי
10 **ביה:** במקום ברא ברמא לא תירוח. אמרה ליה: נהור נהורך
11 **בשגגא!** א"ל רבן גמליאל: **אתה המרא וכתבש לשגגא.**
12 **"ומפני מה אין קורין בו".** אמר רב: לא שנו אלא בזמן
13 **בית המדרש,** אבל שלא בזמן בהמ"ד – קורין. וישמואל
14 **אמר:** אפילו שלא בזמן בית המדרש אין קורין. איני? והא
15 **התרעא אתריה דשמואל הות,** ובגההרעא פסקי סידרא
16 **בכתובים בגמחתא דשבתא!** אלא, אי אימר הכי איתמר:
17 **אמר רב:** לא שנו אלא במקום בהמ"ד, אבל שלא במקום
18 **בהמ"ד – קורין.** וישמואל אמר: בין במקום בהמ"ד בין
19 **שלא במקום בהמ"ד,** בזמן בהמ"ד – בין קורין, שלא בזמן
20 **בית המדרש – קורין.** ואודא ישמואל למעמיה, **דבגההרעא**
21 **פסקי סידרא דכתובים בגמחתא דשבתא.** רב איש אמר:
22 **לעולם סדאמרון מעיקרא,** וישמואל רביי נחמיה. **דתנאי:**
23 **א"ע"פ שאמרו כתבי הקדש אין קורין בהן – אבל שנו**

1 **ההוה שקול שמא דלא מקבל שוקרא.** והוה מוציא עליו שם מקבל שודח מבעלי
2 דינן והבאין לקמיה, וההוה מקבלו בפתר: א"ל: לויסופא לר"ג מיקוא דגליתון בר: שפילית.
3 כל סוף ההך הוא תחתית שלו, ושקול למימר "שפילית לסיפיה": נהור נהורך בשרגא.
4 הנהור אורך בשרגא, רקמה שנתנה לו מנהור בשוהר: אמר לו ר"ג **אתה המרא וכתבש**
5 **בשגגא דלגרון.** כלומר: אגני נצחתי בשוהר.
6 והכל כדי שישמעו המתאפסים שם נבלותו,
7 ודעו: וזאת: בזמן בית המדרש. ודעם אבילה ויהי
8 דורשים: שלא בזמן בית המדרש. לאחר
9 אבילה לא דרשו, משום שבתו: פסקי סידרא
10 בכתובים. והוה רגילים לקרא בבמדרש פרשה
11 בכתובים: פסקום בהמ"ד. שיהקבך דורש.
12 דהיינו בבמדרש, אבל בעלמא – קורין: בין
13 במקום בהמ"ד בו' בזמן בהמ"ד אין קורין.
14 לפי שמשללו מלילך אצל הדרוש. אבל שלא
15 בזמן בהמ"ד, כגון לאחר אבילה – קורין:
16 **ישמואל:** דאמר לעיל, אפילו לאחר אבילה
17 אין קורין: בר' נחמיה. אמרה למלמיה: דלית
18 ליה טעמא דאין קורין שטרי ביהוה, אלא כדי
19 שיאמרו כל ר'חומר לשטרי ביהוה. ומיהו:
20 שמואל תהיבן במקומו כדברי חכמים
21 שמתניתין דאמר ר'טעמא (מרגני) משום
22 ביטול הנהור. הלכך: טעמא אבילה דליכא
23 דרשה – קורין: שנון גליון, כגון מדרש שהיה
24 וקולת: שטרי הדיוטות. כגון של ששגבות.
25 או איירות השלוחות למאן חפץ: גמ' עי'
26 ההוה. מתחיל מרגליו האחרונים עד ההוה,
27 שיכול להוציא אימורים. שהקטן הקבין הוחן
28 שקט, ותו לא מפני שיש עור אורקא. דצורך
29 דהוה: וזאת: פשטני. לכבודי: בלא ירתי.
30 שהקטן מומקמו ומקוריה. וכן אף כבודו
31 לידות פרס אובלי שחלנו מוגאל: אפתורי
32 דרדבא. שאינו מוטל בבביון, אבל לשקא
33 יסירח היישר רב יוסף. ורבא לא היישר עד
34 אורקא: וימא דאתקא. ורח פצונת, שהיא
35 בעינותה. לא חמה ולא ענה. דבארמון
36 ביבטול פסק' 'העזר' (דף ע"ב). ואינו רוח
37 המסורת – ורח מןחית בשעת החום,
38 דבארמון בגיטין (דף לא): אפילו שבת ורע
39 שבמעי אשה מסורת בו. דכתבי (דורש) ע'
40 יבא קדים רוח ה' ממדבר עזליה. וגי' יו'
41 מפרשיש יומא דאתקא – רוח דרומית, שהיא
42 פצונת. אמת שרוח דרומית פצונת. אבל
43 אסתקא על קרוךך פצונת היא ונוחה.
44 דבאמר בעלמא (עירובין ד' סה). צריכא
45 דרומית היא בלשון אמרי' יומא דשבת:
46 קודם השפשת הקור. עד החוה: מ"ש. עור
47 לאימורין מאי קא עבדי: משום ניסוי. של
48 עצר. ונדבקין באימורין: התריאו בני
49 מתולקתו: אם מצילין. בשקת: זכיק עם
50 הפקר. שיש בתוכו מעות, ומשום כבוד
51 החפץ שהוא צורך גבוה בעדיין בהדיה העלת
52 הפקר שחן צורך הדיתי: לא נפשית אלא הפסק.
53 בתמיה. משום צורך גבוה לא שרי צורך הדיתי
54 השקא

55 **בהדיה:** הנה. זכיק ומעות דקמייחי ראיא מניה – טלטול בעלמא הוא: גמ' נבי פלוגמיהו דפסת, דאיירי בה הלאכה – מלאכה
56 פליגי. גבי פסח פליגי בטלטול. דאסר רבי ישמעאל לטלטל והפסחו אחר שחוציא אימוריו אפי' ממהק לצל. משום עור. דלאו בר טלטול הוא. (א). ולא בר נשלחין. דאמין
57 ב'במה טומנין' (לעיל מט.) שמשטלעין אותן. ודחתם עור בהמה גסה. דחוי למשדשה ולמוקא עליה: והכי קאמרי' ליה. חשוכה לעינן טלטול: לא נטילטל עור אגב בשר. דהוי
58 נמי כבוד שמים. דבשר דומיא דספר. ומומר לטלטלו מתמה לצל. ואגב בשר יטלטלו עור המתובר בו:

שבת. פרק ששה עשר – כל כתבי דף קזי עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" תוספות

1 **הכח** נעשה בסיס לדבר האסור. פי' בקונטרס: שהבשר אסור לטלטל, שהרי אינו ראוי
2 לאכילה עד הלילה. ואינו נראה. ד"כ – היכי קאמר ללא טלטול עור אנב בשר
3 כיון דבשר אסור לטלטל. ונראה. ולכ"ע פשוט מותר לטלטל. אינו דמאן דשרי בשר תפל
4 בעלמא לטלטל, היינו משום דחוי כלבבין, והבא לא חוי כלבבין – מימ משום ביוין קושי
5 ששמי שרי לכ"ע. ובטלטול עור אנב בשר הוא
6 דפליגי. והא דקאמר הבא דחוי בסיס לדבר
7 האסור – היינו קודם ששנתה דיה בסיס לדבר
8 האסור, שכל הבכוחה ששנתה דיה אמטול:
9 מי דמי התם אדהכי והכי נפלה דליקה.
10 וא"ת: אמאי לא קאמר התם נעשה בסיס
11 לדבר המותר ולדבר האסור, הבא בעשה בסיס
12 לדבר האסור גיריזא דיל ריאן רהא לו לחלק,
13 כיון דהשתא סבור שיכול לנער מעות מן הביס,
14 ואפילו הכי אי"ל דשרי ושרי כל שהוא עשה
15 להצלת סת – הי' השרי להביא תיק שיש בו
16 מעת גיריזא:
17 **אדהכי** והכי לשינוי. שמשמע דלא לא מצו
18 למשדד המעות הזה כדי להביא התוק
19 עם המעות להביא בו סת. וא"כ, כשאינו מופשט
20 אלצ עד החוה – מותר לנער לטלטל, הואיל ולא
21 מצו שרי לה. ולא פליגי אלא כשהפשט לגמרי,
22 כפר' ליעל:
23 **דשקול** ליה בברוי. פירש בקונט: דאיבא
24 שבות בברוי וקשה יהוה ליה
25 למינוי פסדוס בפרק יאלו דבריס' (דף סדו)
26 הפשט דחיי שבת בכתב ביהו שבות דקתני הנהו
27 דרזו שבות ונראה לרי' דליבא אפילו שבות.
28 דאינו מופשט כשענין השביות עור הוי. ולא דמי
29 למפיש מורסא – הדהתם פתח קעבד, אך שא"צ
30 לו. כו' עד ומסקין – מימ עד הוא. אבל הבא, דלא
31 קא עביד הפשט – אפי' שבות ליבא:
32 **(דשקול** ליה בברוי). וא"ת: דחיי' בסוף תמיד
33 שנתו" (פסדוס סדו) תנא. חשבה. כל
34 אחד ואחד נטל פסח בעורו. אם כן, לאו בברוי
35 היה מופשט. ומשמע דבשבת איירי, דאמנות
36 הדהתם קאי. דקתני אריבעה עשר שחל בשבתו
37 ואיבא למימר. דלא קאי אשבת. אי"ל נטלו בעורו
38 בשבת. הנהו עור ונמו דר' ייבא למימר
39 דרבנן דלבריי רבי ישמעאל קאמרי, לדין – מותר
40 להפשט לגמרי, לדין – אידין לן מירא ומותר
41 להפשט בברוי. וא"ת: לפי זה ה"ל למחשב התם דחייית הפשטו ירי' ונמוק דבפולגא לא קאי
42 מיירי, ולר' שמשאל לא דוד ליה הפשט ככל. ואינו דחשיב ורביבתו ובאבתו מחץ
43 לתוחם. דפליגי בה ר"ע ר' אליעזר – לא חשיב לה פולגא. דר"א דשמוחי הוא. ועוד:
44 דמהייתא פולגא ילפנין דהואה אינה דוחה, להכי קתני לה:
45 **שליש** מחצות ושני לחיים כו'. השתא האי דמפרש לה הכי, ומוקו תרייהו אליבא
46 דר"א. ולא בעי לממר שלש מחצות ולחי א' – אינו מופשט, ובכל לחי – והו
47 מופשט. והתם מפרש אליבא דהלכתא – היינו משום דבשר דבלא לחי כולל לא חיי שרי בן
48 בתריה. דהוי כרמולת. ולא דמי לחזש שאינה מערבת דאסא:
49 **ועוד** לרבנן נציל לתוכו אוכלין ומשקין. (ואמאי נקט חצר מערבתו, ואומפליגי בן
50 חצר מערבת למנו – הוה לן פלוגי בן מברי משוחה למנוי שאינו משוחה
51 בדמשוחה. היא מותר להציל לתוכו אוכלין ומשקין, ואמאי נקט חצר מערבתו?)
52 **אלא** אמר רבה כו'. תימה. מהו תיח' רבה מוקישיא דנציל לתוכו אוכלין ומשקין? ואומר
53 ר"י דרבה רוצה לומר דרבנן סביר רבבי חודה, דוקא לטורח העלת תבני קודשי. ולא לטורח אור.
54 מחוצה בו. ולאביא לאו סביר רבנן כ"ר' לחצאין, דר"א להצלת תבני קודש טיב בלחא אחו, כרמיסין ואילו ואפילו לרבי אליעזר כו';

1 מי דמי. תיק הספר נעשה כדבר המותר לטלטלו בלא שום דליקה, דספר בר
2 טלטול הוא. ולדבר האסור, כגון מעות: **הבא**. הוא עור נעשה בסיס לדבר שכולו אסור
3 ומטולטל. שהבשר אסור לטלטלו, ולא חוי לאכילה עד ארתמא. דפסח אינו נאכל אלא
4 בלילה, וצ"ל. ורבי ישמעאל לית ליה כבוד שמים בגאבל לקדושו. ואפילו הוי עור
5 תורת כלי גליו – מיתקו משום דחיי בסיס
6 לאסור, וכ"ש שהוא נופיה לאו בר טלטול הוא:
7 **אם** מביאין פשטו שבתו כמות. דחיי בסיס
8 לדבר שכולו אסור. ומניח בו ספר להצילו ואינו
9 צריך להשליך המעות. כדמקשר ואיל – לא
10 נטלטל עור אנב הקשי: א' נימא דמדחבא
11 דאת ביה. מעות עם הספר לא שדי להו. כל
12 מעריך ליה תנא דין למשינדה. כדקמינ
13 זאע"פ שיש שבתו מעות: איתניו נמי מיתניו.
14 מעלמא. מאתו וית הביה תיק ובתוכו מעות.
15 לתינה מותת ספר ולהציל: פי דפי. והכא
16 דהספר מונח עם המעות, להדיק דהוא כא
17 עשירי להביאו עם המעות ולתת בו ספר להציל.
18 דספר ומותת בתוכו – להכי לא מפרכינו ליה
19 למשינדה: דילמא ארדיכי והכי נפלה
20 דליקה. על הספר: **הבא**. אמרתי ליה –
21 שנידנהו דרך ביאתו: כדאמרין מעיקרא.
22 דלא פליגי אלא בהפשטה. ומייתי רבנן ראי
23 מתוק הספר דמתנינן דמעילין מעות אנב
24 ספר, צרכי הדיט אנב צרכי גבוהה הואיל
25 ולבא שוחת למשינדה. וה"נ אנב צרכי
26 גבוה דכיל פעל ה' מענהו – יפשיט:
27 דקמיא דף כו' גבי ליה לעור, אינו
28 צריך לו לעור. ואינו מחפז להפשט משום
29 עור. ולא דמי להפשוט אילס ותחשים
30 דמשקין: והא ר"ש מודה בפסיק רישית ולא
31 ימות. והבא, אינו דלא מכיחן – מופשט
32 הוא: **שקול** ליה בביו. כדמפרש מותת
33 מופשט דחוקק. דאין דרך השקשה בכך. ולא
34 מלאכה הוא אלא שבות: שני לחיים. לפחם
35 שאין לו מחצה: והו מבו' שאינו מופשט
36 כלומר. מבו היתיר בכל הלכותיו. בין בעירוב
37 בין בשאר דברים. וכל היתר שאר מבוואת וש
38 כן, כגון שתייה מבוואת: ותרין. רבנן וכן
39 בתריא סבידא ליה כ"ר' דאמרי. אין מבו,
40 ואפילו סתם. ניטר גלחי א' ואשמענין בן
41 בתריא דבדחצלת תבני הקדש לא בעינו
42 לחיים כרבי אליעזר: **מפולש** קרית ליה. ונמי דבעי ר' אליעזר לחיים. מיהו מופולש
43 לא מקרי: ועוד **לרבנן**. דאמרי לשאינו מופולש. וקאמרת דחיינו מבו היתיר בכל
44 הלכותיו: נציל לתוכו **אם** אוכלין ומשקין. כמו לחצר המערבת, ואמאי פליגיה
45 מדרי' דאין ספר קמי' למובו שאינו מופולש, ונבי אוכלין קמי' לתוכו מופולש און
46 לחצר המערבת. **דמשמע** אבל למובו – אל: שתי מחצות. מכאן ומכאן: שני לחיים.
47 לחי לכל פתח ופתח: **אליבא** דרבי' ויהיה. דאמרו שתי מחצות טיב ושני לחיים.
48 ואתא בן בתריא למימר, דלגבי ספר מודה ר' יהודה דסיי ביה, דג' מחצות הו:
49 **לדין** זבי, איבא למפרח כאתקפתא דלעיל: **לרבנן** כיון דאמרת ותרין יהוה בר'
50 יהודה, לרבנן דאמרי לשאינו מופולש. ומקשר ליה לשאינו חסר כלום בר' יהודה.
51 דלא בעי אלא שתי מחצות ושני לחיים – אי הכי לרבנן נציל לתוכו אוכלין ומשקין,
52 מבו לחצר המערבת:

ר"י דרבה רוצה לומר דרבנן סביר רבבי חודה, דוקא לטורח העלת תבני קודשי. ולא לטורח אור. מחוצה בו. ולאביא לאו סביר רבנן כ"ר' לחצאין, דר"א להצלת תבני קודש טיב בלחא אחו, כרמיסין ואילו ואפילו לרבי אליעזר כו';

1 הא דתניא נשברה לו חבית בראש גגו. הקשה רב פורת אמאי לא פריך ממתניין
2 דרש "חבית" (למקן דגגו). וזאת חבית נשברה – מצילין ממנה מון שלש סעודות,
3 ואמר לאחריהם בואו העילו לכם. ולכל שאל יספוט ודוהך יהודה איבא למיער בנן
4 שהחבית כבמלית. ודיישין שמוא עידיה כלי ר' אמות כבמלית. אבל בריהא קתני
5 בדיא בראש גגו. ר"י תרץ. רבירי מירי

6 כשנשפר חזי לארץ, ודיישין שמוא יספוט. אמר ר'
7 הר דר שמואל בשם ר' הורא דוקא נשברה לו חבית.
8 אבל נסקה וטעשה סוף סוף – מותר להכניס כלים
9 לקלות ולצרף, דאינו בחול כל כך להניא כלים
10 דרך הדיר כמו בשעשברה;

11 אבל יחזיקו כלים אחר יוצרף. אמר ר"י
12 דוא פאז וז קתני לא מבעי לקלות – דמערב
13 ששעז, דאמר. אלא אפילו לצרף, דלא מערב
14 כול האי שהוא מציל – אסור: **הציל** פת נקיה
15 לא יציל פת תהרהא. אמר ר"י בשאפי ר"י
16 של פסח מצות מסולת נקיה. שיש לו די לצרף
17 יט – אין אופין אחרתן פת של תהרהא. אלא
18 מתחילה יעשה של תהרהא, ואחרי כן יעשה
19 תקיעה;

20 **אבל** לא משבת ליום הכפורים. פירש
21 בקמרטס: למצוא יודיכ – וא"ת פשיטא,
22 דחול גגור הוא, ומ"ש משבת למצוא שבת
23 ו"ל דמעה לאכול במצוא יודיכ דכפי ליעיל
24 (דף קיד). ועד: לפי שתדענו מותר יתור. אי נמי
25 ליום הכפורים בעצמו קאמר ולאכלי ותיקוהת:

26 **והתנא** דבי רבי ישמעאל כל מלאכת
27 עבודה לא תעשה. וא"ת ואמאי
28 מייחי קרא ריכל מלאכת עבודה דכתיב גיט יט.
29 הא אפי' בשבת דכתיב 'לא תעשה מלאכה'
30 סתם ולא כתיב עבודה – שרי לתקוע ולרדת מן
31 התורה, כדמשמע תבא דאשבת מייחי לה.

32 ופירש רבינו שמואל: דרס "כל מלאכה לא
33 תעשה" ורשבאי מפרש: דלעולם מיכל מלאכת
34 עבודה אימשת תקיעה ורדיית. ושב לפתן
35 מיט, דאין ק"ו לא לשבת אלא אפ"ש בכלב, דכתיב: "אי אשר יבאכל כל אפ"ש (שמות) י'
36 **שהיא** הכמה ואינה מלאכה. וכין
37 כדאמרייתא שריא, איני דמרבנן

38 אסירא, כדאמר רבא השני (דף ג'ג) אין
39 מעכבין את התקועה מלתקוע, הא נשים –
40 מעכבין את ההא חזק לן למיעשרי, משום ג' סעודות:
41 בבגהת

42 **הציל** חיים – לא? ת"ר: **הציל** פת נקיה אין מצייל פת
43 **תהרהא**. פת תהרהא – מציל פת נקיה. ומצילין מיום
44 **הכפורים** לשבת – אבל לא משבת ליום הכפורים, ואין

45 צריך לומר משבת ליום טוב, ולא משבת לשבת תהרהא. ת"ר: שכב פת בתגור וקודש עליו חיים
46 – מצילין מיום שלש סעודות, ואומר לאחריהם: בואו העילו לכם. וכשהוא ורדה – לא ירדה
47 כבמלית אלא בספין. אינו? והא תניא דבי רבי ישמעאל: "לא תעשה כל מלאכה" – וצא תקיעת
48 שופר ורדיית הפת, שהיא כממה ואינה מלאכה! פמה דאפשר לשנויי משנינן. א"ר חסדא: לעולם
49 ששים אדם לחוצאת שבת, ושצמור "היה ביום הששי והכניס את אשר יבא" – לא לתרת. אמר

50 ר' אבא: משבת חייב אדם לבצוע על שמי פכרות, דכתיב "לחם משנה". ואמר ר' אבא: רבי חונאי
51 אמר "לקטו" תביב. רבי יודא תוח בצע אמקלא שיריותיה. אמר ליה רבינא: לרב אשי: והא מייחי פרעבתגותא? אמר ליה: מין דכל יומא
52 לא עבדי, והאידין הוא דקעביד – לא מייחי פרעבתגותא. רבי אמי ורבי אסי כי מיקלע להו ריפתא דעירובא – שרו עילויה, אמרי:
53 הואיל ואיתעביד בה חדא מצונה – ליתעביד בה מצונה אחרניא. ביצד, נפלה דליקה כו". ת"ר: סמכה סעודות תיבי אדם לאכול בשבת?
54 שלש, רבי חזקא אומר: ארבע. א"י יתנן; ועיניהם מקרא אחר דרשו, ויאמר משה אכלהו חיים כי שבת חיים לה' חיים לא תמנארו
55 בשעה. רבי חזקא סבר: הני תלתא "חיים" – לרב מאורתא, ורבנן סברי: בהרי דאורתא. תנן: נפלה דליקה כלילי שבת

1 **אלא** אשר רב אשי כו'. בין רבנן וכן בן בתירא בר אליעזר סבירא להו. דבעי ג'
2 מציאות ובי לתיים בעלמא. והבא לגבי ספרי אמרי רבנן מודה ר' אליעזר בלחי אהר,
3 וכן בתירא אמר דמודה ר' אליעזר אף בלא לחי: **בחד לחי** פ"י ליה. מילתא דרבנן
4 קא מפרשי: **מתני'** נפלה דליקה כלילי שבת. קודם אבילה: שחרית. קודם סעודה:
5 לעולם הוא מציל. הואיל וזמא רב בלי חויה

6 ובהיתרא קתד, דהא בני טלטול ניהו. ולחצר
7 המעורבת ואפי' טובא תוקי שרי ליה. אי לא
8 משום גזירה, ובקפשא במקומן **גמ'** סביר
9 בהיתרא קתדה. חזו לטלטול ולחצר
10 המעורבת: ואי שרית ליה. לאתחילי בהתקלה
11 כולי האי. מתוך שהוא כהול – מניש ליה
12 שבת, ואתי נמי לכבויי? וי' ג' ולחם. קלוח תופל
13 מן הארץ: ויצרף. סמך לגב כעין שאינה.
14 אלא שאינו ראוי לשאוב, שהגז חלק התיין
15 אינו בגומא, מצרף כלי לגב שזבוב מן הגז
16 לכלי, והוא אוהו הכלי בידו: והקם מאי גזירה
17 איבא. כיון דמיד דהיתרא הוא, אמאי לא
18 יקלט ורצף: **שפא** ויבא, שכן כו'. מתוך

19 שהוא מחזיר על כלים הריבא, שכן ויבא:
20 ולא יקלס ואחר כך ויבן. אורחים בדשעת
21 לקיט לא מיעביא ליה: אין מערישין בבק.
22 לומר אורחים שאין צריכין לאכול ותיחי:
23 שפלו לכוז. בירט, ואין ענינים ראויים
24 ליתרשקו ביום אחד: ואינו שולבו. שמואי ג'
25 לעילה, שפא חזרו שפן מנטו: עד קא לא
26 קאמר ר' אליעזר. דאין מערישין: הציל פת
27 נקיה. לשלש סעודות: לא יציל פת תהרהא.

28 פת קובר, גניטל תהרהא. לפי שאין עקמה
29 כשרה לומר: פת תהרהא נחה עלי. אמר
30 משבת ליום הכפורים. כגון אם הל יודיכ
31 באחד בשבת, דהא לא אכיל עד לאורחא.
32 ולאוורקא ליערד ולימי: ואין צריך לוי
33 משבת ליום. דיכול להקבין בו ביום: סדדה.
34 כגון שרדיו בו תפס, ומפרידן אותו במחול
35 התגור שדוכב בה – לא ירדה אותו בגמרה.
36 שהוא דרך חלי: **תיבין** אים, בעיש לטוח
37 ולזמן הוצאת שבת: ותביע את אשר יבא:
38 לאתרי. בשעת תהרהא. דהנה ותהרהא

39 בהשקמה היא, דכתיב "ולקטו אותו בבקר
40 בבקר" (שמות טו): **לבעע**. ברכת המוציא:
41 נקום תיתי. אחון כידו: לקטו תביב. דמשמע
42 אצדוה. אבל ביצעה לא כתיב "משנה" – **בצע**
43 לבוליה שיריותיה. פרוסה גדולה ודי לו בה
44 לאותה סעודה ולכבוד שבת. ונראה כמחבב
45 סעודת שבת להתחוק ולאבול תהרה: כי
46 מילע ליה. פגמים שהעירובו בהבית ופגמים
47 בבית אחד משאר בני אדם: שרי פיה. היני
48 ברכת המוציא שהיא התחלת אבילה. שר =
49 מתחילתה. ולתאם חיים. למקן שלש סעודות
50 קא:

51 **לעולם**
52 **הציל** חיים – לא? ת"ר: **הציל** פת נקיה אין מצייל פת
53 **תהרהא**. פת תהרהא – מציל פת נקיה. ומצילין מיום
54 **הכפורים** לשבת – אבל לא משבת ליום הכפורים, ואין

55 צריך לומר משבת ליום טוב, ולא משבת לשבת תהרהא. ת"ר: שכב פת בתגור וקודש עליו חיים
56 – מצילין מיום שלש סעודות, ואומר לאחריהם: בואו העילו לכם. וכשהוא ורדה – לא ירדה
57 כבמלית אלא בספין. אינו? והא תניא דבי רבי ישמעאל: "לא תעשה כל מלאכה" – וצא תקיעת
58 שופר ורדיית הפת, שהיא כממה ואינה מלאכה! פמה דאפשר לשנויי משנינן. א"ר חסדא: לעולם
59 ששים אדם לחוצאת שבת, ושצמור "היה ביום הששי והכניס את אשר יבא" – לא לתרת. אמר

60 ר' אבא: משבת חייב אדם לבצוע על שמי פכרות, דכתיב "לחם משנה". ואמר ר' אבא: רבי חונאי
61 אמר "לקטו" תביב. רבי יודא תוח בצע אמקלא שיריותיה. אמר ליה רבינא: לרב אשי: והא מייחי פרעבתגותא? אמר ליה: מין דכל יומא
62 לא עבדי, והאידין הוא דקעביד – לא מייחי פרעבתגותא. רבי אמי ורבי אסי כי מיקלע להו ריפתא דעירובא – שרו עילויה, אמרי:
63 הואיל ואיתעביד בה חדא מצונה – ליתעביד בה מצונה אחרניא. ביצד, נפלה דליקה כו". ת"ר: סמכה סעודות תיבי אדם לאכול בשבת?
64 שלש, רבי חזקא אומר: ארבע. א"י יתנן; ועיניהם מקרא אחר דרשו, ויאמר משה אכלהו חיים כי שבת חיים לה' חיים לא תמנארו
65 בשעה. רבי חזקא סבר: הני תלתא "חיים" – לרב מאורתא, ורבנן סברי: בהרי דאורתא. תנן: נפלה דליקה כלילי שבת

66 **הציל** חיים – לא? ת"ר: **הציל** פת נקיה אין מצייל פת
67 **תהרהא**. פת תהרהא – מציל פת נקיה. ומצילין מיום
68 **הכפורים** לשבת – אבל לא משבת ליום הכפורים, ואין

69 צריך לומר משבת ליום טוב, ולא משבת לשבת תהרהא. ת"ר: שכב פת בתגור וקודש עליו חיים
70 – מצילין מיום שלש סעודות, ואומר לאחריהם: בואו העילו לכם. וכשהוא ורדה – לא ירדה
71 כבמלית אלא בספין. אינו? והא תניא דבי רבי ישמעאל: "לא תעשה כל מלאכה" – וצא תקיעת
72 שופר ורדיית הפת, שהיא כממה ואינה מלאכה! פמה דאפשר לשנויי משנינן. א"ר חסדא: לעולם
73 ששים אדם לחוצאת שבת, ושצמור "היה ביום הששי והכניס את אשר יבא" – לא לתרת. אמר

74 ר' אבא: משבת חייב אדם לבצוע על שמי פכרות, דכתיב "לחם משנה". ואמר ר' אבא: רבי חונאי
75 אמר "לקטו" תביב. רבי יודא תוח בצע אמקלא שיריותיה. אמר ליה רבינא: לרב אשי: והא מייחי פרעבתגותא? אמר ליה: מין דכל יומא
76 לא עבדי, והאידין הוא דקעביד – לא מייחי פרעבתגותא. רבי אמי ורבי אסי כי מיקלע להו ריפתא דעירובא – שרו עילויה, אמרי:
77 הואיל ואיתעביד בה חדא מצונה – ליתעביד בה מצונה אחרניא. ביצד, נפלה דליקה כו". ת"ר: סמכה סעודות תיבי אדם לאכול בשבת?
78 שלש, רבי חזקא אומר: ארבע. א"י יתנן; ועיניהם מקרא אחר דרשו, ויאמר משה אכלהו חיים כי שבת חיים לה' חיים לא תמנארו
79 בשעה. רבי חזקא סבר: הני תלתא "חיים" – לרב מאורתא, ורבנן סברי: בהרי דאורתא. תנן: נפלה דליקה כלילי שבת

80 **הציל** חיים – לא? ת"ר: **הציל** פת נקיה אין מצייל פת
81 **תהרהא**. פת תהרהא – מציל פת נקיה. ומצילין מיום
82 **הכפורים** לשבת – אבל לא משבת ליום הכפורים, ואין

83 צריך לומר משבת ליום טוב, ולא משבת לשבת תהרהא. ת"ר: שכב פת בתגור וקודש עליו חיים
84 – מצילין מיום שלש סעודות, ואומר לאחריהם: בואו העילו לכם. וכשהוא ורדה – לא ירדה
85 כבמלית אלא בספין. אינו? והא תניא דבי רבי ישמעאל: "לא תעשה כל מלאכה" – וצא תקיעת
86 שופר ורדיית הפת, שהיא כממה ואינה מלאכה! פמה דאפשר לשנויי משנינן. א"ר חסדא: לעולם
87 ששים אדם לחוצאת שבת, ושצמור "היה ביום הששי והכניס את אשר יבא" – לא לתרת. אמר

88 ר' אבא: משבת חייב אדם לבצוע על שמי פכרות, דכתיב "לחם משנה". ואמר ר' אבא: רבי חונאי
89 אמר "לקטו" תביב. רבי יודא תוח בצע אמקלא שיריותיה. אמר ליה רבינא: לרב אשי: והא מייחי פרעבתגותא? אמר ליה: מין דכל יומא
90 לא עבדי, והאידין הוא דקעביד – לא מייחי פרעבתגותא. רבי אמי ורבי אסי כי מיקלע להו ריפתא דעירובא – שרו עילויה, אמרי:
91 הואיל ואיתעביד בה חדא מצונה – ליתעביד בה מצונה אחרניא. ביצד, נפלה דליקה כו". ת"ר: סמכה סעודות תיבי אדם לאכול בשבת?
92 שלש, רבי חזקא אומר: ארבע. א"י יתנן; ועיניהם מקרא אחר דרשו, ויאמר משה אכלהו חיים כי שבת חיים לה' חיים לא תמנארו
93 בשעה. רבי חזקא סבר: הני תלתא "חיים" – לרב מאורתא, ורבנן סברי: בהרי דאורתא. תנן: נפלה דליקה כלילי שבת

שבת פרק ששה עשר - כל כתבי דף קיז עמוד א - מתוך מהדורות "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" רש"י

1 **במנחת** מצולץ מוזן סעודה אחת. מבאן שמענו דונן אבילה לישית בשבת היא מן
 2 המנחה ולמעלה. ולא באותם שמחלקין סעודת שחרית ומבכרין ביתיהם. ומזה
 3 מזה דאמרין בפסחים בפי' (דף ג.) יד שחל להיות בשבת, משייר דוח שתי סעודות -
 4 אן אריה מוזן משיירין מוזן ג' סעודות. שאין לעשות ב' סעודות שחרית, דוח כיון שאוכל
 5 הכל שחרית חשיב כסעודה אחת. ועד אמרי
 6 ר"י: שיש כאן איסור ברבא שאנה עירבה. כדאי
 7 בפ' (לא ר"י ומאן ע"ג.) גבי "ויצטרע שבחשבו
 8 המפדיון דקאמה: וניתו ז"ת אויורא ונקיף א"ד
 9 שמעון בן לקיש: מפני ברבא שאנה עירבה:
 10 **מכביר** בפגדיון כו'. היינו כו' יוזנן בן ברוקא.
 11 החשיב כב פגדיון חזק. היינו חזק און סבלע ע"י
 12 סעודת עירוב. ופליגי תמיד (וערובי דבב) (כב)
 13 אריב מאיר ורבי יהודה שאומרים החם שיער
 14 אחד:

15 **והא** דתנן אן פרחתי בר נימא רבנן היא
 16 ולא רבי חידקא. אומר ר"י דאן לפרש
 17 שבת נתנין לו מוזן ג' סעודות. ודיעני שבאב שש
 18 עבש לעת האוכל. דנמסחתי שבת שש
 19 רגילתי כל כך לכת ערב שבת. ובשביל שבת
 20 נתניתי לו סעודה אחת יותר ממה שנתנין לו
 21 בשאר ימים. דאיכ' - הדיכי ניתא לרבנן? והלא מן
 22 הכל אין לו כי באר' לו סעודות. אחת שחבשי עמו
 23 דלמיתן בהדיה. ושלשה שנתנו לו. וכשיאכל
 24 אחת עירב שבת. לא ישרא ברוק ז"ת סעודות
 25 ואותו יאכל בשבת. וא"כ תישיע נמי לרבנן. וכי
 26 אויל ריקן אויל. כדפרקי בסמוך. מודה: איבא
 27 למישר הבסמוך לרבנן נמי פריך. אבל קשה יבי
 28 מעשי למיתני לו סעודה בהדיה - לא תריך
 29 כלום לר' חידקא. דאין לו לשבת כ"א שש
 30 סעודות. ולר' חידקא צריך ד? ונהא ליה:
 31 כדבא בעיש. לית האוכל נתנין לו מוזן ב'
 32 סעודות שש בשאר ימים. ואם בא לשבת שש -
 33 מסיפח לו ער' ג' סעודות. וקאמה: לימא רבנן
 34 היא ולא רבי חידקא. ולרבנן נחא שיש ביהו ה'
 35 סעודות בתחלת שבת. ואותה. ושבא שיש איבא
 36 בעיש. ומאותו ה' סעודות יאכל ג' בשבת ואות
 37 המוציא שבת. ואחת וילך עמו. אלא לרבי
 38 חידקא. כשיאכל ד' בשבת ואותו לחולץ עמו
 39 למחר. א"כ מה יאכל במוציא שבת וליבא
 40 למישר דאמרין ליה מה דהוה קל למיכל באפיקו
 41 שבתא אויל בשבתא. כדאמרי ליעל - דהתם
 42 הבא כבר הוא ניוון. ולחכי נטל כל צורכה
 43 ומשה: דאיבא סעודה בהדיה. ומתריך היה סבור
 44 שיהיה פשוט למקשה שסעודה שילוך עמו
 45 נתנין לו באחד בשבת. איש' שבשאר ימים
 46 נתנין לו סעודה שילוך עמו עם אחרות - בעיש
 47 אן נתנין לו אותה עד שילך. לפי שאינו חולץ
 48 מיד עד אחר השבת. ולכן היה סבור שהמקשה לא היה יודע שהביא סעודה עמו. ואן לו בתחלת השבת א"ד ר'. לרבי משני ליה: דאיבא סעודה בהדיה. ומקשה משני: ופשיטא ליה
 49 דאיבא סעודה בהדיה. אך קשה ליה כיון דמתרצת דאביל למלכה. וכי אויל ברוקן אויל שכמו שהביא עמו לכאן כן ישאנה עמו בצאתו מבאן? משני: דמליני ליה כו':
 50 **מלוינין** סעודה בהדיה. וא"ת: איבא נתניתי לו ב' סעודות: כיון שבשאר אתה עמו - יתנו לו אתה. ויבא אתה. והאחת וילך עמו. ור"י דאן מחלקין מתוך בליה אלא ביזם.
 51 בתוך הסעודה. ולכן נתנין לו שנים. שיאכל אתה מיד ואחת בליה במקום שיהיה. ואותו לחולץ עמו למחר. **ל"י** שאין קבע שילוך. מבאן שכל למחנה בליה. שבערה
 52 לחצותה למחר לאחד אבילה. איש' שאינו יכול לאכול אם לא התנה לפי שמסתמו כשבכיר סילק דעתו מלאכול - מלשותו דהוי לא סילק דעתו. כדאמר הבא דאן קבע לשתייה.
 53 והביא ולא שבוך. א"ג. וסילק דעתו מן הדין - מי ממיס לא סילק דעתו. ומיהו. אומר ר"י: דשמא דוקא בימימה שדון קובעין עצמן לשתייה אחר אבילה אמרו דאן קבע לשתייה. אבל
 54 לדידן - לא. ורבי'א פרש במסכת תענית (דף יב.) שאף לאחר שישן מותר לשותו. ע"פ הירושלמי. ואין ר"י רוצה להקל כל כך. כיון שלא נזכר בהדיא בשיט' שיש ענין ותוספת תענית
 55 נחלת

1 לעולם מצולץ מוזן ג' סעודות. מדלף אמר ארבע - לית ליה דרבי חידקא: מפל'
 2 דתנא קמא שלש סעודות סבירא ליה. דבהאי לא אפילונו. אלא דתיק קבר מה
 3 שעבר כבר לא יתיל. ולרבי יוסי יציל: מתחיל. עקרה גדולה היא. ונזכר בה גבאיס
 4 מאכל מבקעיל מוזן. ומחלקין לעניים ב' סעודות ליום מיזם ליום: לא יבול. כיון דיש
 5 לו - מנאצא גודל לעניים: קושיא. עומתן קו'
 6 לפרנס עניים בני טובים דחיל לזוז מלימא
 7 דמחמה. ומתחלקין מעיש לעיש. י"ד סעודות
 8 לא יבול מן הפקוזה. שיהי' יכול למתנין
 9 לעיש הבקאה. אבל כשיש לו מוזן יב - ויטול.
 10 שהרי לא תחלק עד ער שגוגע עיש. ותר'י
 11 לשבעה ומי שבת ערביין יד סעודות: אבליה
 12 שבשבת. שיהי' האבילה מידו ליערב. ולא
 13 תתערך לאכול בקילה. ואף על גב דאמרין
 14 לקמן לעולם יסדר אדם שלתנו במוצאי שבת
 15 - למה למה דאפשר ליה: בתעניתא מותרין
 16 ליה בתמיה: אלא מני ר' עקיבא היא.
 17 ולענין סעודת שבת במאן דאפשר ליה איבא
 18 למישר רבנן. ואיבא למישר רבי חידקא.
 19 ומיהו. האי דפריך לבריות - יעשה שבתו
 20 חול. ולא יטיל על אחרים כבוד שבתותיה: אן
 21 פוחתין לעני העיבר סקוס לקוס. שאינו
 22 לן בליה אלא סבלס: כספרי. הלכות בפגדיון
 23 שעתשה ר' סאן סבלע. ותפודיון אחד מ"ב
 24 בדניך. דהוא אחד מנחם סבלע. ושעיר לו
 25 חקמים כבר לו לשתי סעודות היום והלילה:
 26 לן נתנין לו פדקסת לניה. לקמן מפרש מאי
 27 היא. שאתר סעודה של לילה כביל כבר היא.
 28 וכבר זו מעשרין בעירובי (דף עב) למוזן
 29 שתי סעודות. לעירובי תימון: ואם שבת.
 30 אצלם בשבת: מאי פדקסת יהא קבל
 31 ליה סעודת פדקסת. פי פדק' - דקדיון
 32 פולטריא. הלתיח תחת מרזאשתיה: שוב א"ר
 33 מדיח. דאן דהוה זו אלא לחול: חבלי של
 34 כמשת. כדאמרי בתבובות (דף קד.) ודף ק"ז:
 35 דוד בא ג' קטיוניא בתלמידי חכמים
 36 שגאמה יעוד בה עשייה. וגו'. חבלי לשון
 37 "חבלי וילדה" (דוחס יג.) כלי צעירים. כדומה
 38 אין לה קין: א"ר תענני ברת ארזאית לשבת
 39 א"ר תענני בתבי:

29 ניצול משלש פורעניות: מהבדלו של משינה. ומדינה של גיהנם. וממלחמת גוג ומגוג. מהבדלו של
 30 משינה - כתובי הקא 'יום' וכתובי התם 'הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום גוג'.
 31 מדינה של גיהנם - כתובי הקא 'יום' וכתובי התם 'יום עברה היום ההוא'. ממלחמת גוג ומגוג
 32 - כתובי הקא 'יום' וכתובי התם 'היום בא גוג'. א"ר ויתנן משינו רבי יוסי: כל המענה את השבת
 33 נתנין לו נחלה בלי מצרים. שגאמר 'או תענני על ה' והרבתיו על פתמי ארץ והאכלתיו
 34 נחלת

שבח פרק ששה עשר – כל כתבי דף קיש עמוד א – מותר מהדורות "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
 קבא רש"י

1 עבדינא יומא קבא לרבנן, לתלמידים, ראש ישיבה יהיה: תימי' לו, ישולם שבחי: דבי אמי צורבא מרבנן בו', שדחת תלמיד חכמים עלי: דלא מוינא רישא אבי סדיא, אני
 2 מניה ראשי על הכר: פמה דלא מהפיקנא ליה בזכותיה, עד שאראה איש בדבריו לכותה: הפקעתה בבגדים נאים: בלא. דבי קרי ליה לשביתת שבת, מתוך חביבות:
 3 סתי' רוקיה, טחן פניו בשמן אלה או בשמן: מי צדיפת לו מינה, כלום אתה חשוב לנו מן השבת? לכבוד שבת הכנסת, ולא היינו יודעים ששבת: פתחיה, לשעם
 4 בשבת מן המוכרח: אסתיירי, סלעים, אסתיירי פשטי – סלעים מדיני, וכן א' מח' סלע צורי, היינו דמי: דתי צורי: ומשלם' להו אציטורא דרשא, לפני באם להקבא לו הקשר יהיה
 5 מןן לון מעותיק: על פתחיה, ואמר להן:

6 "אשר יהיא" – מהאשרו ההתחוק מטר
 7 באומנותיכם, למחר ואלחורו ולמבור
 8 ולהתעסק בצרכי שבת, ולי נראה: ומשלם
 9 להו אציטורא דרשא – כשקיה מבאי ראשונה
 10 היה נתנה למשמשי המכנים שעדוהו על
 11 פתח ביתו, ולא היה נכנס אלא ממנה לחזור
 12 ולהקבאי אחרת, ואמר להן: לשמשין: אשר
 13 יהיא – והתאשרו מטר לרבין את זו, בעד
 14 שאך להקבאי את זו: אתהבתקא דרשא,
 15 מפתריל של שן, שחשובו היה ועשרי:
 16 ומשיף נירא, נופח משם נורא לכבוד השבת
 17 ורבינו ולי רס: אתהבתקא דרשא – חזרי:
 18 לביש נורא, כלי שורו, להודיע ששום או
 19 כדי להתנהג בחשיבות מהתעסק בתבשילי
 20 שבת, ולא יטע נבדיו בבישול קדוה: רתא
 21 דבי רבי ישמעאל בו', דיבשול קדוה מטען
 22 במים: מתרין רישא, אם היה עם ראש התבא
 23 לתרוק, מתרבו הוא כעצמו פרים, לטון
 24 פרומים, מתרין: מצתת צותיה, מצית האור
 25 בעצמו ידום: מכתתה געילי בכתתה נפיק, געיל
 26 יומא ונכנס להקבאי תמיד משואות כלי תשמיש
 27 בביתו, חופט ומגדים, כהם שמקבל את רבו
 28 בביתו, ורשע לו שהוא חשב עליו תרד
 29 לכבודו לטרוד ולהרבות בשביל: מוקר שבי.
 30 מכבר שבתות: אמרי' ליה בלדאי, להאי גזי:
 31 בלדאי, חזום בכובס: אביל להו, סופר לפול
 32 בדי: אויארבא בספיתיה, עשה לו כובס של לבד,
 33 ושבעו במשכנות של ידם, וקבעו מן מרגליות
 34 וקבעו את זו עתה: ספיתיה, כובע, ורבינו הלוי
 35 גרס: ספיתיה – מסודרו, וראשון הנין לו, והוא
 36 לשון ר' יצחק ברי יהודה: תריס' עילית
 37 דדינרי, עליות מלאות דינרי וזה, ונקטא
 38 בעלמא הוא, כלומר: הוה עתק מאר, קר פירש
 39 רבינו הלוי, הוה ככל מקום, בנות מליסר, גזיל
 40 סקינר סרפסא (תולין דף ע"ד), וכן מליסר סנד
 41 דלעיל: פמה הן זוכין, לעשר דול קוד: לה'
 42 תארי, דאין ראשאין ליהשת עד שפברך שמו
 43 בכרכת הלחם: והארין נתן לבני אדם, עיי
 44 מתקנה הגנינו השובה אחת: פא' דבתבי
 45 ולקדוהו ה' כבודו, מדתבין איתקא לשבת
 46 עניג, מכלל אגרא קדישא: לא אשבת קאי:
 47 ובלדתיה, אשבת מודה, דאי מודה – דא חביב
 48 ביה מכוון: לקדוהו, זמן סעודת שבת לזמן
 49 סעודת חלי, וזו סעודת: לאור, וזו סעודת:
 50 שהוא מתאחד לאכול: במאי נשנית, במאי
 51 שנתנה עניג ומים: אי געילתו לאדומי,
 52 שנתנהם בבקר – איתויה: רב ששטי, גוי
 53 נחור קרה, ואינו רואה עת האכלה, ובשניה
 54 דורש שבת, מושבי התלמידים במקום
 55 שנתנה עם החמה לעת האוכל, כדי שיצטערו ומתורו לקום: דכפיי מולא, שיצטערו תריא, מחר:

1 **בתליסר** עליותא דדריי, אמר רת
 2 דעליותא שם כלי הוא, כראמרין
 3 בריש "כיצד מברכין" (עשרובן דף ג) עלת נפת
 4 בכזה: רב אמר להקדים ושמואל אמר
 5 לאחר, ולא פליגי, אלא רב איירי
 6 בדרכו לאחר, ושמואל איירי בדרכו להקדים,
 7 כראמרין בסמוך:
 8 **ומנא**
 9 **מי היה** רבינו רב אמר לה: מי צדיפת לן מיניה, רבי אבא וכן בתליסר אסתיירי פשטי בישורא
 10 **מתליסר סתבי, ומשלם' להו אציטורא דרשא, ואמר להו:** אשרו יהיא, אשרו יהיא, רבא מלח שפופא, רב
 11 **ותבי אתהבתקא דרשא ומשיף נורא, רב ענין לביש נורא, דתנא דבי רבי ישמעאל:** בגדים שבשיל
 12 **בהן קדוהו לרבו – אל ימוגז בהן כוס לרבו, רב ספרא מתרין רישא – רבא מלח שפופא, רב**
 13 **הניא מרליק שרגי, רב פפא גזיל פתילתא, רב חסדא פרים סילקא, רבה רבי יוסף געלחי ציבי,**
 14 **ר' יורא מצתת צותיה, רב נחמן בר יצחק מכתתה ועילי מכתתה ונפיק, אמר:** אילו מקלעין לי ר'
 15 **אמי ור' אסי מי לא מכתפינא קמיוהו? ואיפא דאמרי:** ר' אמי ורבי אסי מכתפי ועילי מכתפי
 16 **ונפקי, אמרי:** אילו איקלע לן רבי יוחנן, מי לא מכתפינא קמיוהו? יוסף מוקר שבי, הוה הואו גזי
 17 **בשבבותיה, דהוה נפיש בכסיה סובא, אמרי ליה בלדאי:** פליהו נכסי – יוסף מוקר שבי מבראי
 18 **להו, אלו ונפיהו לכוהו ניכסי, וכן בתו מרגנתא, אותבה בספיתיה, בתרי דקא עבר מבראי –**
 19 **אפרתוה וקא, שדריה במאי, בלעיה פורא, אסיתוה איתיהו אפניא דמעלי שבתא, אמרי:** מאן וכן
 20 **בי השתא? אמרי להו:** זלו אמטוהו לגבי יוסף מוקר שבי, דרגיל דבין, אמטוהו גדוליה, ונניה,
 21 **קרעיה, אשבת ביה מרגנתא, ונניה בתליסר עליותא דינרי דדרבא, פגע ביה ההוא סבא, אמר:**
 22 **מאן דיוף שבתא – פרעיה שבתא, בעא מיניה רבי מר' ישמעאל ברבי יוסי: עשירים שבאי**
 23 **במה הן זוכין? א"ל:** בשביל שמעשרין, שצאמר "עשר תעשר" – עשר בשביל שתתעשר, שבכבל
 24 **במה הן זוכין? א"ל:** בשביל שמכבדין את התורה, ושבשאר ארצות פמה הן זוכין? א"ל: בשביל
 25 **שמכבדין את השבת, דאמר רבי היא בר אבא: פעם אחת נתארחתי אצל בעל הבית בלדקאי,**
 26 **והביאו לפניו שלחן של זהב משיש שהיה עשור בני אדם, ושש עשרה שלשלאות של כסף כבועות**
 27 **בו, וקערוה וכוסות וקוחניות וצילוחות כבועות בו, ועלו כל מיני מאכל וכל מיני מגדים ובשמים,**
 28 **וכשמעיהם אותו אמרם: "לה' הארץ ומולאו וגו'", ובשמשלסן אותו אמרם: "השמים שמים**
 29 **לה' והארץ נתן לבני אדם", אמרתי לו: בני, פמה זכות לך? אמר לי: קצב הייתי, ומכל בהמה**
 30 **שהיתה נאה אמרתי: זו תהא לשבת, אמרתי לו [אשריך שזכות], וברוך המקום שזיכך לך, א"ל**
 31 **קיסר לרבי יוחנן בן זנאי: פמני מה תבשיל של שבת ריחו נודף? אמר לו: תבלין אחד יש לנו,**
 32 **ושבת שמו, שאנו מביילין לתוכו – וריחו נודף, אמר לו: תן לנו הימנו? אמר לו: כל המשמר את**
 33 **השבת – מועיל לו, ושאינו משמר את השבת – אינו מועיל לו, א"ל רש גלותא לרב המנוא:**
 34 **מאי דתביב "ולקדוהו ה' מכוון?" א"ל: זו ויה וכו', שאין בו לא אכילה ולא שתייה, אמרה תורה:**
 35 **בפרהו בכסות נקוה, ו"בפרתו" רב אמר: לתקדים, ושמואל אמר: לאחר, אמרי ליה בני רב פפא בר**
 36 **אבא לרב פפא: גנון און דשכית לן בישורא ותקראי קל יומא, במאי נשנית? אמר להו: או געילתו**
 37 **לאקדומי – אשתוהו, אי רגילות לאחוריה, רב ששת, פקטא מותבי להו לרבנן היבא**
 38 **דמטיא שמישמו, מותבי להו לרבנן היבא דמטיא מולא, בי היכי דלקוטו יהיא, ר' יורא**

מחר
 מחר

שבת. פרק ששה עשר – כל כתבי דף קב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזילץ)"
 קכה תוספות

1 **דברים שאין אדם עושה בהן**, על מדיןן לאומן מחלוקת: **אלא אם כן נבשל בהן**,
 2 **עד שאומרין ב' ו' עינים** בדבשהו, דהיינו טעמי תורה המוסקין: **לא אהיה חובש**.
 3 **אין גי' לרלות חובש – חובש בבגדמידי**, "אקה" – תרגומתי, כמו "שוקק לרעהו"
 4 **אנהי' (איוב יב) – את הנהו; ויפא' – דמשום דיש בהן קמץ הנהו**, דילמא על פירוקן
 5 **צריכים שיבשו הקטב; ואמר** – דאי אמר להו
 6 **ימרינא**, אנתו טעמי תורה: **אמרי' לה'**.
 7 **שאלים: אימאן לן: ויפני הנה ליה למידי**
 8 **גמר ויפני: מאי לא אהיה חובש**, מנה הנה
 9 **על האמת שלא יגע בתורה: דקברי תורה**,
 10 **היו נאמנין, ואין מתחללים על שקר: מותג' –**

1 **א"ר** ואידי בבא לקפל. פירש רוב פורת דלקפל דיינו אפי' בא לקפל, דלר' אבא אין
 2 חילוק בין לקפל בין להציל. דאפילו להציל בחצר אחת לא שרי אלא מוזן ג'
 3 סעודות. אבל אין רגא לומר להציל שלא משה סעודות בחצר אחת גם לרבי אבא.
 4 דאם כן – הוה ליה לאוקומי מתי' אידי ואידי בחצר רבא לקפל, וכאן – בבא
 5 להציל: **גורן** מים מצד זה. פירש רשב"י: לא
 6 דוקא על הסליה, דהא ק"ל בפי' דפי' "הא תנא"
 7 (ובזהו צ"ר) דבבב – שרייתו והוה ביבוסו. ולעיל
 8 בסוף פרק "שענה שריצים" (דף קא) פירשהו:
 9 **גרב**

1 **דברים שאין בני אדם עומדין עליהם אלא אם כן נבשלו**
 2 **בהן יענין תחת ידיו' יענין תתיהו לגי' – ישא' ביום ההוא**
 3 **לאמר לא אהיה חובש וגו'". אין "ישא'" אלא לשון שבועה,**
 4 **וכן הוא אומר "לא תשא את שם ה'". "לא אהיה חובש"**

1 **– לא אהיה מחובשי עינמן בבית המדרש,** "ובביתו אין להם ואין שמולה" – שאין בדי' לא מקרא
 2 **ולא משנה ולא נגרא. ומפאי? דילמא שרי תהם, דאי אמר להו' ימרינא/ אמרו לה: אימא לן!**
 3 **הוה ליה למימר: גמר ויפני: מאי לא אהיה חובש – כלל לא קשיא, פאן – דבבב' תורה, פאן –**
 4 **במציא שרייתו. מותג' מצילין כל מלא ביהות – א"ע/ שיש בו מציא סעודות, ועיגול של דבדיה,**
 5 **וחביתו של יין. ואומר לאחרים: בואו ויחצלו לכם. ואם היו פיקחין – עושין עמו חשבון אחר**
 6 **השבת. לחיוב מצילין אותן? לחצר המעורבת, בן פתיה אומר: אף לשאינה מעורבת. ולשים**
 7 **מוציא כל כלי תשמישו, ולובש כל מה שיכול ללבוש, ועוטף כל מה שיכול לעטוף. ר' יוסי אומר:**
 8 **"ח בליים. והוור ולבש ומוציא, ואומר לאחרים: בואו ויחצלו עמי. גמ' – והא תנא ליה רישא ג' –**
 9 **סעודות' והו' לא אמר רב הונא: לא קשיא, פאן – בבא להציל, פאן – בבא לקפל. בא להציל**
 10 **– מציל את כולן, בא לקפל – אינו מקפל אלא מוזן ג' סעודות. ר' אבא בר' יבדא אמר רב: אידי**

11 **ועיגול של דבילה, שהוא גדול ויש בו**
 12 **סעודות רבה: ואם היו פיקחין, לישאל שכוון**
 13 **במעוהו על כלי תשמישו, שיעריב לו**
 14 **לאותו היום, כגון כוסות וקיתניות: י"ח בליים.**
 15 **מקשר ליה ויבגריא. שפן דרך ללבוש בחול**
 16 **יחד. אבל טפי מוכי – לא. ואינו פושקן לחזור**
 17 **ולחזור להציל אחרים: גמ' – במא להציל.**
 18 **(ושעלו) בלל אהוה, דבוקתני: כל מלא**
 19 **כפרות. ואינו טורח אלא להצילן מתוך**
 20 **הדליקה, בבת אחת מציל כל מה ששפל, דהא**
 21 **קרא ויגמא הוא, מה לי פורקא מה לי טובא:**
 22 **בבא לקפל. כלים הרבה זה עם זה, לטרוח**
 23 **ואלוקסום לחזור ולתרגמי: מוזן ג' סעודות**
 24 **הוא היכול להציל בסלים הרבה, ולא יא. שכל**
 25 **א' טורח בעינמו הוא: פירש מילין ויקפל**
 26 **והעית. הביא אובלין והעית וקור ותיבא והעית**
 27 **מזה: בבא להציל דמי. והוא לא כן אלא**
 28 **כלי אתר. ובפנס אתר אתר מוציאם: א' בבא**
 29 **לקפל דמי'. והואיל וטורח לאסוף לנבטו:**
 30 **אפשיה רב שכיב לרב חקדא. ועת' פרש**
 31 **לפניו, והודק לו רב חקדא. ואיך מתי' דגמ' –**
 32 **לעיל (דף קה): ושגרה לו חבית ומטפח פאן.**

11 **ואידי בבא לקפל, ולא קשיא; פאן – לאותה חצר, פאן – לחצר אחרת. בעי רב הונא בריה דרב**
 12 **הושעני: פירש מילתו, ויקפל והעית, ויקפל והעית, מאי? בבא להציל דמי, או בבא לקפל דמי?**
 13 **מדימא רבא: אפשיה רב שכיב לרב חקדא, ודרש: ובבב' שלא יביא כלי שהוא מחזיק ויחר גמ'**
 14 **לה, דקתני: ובבב' שלא יביא כלי אחר ויקלמו, כלי אחר ויורף. כלי אחר הוא דקתני, אבל בההוא**
 15 **מנא – פמה דבעי מציל. ויעיגול של דבילה כו'". חשבון מאי עבדימיה? מהפקרא קובי? אמר**
 16 **רב חקדא: מרת חסידות שנו פאן, אמר רבא: חסיד אגרא דשבתא שקלי? אלא אמר רבא:**
 17 **הבא בריא שמים עסקינו, ולא ניהא ליה דלתתיה מאחרים, ובתבם נמי לא ניהא ליה דליקרה.**
 18 **ותכי קאמי: ואם היו פיקחין, דיעי' דכה"ל לאו שר' שבת הוא – עושין עמו חשבון לאחר**
 19 **השבת. וליהובן מצילין כו'". מ"ש הבא דקתני לכם, ומ"ש הבא דקתני לעמי? אמרי: גבי מונות**
 20 **קתני לכם' – משום דלא קא חוו אלא מוזן ג' סעודות, אבל גבי לבושים קתני לעמי' – משום**
 21 **דקתני ליה לבולי יומא. ת"ר: לובש מוציא ופושט, וחזור ולובש מוציא ופושט, ואפילו כל היום**
 22 **בולו – דברי רבי יואה. רבי יוסי אומר: שבעה עשר בליים, ואילו הם שבעה עשר בליים: מקטורן,**
 23 **אונקלין, ופגריא. ופגריא של פשתו, ותלוק, ואפיליות, וסנדל שבראשו, וסודר שבצנאורו. מותג' – ר' שמעון בן**
 24 **גם אומר: פורסין עור של גדי על גבי שידה תיבה ומגדל שאחו בהן את האור, מפני שהוא**
 25 **מחודר. ועושין מחזיחין בכל הבליים, בין מלאין בין ריקנים, בשביל שלא תעבור הדליקה. רבי יוסי**
 26 **אמר בכלי חרס חדשים מלאין מים, לפי שאין יכולין לקבל את האור, והן מתבקעין ומכביין את**
 27 **הדליקה. גמ' אמר רב יהודה אמר רב: מילת שאחו בה האור מצד אחד – ונתחנן עליה מים**
 28 **מצד אחר, ואם פכתה – פכתה. מיתביני: מילת שאחו בה האור מצד אחד – פושטת ומתקפה**
 29 **בה, ואם פכתה – פכתה. וכן ספר תורה שאחו בה האור – פושטו וקורא בו, ואם פכה – פכה!**

30 **לפניו, והודק לו רב חקדא. ואיך מתי' דגמ' –**
 31 **לעיל (דף קה): ושגרה לו חבית ומטפח פאן.**
 32 **מביא כלי ומניח תחמיה. ודרש רב שכיב לרב**
 33 **חקדא: אספדו סעודות, יתן כלי המחזיק יומר**
 34 **משלש סעודות. והודק לו רב חקדא. ומאמר**
 35 **רבא: אפשיה – שמע מינה טעמא הוא.**
 36 **דאפילו מחזיק סעודות רבה – מחזיק, כיון**
 37 **דדח קמא הוא. והאי במקפל ונתון בכלי אתר**
 38 **דמי, דקא מעט הוא ונפל ומטפח פאן.**
 39 **שימי: בחד קמא בבא להציל דמי: אמרני:**
 40 **טעמא. מנא קר' דטעמא הוא בדידה: אימי**
 41 **ליה. מדקתנה בה בברייתא: ובבב' שלא יביא**
 42 **כלי אחר וכו'. שימי כלים טובא הוא דאסרי,**
 43 **אבל ביה לב' שפיר דמי: מהפקרא וכו', דהא**
 44 **הציל חובש – שפיר דמי: מהפקרא וכו', ואם**
 45 **פקחים הם ועבבו וכל זהו ליה לריבוייהם. פת**
 46 **הסידות, שמחזיקין לו: חסיד אגרא דשבתא**
 47 **שקלי. בתמיהא חסידים הם – שיש להם חומר**
 48 **משלשין בכל דבר שיש בו נגרות עבדיה. ואע"ג**
 49 **דלא שר' שבת גמור הוא, שפיר לא התנה,**
 50 **ומתקרא אתו – כו' – מיהא חסיד לא מקרא אימי כו' מותר משל: הבא בריא שמים על היום ולא חסיד לוותר משל: דלא ניהא ליה דלתתיה מאחרים.**

30 **מנא – פמה דבעי מציל. ויעיגול של דבילה כו'". חשבון מאי עבדימיה? מהפקרא קובי? אמר**
 31 **רב חקדא: מרת חסידות שנו פאן, אמר רבא: חסיד אגרא דשבתא שקלי? אלא אמר רבא:**
 32 **הבא בריא שמים עסקינו, ולא ניהא ליה דלתתיה מאחרים, ובתבם נמי לא ניהא ליה דליקרה.**
 33 **ותכי קאמי: ואם היו פיקחין, דיעי' דכה"ל לאו שר' שבת הוא – עושין עמו חשבון לאחר**
 34 **השבת. וליהובן מצילין כו'". מ"ש הבא דקתני לכם, ומ"ש הבא דקתני לעמי? אמרי: גבי מונות**
 35 **קתני לכם' – משום דלא קא חוו אלא מוזן ג' סעודות, אבל גבי לבושים קתני לעמי' – משום**
 36 **דקתני ליה לבולי יומא. ת"ר: לובש מוציא ופושט, וחזור ולובש מוציא ופושט, ואפילו כל היום**
 37 **בולו – דברי רבי יואה. רבי יוסי אומר: שבעה עשר בליים, ואילו הם שבעה עשר בליים: מקטורן,**
 38 **אונקלין, ופגריא. ופגריא של פשתו, ותלוק, ואפיליות, וסנדל שבראשו, וסודר שבצנאורו. מותג' – ר' שמעון בן**
 39 **גם אומר: פורסין עור של גדי על גבי שידה תיבה ומגדל שאחו בהן את האור, מפני שהוא**
 40 **מחודר. ועושין מחזיחין בכל הבליים, בין מלאין בין ריקנים, בשביל שלא תעבור הדליקה. רבי יוסי**
 41 **אמר בכלי חרס חדשים מלאין מים, לפי שאין יכולין לקבל את האור, והן מתבקעין ומכביין את**
 42 **הדליקה. גמ' אמר רב יהודה אמר רב: מילת שאחו בה האור מצד אחד – ונתחנן עליה מים**
 43 **מצד אחר, ואם פכתה – פכתה. מיתביני: מילת שאחו בה האור מצד אחד – פושטת ומתקפה**
 44 **בה, ואם פכתה – פכתה. וכן ספר תורה שאחו בה האור – פושטו וקורא בו, ואם פכה – פכה!**

51 **ומתקרא אתו – כו' – מיהא חסיד לא מקרא אימי כו' מותר משל: הבא בריא שמים על היום ולא חסיד לוותר משל: דלא ניהא ליה דלתתיה מאחרים.**
 52 **וכותיה דהפקרא. דודע ולא מרצונו הפקיר: ובתבם נמי לא יתיב ליה דלישיה. דלא חסיד הוא(1) ולמול על שלו: ודכי קאמר בו' כלומר: דהאי אבו הוה פקחין ומתני –**
 53 **לא פקחין בידו קאמר, לישול את הראוי להם – ואם בו' ועבבו הכלי הזה ליה למתני. והכי קאמר: רבי יואה שמים. אם פקחין זה בחלכות שבת, דיעי' דבב' לאו**
 54 **שר' שבת הוא, ואם דמעיקרא לא אודעתא דשרב פעולה חיות – עושין עמו חשבון. והכי קאמר: אדרב חסדא נמי קאן. אלא לא שבקיעיה לרב חקדא לסימיה למילתיה: לתיב'**
 55 **המעורבת, ואת טובא לא לימול. בדאמר לעיל (דף קה) מתוך שבהויה, אי שרי לאיטקסוי בהצלה כולי האי – אתי לבבתי: פקטורן. מנשיל: אונקלין. לבוש רחב כעין**
 56 **שירשישא. ובלשון ערבי משריחיה: פורקא. כלבים. בירשי: חלוק. מקמישא על בשור: ואפילו, סדין לתתפס בו כולו: פפולתו. לעטת ראשו. ושני**
 57 **ספיקין. מירשילי: אנפיליות. קלנרש של עזר: פירי. גולייש ובלשון אשכנז קני חרוץ: מנה. על חלקו מפתים: וסודר שבצנאורו. ותלוק ראשין לפניה. לקנח בו פיו**
 58 **ועיניו: מותג' עור של גדי. ליה: ספני שהוא פתורן. מן האור, ובלע"ז טריטרי. ואינו נשאר ומתוך כך הוא מנין על התביה: בין מלאים. מים: שאין יכולין לקבל בה**
 59 **האור. דאמרני שפירשם הם:**

51 **ומתקרא אתו – כו' – מיהא חסיד לא מקרא אימי כו' מותר משל: הבא בריא שמים על היום ולא חסיד לוותר משל: דלא ניהא ליה דלתתיה מאחרים.**
 52 **וכותיה דהפקרא. דודע ולא מרצונו הפקיר: ובתבם נמי לא יתיב ליה דלישיה. דלא חסיד הוא(1) ולמול על שלו: ודכי קאמר בו' כלומר: דהאי אבו הוה פקחין ומתני –**
 53 **לא פקחין בידו קאמר, לישול את הראוי להם – ואם בו' ועבבו הכלי הזה ליה למתני. והכי קאמר: רבי יואה שמים. אם פקחין זה בחלכות שבת, דיעי' דבב' לאו**
 54 **שר' שבת הוא, ואם דמעיקרא לא אודעתא דשרב פעולה חיות – עושין עמו חשבון. והכי קאמר: אדרב חסדא נמי קאן. אלא לא שבקיעיה לרב חקדא לסימיה למילתיה: לתיב'**
 55 **המעורבת, ואת טובא לא לימול. בדאמר לעיל (דף קה) מתוך שבהויה, אי שרי לאיטקסוי בהצלה כולי האי – אתי לבבתי: פקטורן. מנשיל: אונקלין. לבוש רחב כעין**
 56 **שירשישא. ובלשון ערבי משריחיה: פורקא. כלבים. בירשי: חלוק. מקמישא על בשור: ואפילו, סדין לתתפס בו כולו: פפולתו. לעטת ראשו. ושני**
 57 **ספיקין. מירשילי: אנפיליות. קלנרש של עזר: פירי. גולייש ובלשון אשכנז קני חרוץ: מנה. על חלקו מפתים: וסודר שבצנאורו. ותלוק ראשין לפניה. לקנח בו פיו**
 58 **ועיניו: מותג' עור של גדי. ליה: ספני שהוא פתורן. מן האור, ובלע"ז טריטרי. ואינו נשאר ומתוך כך הוא מנין על התביה: בין מלאים. מים: שאין יכולין לקבל בה**
 59 **האור. דאמרני שפירשם הם:**

1 נרם כיבוז מי אמר. ואות: הוא תקי מנתי' בין מלאים בין ריקנים' ומאי ברותא איבא טפי
2 במלאים מבריקנים אי לא דמיירי בדיכין בהלשבת: ויל: דסד דמיירי בבליים שאין
3 דרכן להשתבר, וקביל ולא ברתא אטו בליים שדרכן להשתבר:
4 **מנער** את הטבלא והיא נופלת ולא כבתה כבתה. אמר ר"י דמיירי וליבא שמן בנר.
5 דאי איבא שמן בנר - חביב שרירי שופר

6 מנעו והוה כחוסתפ מנענו. דרידי משום מכבה.
7 כדאמר בפ"ב דריעה (דף כב) וביורשלמי מוקי
8 לה בנר שבתה. ולא תקני קביל ברייתא ז'ואם
9 כבתה כבתה'. ואחא לאשמעין הוירר טלטלו
10 ע"י נייער לר' יודיה דאסר טלטלו בנר שבתה. אי
11 ננח אפילו לרש'. ובנר גזול - בנן קשה
12 ועשיתה. מודה ר"ש כדאמר בפרק (ביצה"ו) (דף
13 מ) או כישש אפר ונחלה אלא שכבה
14 להשתבת: **פותח** ונועל כדרכו. א"ע ש"ע י"ב
15 מתנודע בנר ומתרחק השמן מן השלכתה, אם
16 מתקרב והוי מנכה ואו מנבעה. אבל אין לפשט
17 משום כיבוז דוח - דאחורוי הדלת אלא דוח
18 ועוד: דאי' הוה ליה למשט פותח אדם דלת
19 כנגד תרי. כדאמר בסוחר כנגד המזודה. ועוד
20 דהתנא פותח. ונעל מנאי אסורא איבא: אלא
21 כדפרשיתא. ואי לא משום כיבוז הבערה -
22 משום טלטול אין לאסור. ונגבולת דלת לא
23 חשיב טלטול, וגם לא הוה בסיס לדבר האסור.
24 דבית חורב, וכל אבב בית. אי ימי בשבת
25 ולא דחי מנעיה. וטל כבד גזינן. הלכך ש"ך
26 ליהרר שלא לפתח הדלת לפני המזודה. אפילו
27 ברוח מעזיזה. דלא ליה עילא אבבי יהודי ביהרת:
28 והב"ב - בשמיעותיה תקע קרובא אלע מלך חלה:
29 **והא** איפכא שמענין להו. לא דוקא איפכא
30 דר' יוסי דברייתא דחי כבד מנתי'. דאסר דרכו
31 להשתבר. אלא דחינו איפכא: בדמניתין מחמוד
32 דה"ב. טפי הויה ובריתא אסרי אפי' שיק. מדרשק כל
33 **ובי** תימא איפוך תמני כו. ואות: מימ
34 תקשת. בדמנית' אלא אסר רבין ליה ח"ס
35 ח"ש. ובריתא אסרי אפי' שיק. מדרשק כל
36 מתכותיו ויל' דנקט ברייתא כלי מתכות - משום
37 דאין חילוק בין ח"ס דתרישים לשיעם. והה כלי
38 דח"ס שן.
39 **והאמר** רבה כו. הוא תאמר: ואמאי לא
40 מפיך ברייתא דנפ איח לן לאפכה
41 מנתי'. והוי אתי נמי שפיר אלא דרבה בר
42 תתליפא ונימא דרבנן דרב"ר ר' יוסי קאמרי
43 ואיתרו שרי אין בכלי ח"ס דרש' ויל' והתלמוד
44 לא קאמר אלא דאפילו מפיך מנתי - לא ליה
45 שפיר. אלא כדברחין - ברייתא אתי לן לחיוב
46 - וכוון דאיתני להבי - לא עירך להפוכה. אלא
47 למינח סחורי מתחסא:
48 **אי** הכי קשה דרבנן אורבנן. בלא הכי שפיר
49 הכי אשוי דרבנן אורבנן. אלא: משום דחששו
50 מפיך מביש קאמרי. אי הב':

1 **נמ'** הוא דאמר פ"ש"ר. דשרי ליעבוב דליקה בעור גזי: נרם כיבוז. כי האי הוונא.
2 כשמענע למום הוא קבה: מי אפי'. דילמא הא דקתני במנתי' ויגשוש' מחיזה בכל
3 הכלים' - לאו בתרשים המתבקעים קאמרי: נר. וזלק. קרושי' ל: **אלא** שבתה. דשכחו
4 מבעוד יום על הטבלא שלא מרעה: **אבל** מניח נעשית. טבלא בסיס לר' יודיה האסור.
5 ואסור לטלטלה כדי להשתבר. ונר שפיר. על
6 כל המזוין כו: נר'. והויה. דאמר דרב שאין
7 מתכוין - אסור: כבפסיק דרשיה. והקא נמי,
8 דירוח משבתה: **כגמי** מריחה קאמרי: נר. וזלק. קרושי' ל: **אלא** שבתה. דשכחו
9 מנשבת ומבעוד יאהו: **מאי** מניחא דאמן
10 דאמר. אין דרך להבעיר ברוח מעזיזה. ולא
11 "פסיק רישיה ולא ימות": הוא: **אף** כלי כפר
12 שחין. חרס העשוי מאותו עפר - חזק הוא.
13 ואין משתבר. אלקא: לא יוסי בנרם כבד טפי
14 מיקל מדרבנן: **ובי** תימא איפוך תמני'. והני
15 כרישא דבר' ר' יוסי' דתבמיס אסורין בכלי
16 חרס דתרשים כו: ו' יוסי' דבריתא. דמשמע
17 דבתנודע דקשי מודה. דהא כפר שחין וכפר
18 בתנודע הוא דקשי: **לדבריהם** קאמרי להו.
19 לדידי כל הכלים שריו. ויגורם כבדו מתוך. אלא
20 לדידכו. נמי דאסרונו גרם כבדו - אודו לי
21 מיהת דבתני אפילו גזי לביא: בורך עליו
22 נמי. ס"ד השתא כדי שלא יתחן את השם
23 בבטום. אלקא: לרבנן גרם מקס אסור. ולר'
24 יוסי שרי: **ויכלך** שלא יפשיה. דהוי מוחק
25 בודים: **ותפסקו**. דהקא גמי דאצרכות רבנן
26 משום שלא יתחן הוא: **הא** גמי חיבי דמי.
27 להניח עליו: אי דמייתקי. שלא יקבנו בו מים
28 ויתחן - דהי חציצה: **ואי** דלא מתיקה
29 לבשרו: **עליו** ביה פיא. ואינו מניח מלמחוק.
30 מיתוס ליה דמשום ויל'. בלא גמי נמי. דחיי
31 דיו. ומשני בלחה: **מכל** מקום קאמרי
32 לרבנן מילת להו: **מכילל** דלי' יוסי' כו.
33 בתמיה. והא פתיה' לא ידאה בר ערוח דרב'
34 (דברים ב): **אלא** אי אבא גמי הכי נמי.
35 דמזוהו ר' יוסי' דיריך לכתוב עליו גמי. ולא
36 טגי ליה לאגרוי דהוי עליו. דילמא מישתלי
37 וקשיל ליה לדידי:

מביהל

1 **ג'רם** כפי' אסור" - ר' יוסי! אלא. לעולם לא תיפוד, ובריתא מביהל ר' יוסי היא, ותפודי מתפסרי והכי
2 קתני: עושי' מחיצה בכלים ריקניו, ובמלאים שאין דרפן להשתבר. ואילו הן כלים שאין דרפן
3 להשתבר - כלי מתכות, וכלי כפר שיחיו וכלי כפר הנניח נמי אין דרפן להשתבר, שרי' יוסי' אומר:
4 **אף** כלי כפר שיחיו וכלי כפר הנניח אין דרפן להשתבר. ורמי דרבנן אדרבנן, ורמי דרבי יוסי' אדרבי
5 יוסי. דתניא: **הרי** שתיה שם תרחב לו על בשרו - הרי זה לא רחוצו ולא יסוך ולא יעמוד במקום
6 התיפופת. **מנדימה** לו מביהל של מצוה - בורך עליה גמי ויורד וטובל. רבי יוסי' אומר: לעולם
7 ויורד וטובל בדרפו, **ויכלך** שלא יפשיה! שאני התם דאמר קרא 'ואפדתם את שמם מן המקום
8 והוא את תעשון פן לה' אלהיכם', עשייה הוא דאסור, וקרא - שור: **אי** הכי, **הא** גמי: **תיב**
9 **הוא** את תעשון פן לה' אלהיכם', עשייה הוא דאסור, וקרא - שור: **אי** הכי, **הא** גמי: **תיב**
10 **הוא** את תעשון פן לה' אלהיכם', עשייה הוא דאסור, וקרא - שור: **אי** הכי, **הא** גמי: **תיב**
11 **הוא** את תעשון פן לה' אלהיכם', עשייה הוא דאסור, וקרא - שור: **אי** הכי, **הא** גמי: **תיב**

12 **אי** שרית ליה אתי לכבוי'. אי הכי - קשיא דרבנן אורבנן: **ומה** התם דאדם בחיל על גמנו - שרי, שרי לא כל שפן? **אין**
13 **גמי** חיבי דמי? **אי** מיהדק - קא הוי חציצה, **אי** לא מיהדק - עילוי ביה מיאי חציצה - תיפוך ליה משום דיו! בלחה, דתניא: **הדם**
14 **והדיו** הרקב והחלב יבשין - חוציצו, לחים - אין חוציצו. **מכל** מקום קשיא! **אלא** אמר רבא בר רב שלאי: **תינו** מעמיהו דרבנן, דקסברי:
15 **אסור** לעמוד בפני השם ערום. **מקלל** דר"ם סבר מותר לעמוד בפני השם ערום!? **דמנח** דיהו עיניו. **לרבנן** נמי, **דמנח** דיהו עיניו!
16 **וימנן** דמשתלי, **ושקול** ליה. **לר' יוסי** נמי, **זמנין** דמשתלי **ושקול** ליה! **אלא**: **אי** אדאיכא גמי - ה"נ, **הב"ע** - לא אחזורי אנמי. **רבנן** סברי:

מביהל

אם התתי פסול אם החליף פסול, ברם הכא אם התתי פשר אם החליף פסול, הכל מודין שאם הכניסן אחת אחת פפר, אלא שהוא עובר משום הכנסה יתרת. על איזה מהן הוא עובר? חכריא אמרי: על האחרונה. אמר ליה רבי יוסי: אומר לו הכנס ואת אמר חכין? אלא על הראשונה. תמן תנינן – השתתחה או ששעה כדי השתתחה, על אי זו מהן הוא עובר? חכריא אמרי: על הראשונה. אמר לו רבי יוסי: אומר לו צא, ואת אמר חכין? אלא על האחרונה. וביניהן אמה – אמר רבי הילא: זכר לדבר, כהיא דתנינן תמן: אמה מרקסין עשרים אמה לבית קדש הקדשים.

[דף כ"ו ע"ב]

מהו אמה מרקסין? רבי יונה בוצריא אמר: מרקסין מה מבפנים מבחוץ? אמר רבי יוסי: מן מה דכתיב (מלכים-א ו, ז): "וארבעים באמה היה הבית הוא החיכל לפני", הדיא אמרה: מבפנים. אמר ליה רבי מנא: והכתיב "ועש את בית קדש הקדשים עשרים אמה" הוי מבחוץ. מאי טעמא דרבנן? "והבדילה הפרכת לכם" וגומר. מה עבד לה רבי יוסי? בין קדש הקדשים שלמעלה לקדש קדשים שלמטה. ולית לרבנן כן, אית לן כהיא דתנינן – וראשי פסיפסין מבדיל בעליה בין קדש לבין קדש הקדשים.

הלכה ב', מתניתין – החיצונה היתה פרופה מן הדרום, והפנימית מן הצפון. מהלך ביניהן, עד שמוגיע לצפון. הגיע לצפון, הופך פניו לדרום, מהלך לשמאלו עם הפרכת עד שהוא מגיע לארון, הגיע לארון. נותן את המחתה בין שני הבדים. צבר את הקמרת על גבי גחלים, ונתמלא כל הבית בלז עשן. יצא ובא לו כדרך בית בניסחו ומתפלל תפלה קצרה בבית החיצון, ולא היה מאריך בתפלתו, שלא להבעית את ישראל.

גמרא – תני, מן המנורה ולדרום היה נכנס; דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: מן השלחן ולצפון היה נכנס. אית תניי תני: ממוזבחה הנהב ולמנורה היה נכנס, מהלך ביניהן עד שהוא מגיע לצפון, דוחק היה באצילי ידיו כדי שלא ישרפו הפרכת, הגיע לצפון והפך פניו לדרום הוזה היה לאחוריו, כדי שלא יהא נראה כמפסיע בין הבדים. ביצד הוא

[דף כ"ז ע"א]

עושה? אמר רבי תינא: מניח את הכף בארץ וזורקה באויר וקולטה במהתה. שמואל אמר: בודדה ברנלו. אמר רבי יוחנן: מערה מתוך הכף והיא מתמרת ועולה, ואחר כך היא פוסה ויורדת. יצא ובא לו כדרך בניסתו, כרבי יוסה. ברם כרבי מאיר: אפלו בעי לא יכיל! למה? שלא יתן אחריו לקדש. כתיב (דברי הימים-ב א, יג): "ויבא שלמה לבמה אשר בגבעון וירושלם", מה נן קמיזן? אם מירושלם היה

בא, נימור מירושלם לבמה! אם מבמה היה בא, נימור מבמה לירושלם היה בא! אמר רבי שמואל בר אבודמא: לבמה היה בא שלא לתן אחריו לקדש. ומתפלל תפלה קצרה בבית התיצון – וכן היתה תפלתו של כהן גדול ביום הכפורים בצאתו בשלום מן הקדש: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שלא תצא עלינו גלות לא ביום הזה ולא בשנה הזאת, תהא גלותינו למקום של תורה, יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שלא יצא עלינו חסרון לא בשנה הזאת, ואם יצא עלינו חסרון ביום הזה או בשנה הזאת יהא חסרונו של מצות, יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתהא השנה הזאת שנת זול שנת שבע שנת משא ומתן שנת גשומה ושחינה וטלולה, ושלא יצטרכו עמך ישראל אלו לאלו, ואל תפנה לתפלת יוצאי דרכים. רבנן דקסרין אומרין: ועל עמך ישראל שלא יגבהו שררה זו על גב זו, ועל אנשי השרון היה אומר: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שלא יעשו בתיקן קבריהן, ולא היה מאריך שלא להכעית את ישראל, מעשה באחד שהאריך ונמרו להכנסם אחריו. אמרו, שמעון הצדיק היה. אמרו לו: למה הארכתה? אמר להן: מתפלל הייתי על מקדש אלהיכם שלא יחרב. אמרו לו: אף על פי כן לא היית צריך להאריך. ארבעים שנה שמש שמעון הצדיק את ישראל בכהונה גדולה, ובשנה האחרונה אמר להן: בשנה הזאת אני מת. אמרו: לא, מאיכן אתה יודע? אמר להן: כל שנה ושנה שהייתי נכנס לבית קדש הקדשים, היה זמן אחד לבוש לבנים ועטוף לבנים, נכנס עמי ויוצא עמי, ובשנה הזו נכנס עמי ולא יצא עמי. בעון קומי רבי אבהו: והא בתיב "וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו", אפלו אותן שכתוב בהן "ודמות פניהם פני אדם לא יהיו באהל מועד"! אמר לו: מה אמר לי דתהו בר נש? אני אומר הקדוש ברוך הוא היה!

הלכה ג', מתניתין – משנמל הארון, אכן היתה שם מימות נביאים ראשונים, ושתייה היתה נקראת, גבוהה מן הארץ שלש אצבעות, ועליה היה נותן:

גמרא – תני, עד שלא נמל הארון היה נכנס ויוצא לאורו של ארון, משנמל הארון היה מנשש ונכנס מנשש ויוצא. אמר רבי יוחנן: למה נקרא שמה אכן שתייה? שממנה השתת העולם. תני רבי תיה: ולמה נקרא אכן שתייה? שממנה השתת העולם. בתיב (תהלים נ, א-ב): "מזמור לא אלהים ה' דבר ויקרא ארץ וגו' מציון מכלל יפי אלהים הופיע", ואומר (ישעיה כה, טז): "לכן הגני יסד בציון אכן" וגו'.

[דף כ"ז ע"ב]

הלכה ד', מתניתין – נטל את הדים ממי שהיה ממרס בו, נכנס למקום שנכנס, ועמד במקום שעמד, והזה מסונו אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתפזר להזות לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף. וכך היה מונה, אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע. ויצא והניחו על פני הנהב שבהיכל, הביאו לו את השעיר, שחטו וקבל בפזרן את דמו. נכנס למקום שנכנס, ועמד במקום שעמד, והזה מסונו אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתפזר להזות לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף. וכך היה מונה, אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע. ויצא והניחו על פני השני שהיה בהיכל. רבי יהודה אומר, לא היה שם אלא כן אחד בלבד. נטל דם הפר והניח דם השעיר, והזה מסונו על הפרכת שפגג הארון מבחוץ, אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתפזר להזות לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף. וכך היה מונה, אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע. נטל דם השעיר והניח דם הפר, והזה מסונו על הפרכת שפגג הארון מבחוץ, אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתפזר להזות לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף. וכך היה מונה, אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע. ערה דם הפר לתוך דם השעיר, ונתן את המלא בריקו, ויצא אל המזבח אשר לפניו וזבחו עליו זה מזבח הנהב.

גמרא – מהו כמצליף? רבי שמואל בר חנניה בשם רבי לעזר: כמטוורד. אמר רבי יוחנן: כדי שלא יטעה. אמר רבי זעירא: כדי שיגמר הניזותיו מתוך שבע. והא קתני שבע ואחת! אמר רבי בון: כתיב: "על פני הכפרת שבע", מה תלמוד לומר "וזה"? כדי שתהא הוזה ראשונה נמנית עמה. כתיב: "וזהה אתו על הכפרת", יכול על גגה? תלמוד לומר: "ולפני הכפרת", יכול על מצחה? תלמוד לומר "על ולפני". רבי זעירא אמר: צריך שיהא נוגע. רבי שמואל בר רב יצחק אמר: אינו צריך שיהא נוגע. אמר רבי בון בר ריה: טעמא דרבי שמואל בר רב יצחק: "וזהה אתו על הכפרת ולפני הכפרת", מה כפרת שנאמר להלן על מצחה לא על גגה, ואינו צריך שיהא נוגע, אף כפרת שנאמר כאן – על מצחה לא על גגה ואינו צריך שיהא נוגע. אמר רבי יוסה: מיספור סבר רבי בון בר ריה: הוזה שיעיר של מעלה למדות מהויות פר שלמעלה, ואינה בו, אלא הוזה שיעיר שלמעלה למדות מהויות פר שלמטה. "וזהה אתו לפני הכפרת" – מלמד שהוא נותן אחת למעלה, ולפני

[דף כ"ח ע"א]

הכפרת איני יודע כמה הרי אני דן, נאמר מתן דמים בפר למפון ונאמר מתן דמים בשעיר למפון, מה מתן דמים אמורין בפר למפון שבע אף מתן דמים אמורין בשעיר למפון שבע, או לכה לך לדרה הוא נאמרו דמים למעלן ונאמרו דמים למפון מה דמים אמורין בו למעלן אחת אף דמים אמורין בו למפון אחת. נראה למי דומה דנין שלמפון משלמטון ואין דנין שלמפון משלמעלן או לכה לך לדרה הוא דנין דם השעיר מדם השעיר ואין דנין דם השעיר מדם הפר תלמוד לומר (ויקרא טז, טו): "ועשה את דמו כאשר עשה לדם הפר"; מה דם הפר למפון שבע אף דם השעיר למטה שבע ואיני יודע כמה לתן מדם הפר למעלן נאמר מתן דמים בשעיר למעלן ונאמר מתן דמים בפר למעלן מה דמים האמורין בשעיר למעלן אחת אף מתן דמים האמורין בפר למעלן אחת או לכה לך לדרה הוא נאמרו דמים למפון ונאמרו דמים למעלן מה דמים אמורין בו למטה שבע אף דמים אמורין בו למעלן שבע נאמרה למי דומה דנין שלמעלן משלמעלן ואין דנין שלמעלן משלמטון או לכה לך לדרה הוא דנין דם הפר מדם הפר ואין דנין דם הפר מדם השעיר תלמוד לומר ועשה את דמו כאשר עשה לדם הפר שיהו כל מעשיו שוין מה דם הפר למפון שבע אף דם השעיר למפון שבע מה דם השעיר למעלן אחת אף דם הפר למעלן אחת הקדש צריך לכוז כנגד הקדש אמר רבי נחמיה לפני שמצאנו בפר הבא על כל המוצות שהוא עומד הוין למזבח ומזה על הפרכת בשעה שהוא מזה יכול אף זה בן תלמוד לומר אשר לפני ה'. ואיכן היה לפניו מן המזבח או אינו מדבר אלא על מזבח ההיצון תלמוד לומר אשר לפני ה' הוא אינו מדבר אלא על מזבח הפנימי הכל מודין בפר משיח ועדה שאינו צריך שיהא נוגע מה פליגין בפר ושעיר של יום הכפורים אית תניי תני צריך שיהא נוגע אית תניי תני אין צריך שיהא נוגע אמר רבי לעזר בי ר' יוסי אני ראיתי ברומי מלאה טפין של דם אמרתי אלו מן הדמים שהיו מוין עליה ביום הכפורים. הדיא אמרה צריך שיהא נוגע ואפילו תימר אין צריך שיהא נוגע ואם נגע נגע. נתן מבלי קדש לתוך כלי חול פסל הוא מבלי קדש לתוך כלי קדש לא פסל אמר רבי תניי קומי ר' יוסה מתניתא אמרה בן עירא

[דף כ"ח ע"ב]

דם הפר לתוך דם השעיר מה את שמע מינה אמר רבי מנא נימא מדם הפר שהוא מלא לתוך דם השעיר שהוא ריקם אמר רבי יוסה בי רבי בון עירא דם הפר לתוך דם השעיר מלא מיכן והילך הויר וכוללן לתוך כלי אחר כדי שיכללו כל צורכן מנין שהוא זקוק להערות תלמוד לומר ונתן מדם הפר ומדם השעיר בזמן שהן מערבין יכול מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו תלמוד לומר וכפר אחרן על קרנתיו אחת בשנה אחת בשנה הוא מכפר ואינו מכפר שתים בשנה או נימר דם הפר אחת בשנה לא שתים בשנה תני ר' ישמעאל מדם הפואת הכפרים אחת בשנה וכפר עליו לדרתיכם אחת בשנה

הוא מכפר ואינו מכפר שמים בשנה. הכל מודין בשבע הזאות שלמטון שהוא צריך להערות דכתיב שבע ולא ארבע גשרה. קבל מדם הפר בג' פוסות ומדם השעיר בג' פוסות לתן מאחד על הפדין מאחד על הפרכת מאחד על מזבח הזהב אי זה מהן זקוק להערות ויש אדם מחשב הצי בפרה אלא כיני קבל מדם הפר בשלש פוסות ומדם השעיר בשלש פוסות לתן מאחד על הפדים ומאחד על הפרכת ומאחד על מזבח הזהב אי זה מהן הוא זקוק להערות תפלוגתא דר"ז ודרבי הילא דאיתפלגון הגריל ג' זוגות לתן מאחד על הפדים מאחד על הפרוכת' מאחד על מזבח הזהב אי זה מהן משתלח רבי זעירה אמר לכפר עליו את שהוא מכפר בו חברו משתלח את שאינו מכפר אין חברו משתלח רבי הילא אמר לכפר עליו את שהוא גומר בו כל הכפרה חברו משתלח את שאינו גומר בו כל הכפרה חברו משתלח את שאינו גומר בו כל הכפרה חברו משתלח על דעתיה דרבי זעירה שלשתן משתלחין על דעתיה דרבי הילא אינו משתלח אלא אחרון בלבד והכא על דעתיה דרבי זעירה שלשתן הוא זקוק להערות על דעתיה דרבי הילא אינו זקוק להערות אלא ותו שהזה ממנו קבל דם הפר בשלש פוסות ומדם השעיר בשלש פוסות לתן מאחד על הפדין ומאחד על הפרכת ומאחד על מזבח הזהב.

[דף כ"ט ע"א]

איזה מהן ישפף על היסוד? תפלוגתא דרבי ודרבי אלעזר בי רבי שמעון דאיתפלגון הטאת שקבל דמה בארבע פוסות נתן מזה אחד ומזה אחד ומזה אחד מנין שלפם נשפכין על היסוד תלמוד לומר ואת דמו ישפף יכול אפלו לא נתן מאחד מהן מתן ארבע יהו בלם נשפכין תלמוד לומר ואת כל דמה ישפף הא כיצד הוא נשפף על היסוד והו נשפכין לאמה דברי ר' רבי אלעזר בי רבי שמעון מנין אפלו לא נתן מאחד מהן אלא מתן ד' יהו בלן נשפכין על היסוד תלמוד לומר ואת דמו ישפף על דעתיה דרבי אלעזר בי רבי שמעון מנין אפלו לא נתן מאחד מהן אלא מתן ד' יהו בלן נשפכין על היסוד תלמוד לומר ואת דמו ישפף על דעתיה דרבי אלעזר בי רבי שמעון מנין אפלו לא נתן מאחד מהן אלא מתן ד' יהו בלן נשפכין על היסוד על דעתיה דרבי אין לה נשפף על היסוד אלא אותו שהזה ממנו חבריא אמרי נתפגל זה ונתפגל זה אבדו אמוריו של זה מוזין על אמוריו של זה הכל מודין בפר משיח ועדה עד שיהא שם מתנה אחת משל שניהן חבריא אמרי: אמורין פשרין שנתערבו בפסולין עד שיהא מתנה אחת משל פשרין מה פליגין בדם שני הטאות שנתערבו רבי אומר ואמר אני רואין את הדם אם יש בו פדי מתנה אחת מזה וכדי מתנה אחת מזה בשר ואם לא פסול והכמים אמרים אפילו אין בו אלא מתנה אחת משל שניהן בשר. על דעתיה דרבי יש שעור למתנות על דעתיה דרבנן אין שעור למתנות הדיא אמרה נתפגל זה נתפגל זה אבדו אמוריו של זה מוזין על אמוריו של זה:

הלכה ה', מתניתין – התחיל מחטא ויזרד. מהיכן הוא מתחיל? מקרן מזרחית צפונית, צפונית מערבית, מערבית דרומית, דרומית מזרחית. מקום שהוא מתחיל בהטאת על מזבח החיצון – משם היה גומר על מזבח הפנימי. רבי אליעזר אומר: במקומו היה עומד ומחטא. ועל כלן היה נותן מלמטה למעלה, הויזן מוז שהיתה לפניו, שעליה היה נותן מלמעלה למטה.

גמרא – ויתחיל בקרן מזרחית דרומית אומר ר' הילא ימנית אין זו ימנית ויתחיל מקרן צפונית מערבית אומר רבי אליעזר ויצא אל המזבח

[דף כ"ט ע"ב]

ויתחיל מקרן מערבית דרומית שלא יתן אחריו לקדש ואין סופו לתן אחריו לקדש חוזר היה לאחריו ויעמד בדרום ויתחיל מקרן מזרחית צפונית ביי דאמר ר' הילא ימנית אין זו ימנית תני רבי אליעזר אומר במקומו היה עומד ומחטא ועל כלן הוא נותן מלמעלה למטה הויזן מוז שהיה לפניו לוכסן שהיה נותן מלמטה למעלה. ר' אבהו בשם רבי יוחנן שניהן מקרא אחד דורשין סביב רבני אמרי סביב להלוי ורבי ליעזר אומר סביב לקרנות שני כהנים פרחו בפולמוסיות אחד אומר עומד הייתי ומחטא ואחד אומר מחלף הייתי ומחטא. אומר רבי יודן: הדיא אמרה מאן דעבד הכין לא חשש ומאן דעבד הכין לא חשש:

הלכה ו' מתניתין – הנה על מדרו של מזבח שבע פעמים, ושירי הדם היה שופף על יסוד מערכי של מזבח החיצון, ושל מזבח החיצון היה שופף על יסוד דרומי. אלו ואלו מתערכין באמה, ויוצאין לנחל קדרון, ונמפרין לגננין לזבל, ומועלין בו.

גמרא – והנה עליו לא על אפריו עליו לא על גחליו אית תני תני צד צפוני אית תני צד דרומי מאן דאמר צד צפוני ר' ליעזר ומאן דאמר צד דרומי רבנן אמר רבי יוסה זה סימן כל הנטל מבחוץ להנתן בפנים

[דף ל' ע"א]

ניטל מן הסמוך לפנים וכל היצא מבפנים להינתן בחוץ ניתן מן הסמוך לפנים רבי ירמיה בשם רבי פדת גחלים שבכל יום נגר המערכי למידין מגדלים של יום הכפורים ושני בויכי לבונה למידין משירי דמים ואת כל דם הפר ושפף לרבות פר דם יום הכפורים לשפיכה ולמה לא אומר ושעיר אומר רבי מנא בלא כה אינו זקוק להערות אשכבתה אומר "ואת כל דם הפר ושפף" – לרבות דם פר יום

הכיפורים ושעיר לשפיכה "וכלה מכפר את הקדש", אית תנני תני אם פילה פופר ואת תנני תני אם כיפר פילה רבי אבהו בשם ר' יוחנן מהלוקת ביניהון מאן דאמר אם כיפר פילה השיריים מעכבין מאן דאמר אם בלה כיפר אין השיריים מעכבין רבי יהושע בן לוי אומר משמעות ביניהון מן השיריים אין השיריים מעכבין ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי אין השיריים מעכבין מאי פדון מאן דאמר אם בלה כיפר עושה אותן ארבע מתנות מאן דאמר אם כיפר בלה אינו עושה אותן אלא מתנה אחת תני אמר רבי ישמעאל מה אם שירי הטאת שאינן מכפרין נתנין על היסוד תחילת עולה שהיא מכפרת אינו דין שתינתן על היסוד אמר לו רבי עקיבא לא אם אמרת בשירי הטאת שאינן מכפרין ואינן ראויין לכפר נתנין על היסוד תחילת עולה שהיא מכפרת וראויה לכפר אינו דין שתינתן על

[דף ל' ע"ב]

היסוד מאן דאמר אין מכפרין אין מכפרין בשאר ימות השנה הא ביום הכיפורים מכפרין מאן דאמר אינן מכפרין ואינן ראויים לכפר אין מכפרין לא בראש השנה ולא ביום הכיפורים מה נן קיימין אם למצוה מצוה ליתן על היסוד אלא אם אינו ענין למצוה תניהו ענין לעיבוב אמר רבי שמי מתניתא אמרה שהשיריים מעכבין דתנינן מה לתחתונים אם נתנן למעלן לא הורצו ש'אין מהו קרב למעלן תאמר בעליונים אם נתנן למטן הורצו ש'יש מהו קרב למטן הפנימיים יוכיחו ש'יש מהם קרב בהויז ואם נתנן בהויז לא הורצו מה לפנימיים אם נתנן בהויז לא הורצו ש'אין מנזבח ממרקן תאמר בעליונים אם נתנן למטן הורצו ש'הרי הקרנות ממרקות אותן הואיל והקרנות ממרקות אותן אם נתנה למטן תהא כשירה תלמוד לומר אותה שיתן דמיה למעלן לא שיתן דמיה למטן מהו אין המנזבח הפנימי ממרקן אמר רבי יוסי בי רבי בון שאינו ממרקן לעשותן שיריים שעל ידי הפדיו ועל ידי הפרוכת הן נעשות שיריים אמר רבי יוסה מתניתין אמרה שהשיריים מעכבין דתנינן אם לא נתן לא עיבב רבי בורקיי בשם רבי יוחנן מתניתין אמרה שהשיריים מעכבין דתנינן "וכפר את מקדש הקדש" זה לפני לפני "ואת אהל מועד" זה החיכל ואת המנזבח זה מנזבח הזהב וכפר אף על העזרות מה אית לה פפרה בעזרות לא השיריים ר' בון בר חייא בעי פמאן דמר השיריים מעכבין מקומן מעכב נתנן פלילה שוחט עליהן בתחילה. תברייא בעיי מחשב להן ר' יודן בעי אבדו מה הן צריכה ליה פשהתחיל ליתן וחסרו אבל אם לא התחיל ליתן כל עמא מודיי משהוא משיר שהן

[דף ל"א ע"א]

שיריים תני מועליו היו בדם דברי רבי מאיר ורבי שמעון ותכמים אומרים אין מעילה בדם. ר' אבהו בשם ר' יוחנן בי תדם הוא בנפש וכפר" אין לה בו אלא כפרת נפש בלבד ר' הויה בשם ר'

יזחנן כל אכליו ופרת איז לך בו אלא פרת נפש בלבד אמר רבי ועירה הקדיש דם בניהון מאן דאמר
 איז לך בו אלא בפרת נפש בלבד וזה הואיל ואיז בו פפרה איז בו מעילה מאן דאמר איז לך בו אלא
 פרת נפש בלבד וזה הואיל ויש בו פרת יש בו מעילה אתא ר' בא ר' הויה בשם ר' יזחנן הקדיש דם
 וכדק הפית בניהון ונהו ר' ועירה חדי בה סבר על דרבנן איתאמרת אמר ליה ומה בידך ועל דרבי
 שמעון איתאמרת ר' בא בריה דר' הויה בר בא כה משיבין חכמים לרבי שמעון אילו מוכרן שפא אינו
 תופס דמיהן מה בנייהן ומה בין דמיהן ופליג על ההיא דאמר רבי לעזר יש מהן שאמרו לא נהנין
 ולא מועלין לפיכה אם מוכרן אינו תופש את דמיהן ויש מהן שאמרו לא נהנין ולא מועלין לפיכה אם
 מוכרן תופש את דמיהן דישון המזבח הפנימי והמזבח לא נהנין ולא מועלין לפיכה אם מוכרן אינו
 תופש את דמיהן הדמים לא נהנין ולא מועלין בהן לפיכה אם מוכרן תופש את דמיהן:

הלכה ז מתניתין – כל מעשה יום הכפורים האמור על הסדר הקדים מעשה לחברו לא עשה כלום
 הקדים דם השעיר לדם הפר ויחזיר וזהו מדם השעיר לאחר דם הפר אם עד שלא נמר את המתנות
 שמבפנים נשפך הדם וכיבא דם אחר ויחזיר וזהו בתחילה מבפנים וכן פהיכל וכן במזבח הזהב שבוילן
 כפרה וכפרה בפני עצמן ר' אלעזר ור' שמעון ואמר במקום שפסק משם הוא מתחיל:

[דף ל"א ע"ב]

גמרא – תני אמר רבי יהודה בפה דברים אמורים בעבודות הנעשות בפנים בכנדי לכן אכל
 בעבודות הנעשות בחוץ בכנדי זהב אם הקדים מעשה לחברו מה שעשה עשוי וחכמים אומרים אף
 הנעשות בחוץ בכנדי זהב אם הקדים מעשה לחברו לא עשה כלום ר' אבהו בשם ר' יזחנן שניהן
 מוכרא אהד הן דורשין מדם הטאת הכפורים אחת רבנן אמרי עבודות שהיא נכנס פעם אחת בשנה
 רבי יהודה אומר מקום שהיא נכנס בו פעם אחת בשנה רבי הושעיה בשם ר' פס במתנות הבדים
 אכל במתנות הפרוקת שעיר מערב את הפר אמר רבי לעזר ונתן מדם הפר על בין הבדים ועל בין
 הפרוקת ואחר כך שחט את השעיר הנעשה בתחילה כשר. אמר רבי יוסה אילו נשפך מדם הפר
 ומדם השעיר המנח בפום שפא אינו מביא פר אהד וכשר מה בין שחט עד שלא נתן מה בין שחט
 משנתן אילו אמר ונתן ואת רבנן אמרי שלש לשלש רבנן אמרי שלש לשלש לפסול ר' לעזר ורבי שמעון אומרים
 ארבעים ושלוש לשלוש וארבעים ושלוש לפסול ורבנן אמרי כל שבע ושבע כפרה בפני עצמה רבי
 אלעזר ורבי שמעון אמרי כל אהד ואהד כפרה בפני עצמו רבי ועירה בשם ר' לעזר מעמא דר' לעזר
 בי רבי שמעון "וכלה מכפר את הקדש" אפילו איז שם אלא מתנה אחת אמרה התורה בלה אמר רבי
 לעזר נתן מקצת מתנות ונשפך הדם מביא אחרים תחתיהן אלו ואלו נשפכו במצותן לכן צריכה

כשנבקר עליון לשם פסול אמר רבי יוסה ויאות אילו נתן מקצת מתנות ונשפך הדם שפא אינו מביא אחרים תהתיקו ומועלין . בראשונים ר' חגי בעא קומי ר' יוסה

[דף ל"ב ע"א]

עד כדון כששחט את הראשונים לשם בושר והשניים לשם פסול שחט את הראשונים לשם פסול ואת השניים לשם בושר אמר רבי יוסה מצינו פסול מוציא מיד פיוגול מצינו פסול מוציא מיד בושר:

פרק שישי

הלכה א מתניתין - שני שעירי יום הכפורים, מצותן שיהיו שניהן שוין במראה ובקומה ובדמים ובלקיחתן באחד. ואף על פי שאינן שוין, כשרין. לקח אחד היום ואחד למחר, כשרין. מת אחד מהן, אם עד שלא הגריל מת, יקח זוג לשני. ואם משהגריל מת, יביא זוג אחר ויגריל עליהם בתחלה, ויאמר, אם של שם מת, זה שעלה עליו הגורל לשם יתקיים תהתי. ואם של עזאזל מת, זה שעלה עליו הגורל לעזאזל יתקיים תהתי. והשני ירעה עד שייסתאב, וימכר ויפלו דמיו לנדבה, שאין הטאת צבור מתה. רבי יהודה אומר, תמות. ועוד אמר רבי יהודה, נשפך הדם, ימות המושלת. מת המושלת, ישפך הדם:

גמרא - שעירים מיעוט שעירים שנים אם בן למה אמר שני שיהו שוין כבשים מיעוט כבשים שנים אם בן למה נאמר שני שיהו שוין צפרים מיעוט צפרים שתיים אם בן למה נאמר שתי שיהו שוות הצוצרות מיעוט הצוצרות שתיים אם בן למה נאמר שתי שיהו שוות התיב ר' יוסה והא פתיב ועמדו שני האנשים אשר להם הריב לפני ה' מעתה אנשים מיעוט אנשים שנים אם בן למה נאמר שני שיהו שוין והא פתיב לא תטה משפט גר יתום והרי מצאנו גר דן עם מי שאינו גר יתום דן עם מי שאינו יתום אלמנה דנה עם מי שאינה אלמנה מה תלמוד לומר שני אלא מפניא להקיש לגזרה שוה נאמר פאן שני ונאמר להלן שני מה שני שנאמר להלן אנשים ולא נשים ולא קטנים אף שני שנאמר פאן אנשים ולא נשים ולא קטנים הרי למדנו שאין האשה מעידה מעתה אין האשה דנה ר' יוסה פי רבי בון רבי חונה בשם רב יוסה נאמר פאן שני על פי שנים עדים ונאמר להלן שני "וישאר שני אנשים במחנה" (במדבר יא, כו), מה שני שנאמר להלן אנשים ולא נשים ולא קטנים אף שני שנאמר פאן אנשים ולא נשים ולא קטנים אם בן למה נאמר ועמדו שני האנשים שלא יהא אחד עומד ואחד יושב אחד שותק ואחד מדבר כל צורפו ואחד את אומר לו קצר בדברך שלא יהא הדיין מסביר פנים כנגד אחד ומעיו פנים כנגד האחד

[דף ל"ב ע"ב]

מעמיד לזה ומושיב לזה משום רבי ישמעאל אמרו אומר לו לכוש בשם שהוא לוכש או הלכישו בשם שאתה לכוש אמר רבי יהודה שמעתי שאם רצה תדיין להשיב את שניהן מושיב ואי זה האסור שלא יהא אחד עומד ואחד יושב אחד מדבר כל צורפו וכו' רבי פא בשם רב הונא צריכין להיות עומדין בשחן מעידין עדותן ר' ירמיה בשם רבי אבהו אף הנידונין צריכין להיות עומדין בשעה שהן מקבלין עדותן. שוין בדמים ואין שוין בשבח הדמים אין השעירין פמזותן שוין בשבח הדמין ואין שוין בדמים השעירים פמזותן משופח בגופו משופח במראיו מי קודם ר' ירמיה סבר מימר נישמעיה מן הדא אביב קצור יבוש לקצור אביב קצור קודם הדא אמרה משופח בגופו משופח במראיו משופח בגופו קודם פיני מתניתא ביא שנים ויגריל עליהם בתחילה ויאמר זה שעלה עליו הגורל לשם ותקיים תהמינו איזה מהן קרב תחילה רב אמר שני שבין זוג שני ר' יוחנן אמר שני שבין זוג ראשון אמר רבי זעירה טעמא דר' יוחנן ועשהו הפאת פראשון אמר רבי לא טעמא דרבי יוחנן ועשהו הפאת קבעו בתלייה שלא ידחה ואתיה בהיא דאמר רבי יונה בשם ר' זעירה ועשהו הפאת קבעו בתלייה שיזדוגג לו חבירו על דעתיה דר' יוחנן מת שני שבין זוג שני שבין זוג ראשון מהו שידחה אתא רבי פא ר' חייא בשם ר' יוחנן מת שני שבין זוג שני שבין זוג ראשון פבר נדחה כל שכן מחליפה שיטתיה דרב מת שני בוגג ראשון שני שבוגג שני פבר נדחה הגריל שלשה ליתן מאחד על הכדין מאחד על הפרוכת מאחד על מזבח הזהב אי זה מהן משתלח ר' זעירה אמר לכפר עליו את שהוא מכפר בו חבירו משתלח את שאינו מכפר בו אין חבירו משתלח ר' הילא אמר לכפר עליו את שהוא גומר בו את כל הפפרה חבירו משתלח את שאינו גומר בו את כל הפפרה אין חבירו משתלח על דעתיה דר' זעירה שלשתן משתלחין על דעתיה דר' הילא אינו משתלח אלא אחרון בלבד: שאין הפאת ציבור מתה ר' יהודה אומר תמות: וקשיא על דר' יהודה ויש אדם מגריל למיתה משעה ראשונה אמר רבי אבון

[דף ל"ג ע"א]

ולא אשכחנן בן על דרבי אליעזר דרבי אליעזר אמר ומותו אמר רבי מנא הן דאת מקשי לה על דר' יהודה קשיטה על דמתניתא דתנינן תפן וולד הפאת והפאת שפוטו בעליה ומותו ויש אדם מיכר למיתה משעה ראשונה:

הלכה ב מתניתין – בא לו אצל שעיר המשתלח וסמך שתי ידיו עליו ונתודה וכו' היה אומר אגא השם עוו פשעו תמאו לפניה עמה בית ישראל אגא השם פפר נא וגומר:

גמרא – תני בר קפרא עוו פשעו הטאו שלא להזכיר גניין של ישראל יעמד חי מלמד שהוא עתיד למות עד מתי הוא היה עד "וכלה מכפר את הקדש" (ויקרא מז, כ) דברי ר' יהודה רבי שמעון אומר עד שעת הודוי על דעתיה דר' יהודה הודוי מעכב על דעתיה דרבי שמעון אין הודוי מעכב מה נפק מן בניהון שלהו בלא ודוי על דעתיה דר' יהודה צריך להביא שיעיר אהד על דעתיה דרבי שמעון אינו צריך להביא שיעיר אהד אף בפר בן שחטו בלא ודוי על דעתיה דרבי יהודה צריך להביא פר אהד על דעתיה דרבי שמעון אינו צריך להביא פר אהד נתוודה ושהטו ונשפח הדם ואת אמר צריך להביא פר אחר צריך להתוודות עליו פעם שנייה או בכר יצא בויהויו של ראשון אף בשעיר המשתלח בן צריך להגריל עליו פעם שנייה או בכר יצא בהגרילו של ראשון:

הלכה ג מתניתין – מסרו למי שהוא מוליכו הכל בשירין להוליכו אלא שעשו בנהנים גדולים קבע ולא היו מניחין ישראל להוליכו אמר רבי יוסי מעשה והוליכו ערשלא מצאפורין וישראל היה:

גמרא – "ישלח ביד איש" (ויקרא מז, כא) להכשיר את הנזר עתי שיהא עתיד עתי שהיא מזמן עתי אף בשבת עתי אף בטמאה לא הנה עתיד הוא מזמן אלא שלא ישלחנו ביד שנים שלהו בידם שנים מהו שיטמא בגדים נישמעניה מן הדא והמשלח לא המשלח את המשתלח הדא אמרה שלהו ביד שנים אינו מטמא

[דף ל"ג ע"ב]

בגדים ברח דרך הליכה מטמא בגדים דרך חזירה אינו מטמא בגדים שאלו את רבי אליעזר חלה השליח אמר להן כף תהו בשלום ואם חלה המשתלח אמר להן יכול הוא למעון אתכם ולי דחיוו ולא מת אמר להן כף יהו אויבי השמים לא שהיה רבי אליעזר מפליגן אלא שלא היה אומר להן דברים שלא שמעון מיקיין והכמים אמרים חלה השליח משלחו ביד אחר חלה המשתלח מרביבו על החמור דחיוו ולא מת יורד אחריו ומיתו. כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים לא היה מגיע למחצית ההר עד שנעשה איברין איברין משת שמעון הצדיק היה בורח למדבר והסרקין אוכלין אותו כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים היה גורל של שם עולה בימיו משמשת שמעון הצדיק פעמים בימיו פעמים בשמאל כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים היה נר מערבי דולק משמשת שמעון הצדיק פעמים בכה פעמים דלק כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים היה לשון של זהורית מלבין משמשת שמעון הצדיק פעמים מלבין פעמים מאדים כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים היה אור המערכה מתגבר ועולה משתהו נותנין שני גזירי עצים בשחרית לא היו נותנין כל היום משמשת שמעון הצדיק תשש בכה של מערכה ולא היו נמנעין להיות נותנין עצים כל היום. כל ימים שהיה שמעון הצדיק קיים היתה ברכה

משלחת בשתי הלחם ובלחם הפנים והיה נופל לכל אחד ואחד עד פנית ויש מהן שהיו אוכלים וישביעין ויש מהן שהיו אוכלין ומותירין. משמת שמעון הצדיק ניטלה ברכה משתי הלחם ומלחם הפנים והיה נופל לכל אחד ואחד מהן עד כאפון הצנועים היה מושכיין את ידיהן והתגררנים היו פושטין את ידיהן. מעשה בכהן אחד בציפורין שנטל חלקו וחלק חברו והוא היה נקרא בן האפון עד היום הוא שדוד אמר: "אלהי פלמני מיד רשע מפך מעול וחומין" (תהלים עא, ד). תני ארבעים שנה עד שלא תרב בית המקדש היה גר מערכי ככה ולשון של זהורית מאדים וגורל של שם עולה בשמאל והיו נועלין דלתות החיכל מפערב ומשכימין ומוציאין אותן פתוחין אמר לו רבן יוחנן בן זבדי היכל למה אתה מכהלינו יודעין אנן שסופך ליתרב שנאמר: "פתח לבנון דלתיה ותאכל אש בארזיך" (זכריה יא, א). ארבעים שנה שימש שמעון הצדיק את ישראל בכהונה גדולה ובשנה האחרונה אמר להן בשנה זו אני מת אמרו לו למי נמנה אחריד אמר להן הרי נחונין בנני לפניכם הלכו ומינו את נחונין וקנא בו שמעון אחיו והלכה וקבלו אויביו וקנאו וקנאו את הדיברין ולא מצאו אותו אמרו משם ברח להר המלך. משם ברח לאלכסנדריאה ועמד ובנה שם מזבחה וקרא עליו את הפסוק הזה "ביום ההוא יהיה מזבחה ליי' בתוך ארץ מצרים" (ישעיה יט, יט). והרי הדיברין קל והמר ומה אם זה שברח מן השררה ראו היאך נחזר עליה בפוף מי שהיא נכנס ויוצא על אחת פמה וכמה תני זו דברי רבי מאיר ר' יהודה אמר לא פי אלא מינו את שמעון וקינו בו נחונין אחיו והלכה וקבלו אויביו וקנאו וקנאו את הדיברין אמר להם ראו מה נדר לאהובתו כו' הו' קדמויא והרי הדיברין קל והומר ומה אם מי שלא נכנס לשררה ראו האיד העשיא את ישראל לעפויים מי שהיא נכנס ויוצא על אחת פמה וכמה:

[דף ל"ד ע"א]

הלכה ד מתניתין – וכבש עושין לו הבבליים שהיו מתלשין בשערן ואומרים לו מול וצא מול וצא יוקרי ירושלם היו מלזין אותו עד סוכה הראשונה ו' סבות מירושלם עד צוק תשעים רים שכעה ומחצה לכל מיל על כל סוכה וסוכה אומרים לו הרי מוזן והרי מים מלזין אותה מסוכה לסוכה חוץ מן האחרון שבהן שאינו מניע עצמו לצוק אלא עומד מרחוק ורואה את מעשיו:

גמרא – אית תניי תני כבש גופו אית תניי תני כבש ממש. אמר רבי הויה בר יוסף אלכסנדריין היו אומרים עד מתי אתם תולין את המקלטה בנוי: יוקרי ירושלם היו מלזין אותו עד סוכה הראשונה: תני עשר סבות בתוך שנים עשר מיל דברי רבי מאיר רבי יהודה אמר עשר סוכות בתוך עשרה מיל

מִסְקַת עֲרוּבֵין פְּרָק רֵאשׁוֹן

א. מְבוּי שְׁגוּבוֹה מַעֲשָׂרִים אִמָּה יוֹתֵר מִפְתָּחוֹ שֶׁל הֵיכָל - יַמְעַט, כִּיצַד עוֹשֶׂה? מֵיַחַץ קוֹרֵה מִשְׁפַּת עֲשָׂרִים וּלְמִטָּה. וְהִרְחֵב מַעֲשֵׂר אֲמוֹת מִפְתָּחוֹ שֶׁל הֵיכָל - הֵרִי זֶה צָרִיף לְמַעַט. כִּיצַד מִמַּעֲטוֹ? עוֹשֶׂה לוֹ פֶּס וּמִמַּעֲטוֹ עַד עֲשָׂרִים אִמָּה. מְבוּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ צוּרַת הַפְּתָח, אָף עַל פִּי שְׂרָחֵב מַעֲשֵׂר אֲמוֹת - הֵרִי זֶה אֵין צָרִיף לְמַעַט.

ב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: הַכֶּשֶׁר מְבוּי בְּלַחֲיִים. מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר שֶׁהֵלֵךְ אֶצֶל רַבִּי יוֹסִי בֶּן פְּרִידָה לְאוּבְלִין, וּמָצָא שְׂיוֹשֵׁב בְּמְבוּי שְׂאִין לוֹ אֶלָּא לַחֵי אֶחָד. אָמַר לוֹ: בְּנִי! עֲשֵׂה לַחֵי אֶחָד. אָמַר לוֹ: וְכִי לְסוֹתְמוֹ אֲנִי צָרִיף? אָמַר לוֹ: יִסְתַּם, וּמָה רְאִיָּה לְשִׁבְתָּ בְּכָךְ?

ג. אָמַר רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: לֹא נִחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל עַל מְבוּי שֶׁהוּא פְּחוֹת מַעֲשֵׂר אֲמוֹת, שְׂאִינוֹ צָרִיף כְּלוּם. עַל מָה נִחְלְקוּ? עַל רַחֵב מְאַרְבַּע אֲמוֹת וְעֶשֶׂר אֲמוֹת, שְׁבֵית שְׁמַאי אֹמְרִים: לַחֵי וְקוֹרֵה. וּבֵית הֵלֵל אֹמְרִים: לַחֵי אוֹ קוֹרֵה. קוֹרֵה הַיּוֹצֵאת מִכְּתָל זֶה וְאֵינָה נּוֹגַעַת בְּכְתָל זֶה. וְכֵן שְׁתֵּי קוֹרוֹת, אַחַת יּוֹצֵאָה מִכְּתָל זֶה וְאַחַת יּוֹצֵאָה מִכְּתָל זֶה, וְאֵינֶן נּוֹגַעוֹת זֶה בְּזוֹ, פְּחוֹת מִשְׁלוֹשָׁה - אֵין צָרִיף לְהֵבִיא קוֹרֵה אַחֲרָת, שְׁלֹשָׁה - צָרִיף לְהֵבִיא קוֹרֵה אַחֲרָת. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: פְּחוֹת מְאַרְבָּעָה אֵין צָרִיף לְהֵבִיא קוֹרֵה אַחֲרָת. אַרְבָּעָה צָרִיף לְהֵבִיא קוֹרֵה אַחֲרָת. וְכֵן שְׁתֵּי קוֹרוֹת הַמִּתְאַיְמוֹת, לֹא בְּזוֹ כְּדֵי לְקַבֵּל אֲרִיחַ וְלֹא בְּזוֹ כְּדֵי לְקַבֵּל אֲרִיחַ, אִם מִקְבְּלוֹת אֲרִיחַ לְרַחְבוֹ טַפַּח - אֵין צָרִיף לְהֵבִיא קוֹרֵה אַחֲרָת. וְאִם לֹא - צָרִיף לְהֵבִיא קוֹרֵה אַחֲרָת. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: אִם מִקְבְּלוֹת אֲרִיחַ לְאַרְכּוֹ שְׁלֹשָׁה - אֵין צָרִיף לְהֵבִיא קוֹרֵה אַחֲרָת, וְאִם לֹא - צָרִיף לְהֵבִיא קוֹרֵה אַחֲרָת.

ד. הָיוּ שְׁתֵּי קוֹרוֹת קַטְנוֹת יּוֹצְאוֹת מִן הַכְּתָל, מִבְּדֻלוֹת זֶה מִזֶּה, וּמִקְבְּלוֹת אֲרִיחַ לְרַחְבוֹ

טַפַּח; רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: יּוֹשֵׁב לְאַרְכּוֹ שְׁלֹשָׁה טַפָּחִים.

ה. הָיָה אַחַת לְמַעֲלָה וְאַחַת לְמַטָּה; רַבִּי יוֹסִי בֶּן רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: רּוֹאִין אֶת הָעֲלִיּוֹנָה כְּאִלוֹ הִיא לְמַטָּה, וְאֶת הַתַּחְתּוֹנָה כְּאִלוֹ הִיא לְמַעֲלָה, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא תִּהְיֶה הָעֲלִיּוֹנָה לְמַעֲלָה מַעֲשָׂרִים אִמָּה, וְהַתַּחְתּוֹנָה לְמַטָּה מַעֲשָׂרָה טַפָּחִים.

ו. הֵיטָהּ זֶה יּוֹצֵאת מִכְּתָל זֶה, וְזוֹ יּוֹצֵאָה מִכְּתָל זֶה, אוֹ שֶׁהֵיטָהּ יּוֹצֵאת מִכְּתָל זֶה וְאֵין מַגַּעַת בְּכְתָל אַחֵר, אוֹ שֶׁהֵיטָהּ רַחְבָּה מְרֹאשָׁה אֶחָד וְקִצְרָה מְרֹאשָׁה אֶחָד, אִם יֵשׁ שָׁם שְׁלֹשָׁה טַפָּחִים - הֵרִי זֶה צָרִיף לְמַעַט. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: אַרְבָּעָה. הֵיטָהּ יּוֹצֵאָה מִכְּתָל זֶה וּמַגַּעַת בְּכְתָל אַחֵר, אִם גְּבוּוּהָ הֵימָנוּ שְׁלֹשָׁה טַפָּחִים - הֵרִי זֶה צָרִיף לְמַעַט. עֲשׂוּיָה מְדוּרָן וּמִקְבְּלוֹת אֲרִיחַ בְּנוּי, אִם יּוֹשֵׁב בְּדָרְכוֹ עָלֶיהָ - אֵין צָרִיף לְהִגְבִּיָּה צַד הַשְּׁנַי, וְאִם לֹא - צָרִיף לְהִגְבִּיָּה צַד הַשְּׁנַי.

ז. הַעוֹשֶׂה לַחֲיִים לְמְבוּי גְּבוּוּהִים מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה טַפָּחִים אוֹ מְשׁוּכִים מִן הַכְּתָל שְׁלֹשָׁה טַפָּחִים - הֵרִי זֶה צָרִיף לְמַעַט. מְבוּי הַמְּקַרֵּה מְרוּחַ אַחַת, וְהִדְלָה עָלָיו אֶת הַגִּפְנוֹ, וְאֶת הַדְּלָעַת, וְאֶת הַקְּסוֹם, מְרוּחַ אַחֲרָת - אֵין צָרִיף כְּלוּם. עֲשֵׂה לַחֲיִים לְמְבוּי גְּבוּוּהִין מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה טַפָּחִים, אוֹ מְשׁוּכִין מִן הַכְּתָל שְׁלֹשָׁה טַפָּחִים - הֵרִי זֶה צָרִיף לְמַעַט. אֲבָנֵי בִנְיָן הֵיוּ יּוֹצְאוֹת מִן הַכְּתָל, וּבֵין זֶה לְזֶה אַרְבָּעָה טַפָּחִים - אֵין צָרִיף לַחֵי וְקוֹרֵה אוֹתוֹ מְקוּם. אֲבָנֵי גֵדֵר הַיּוֹצְאוֹת מִן הַגֵּדֵר מִבְּדֻלוֹת זֶה מִזֶּה פְּחוֹת מִשְׁלוֹשָׁה - אֵין צָרִיף לַחֵי אַחֵר. שְׁלֹשָׁה - צָרִיף לַחֵי אַחֵר.

ח. כְּתָל שְׂצָדוֹ אֶחָד כְּנוּס מִחִבְרוֹ, בֵּין שְׁנָרְאָה מִבְּחוּץ וְשִׁוּהָ מִבְּפָנִים, וּבֵין שְׁנָרְאָה מִבְּפָנִים וְשִׁוּהָ מִבְּחוּץ - נִדוּן מִשּׁוּם לַחֵי. הֵיטָהּ קָרָן זְוִית זֶה יּוֹצֵאָה מִכְּתָל זֶה, וְקָרָן זְוִית יּוֹצֵאָה מִכְּתָל זֶה - נִדוּנִית כְּלַחֲיִים. עֲשֵׂה לַחֵי לְמְבוּי - אֵין לוֹ אֶלָּא חֲצֵי מְבוּי.

הַרְבִּים בְּלִבְד. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר: לְכָל עוֹשֵׂין פְּסִין חוּץ מִבּוֹר הַיְחִיד בְּלִבְד.

מִסְכַּת עֲרוּבֵין פְּרָק שְׁנֵי

א. שִׁירָה שֶׁחֲנַתָּה בִּבְקָעָה וְהִקְיִפוּהָ בְּאֶפְסֵין, בְּעֵבֵיטִין, בְּשִׁלְיִפּוֹת, וּבְקִנְיִן, וּבְקוֹלְחוֹת, אֶפְלוּ שְׁלֹשָׁה חֲבָלִים, זֶה לַמַּעֲלָה מִזֶּה - מִטְּלָטְלִין בְּתוֹכָהּ, וּבְלִבְד שְׁלֵא יֵהָא בֵּין גָּמֵל לְגָמֵל כְּמֵלָא גָּמֵל, וּבֵין עֵבֵיט לְעֵבֵיט כְּמֵלָא עֵבֵיט, וּבֵין אֵיכּוּף לְאֵיכּוּף כְּמֵלָא אֵיכּוּף. מְקִיפִין בְּקִנְיִם, וּבְלִבְד שְׁלֵא יֵהָא בֵּין קִנְיָה לְחִבְרוּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, כְּדִי שִׁיכְנֵס הַגְּדִי.

ב. נִמְצְאָתָא אִתָּהּ אֹמֵר, שְׁלֹשׁ מִדּוֹת בְּמַחְצוֹת: כָּל שֶׁהוּא פְחוֹת מִשְׁלוֹשָׁה - צָרִיךְ שְׁלֵא יֵהָא בֵּין זֶה לְזֶה שְׁלֹשָׁה, כְּדִי שְׁלֵא יִזְדַּקֵּר הַגְּדִי בְּבֵת רֵאשׁ. כָּל שֶׁהוּא שְׁלֹשָׁה, וּמִשְׁלֹשָׁה וְעַד אַרְבָּעָה - צָרִיךְ שְׁלֵא יֵהָא בֵּין זֶה לְזֶה כְּמֵלּוֹאוּ, כְּדִי שְׁלֵא יֵהָא פְרוּץ כְּעוֹמֵד. וְאִם הִיָּה הַפְּרוּץ מְרַבָּה עַל הַעוֹמֵד - אָף כִּנְגַד הַעוֹמֵד אֲסוּר. כָּל שֶׁהוּא אַרְבָּעָה, וּמֵאַרְבָּעָה עַד עֶשֶׂר אֲמוֹת - צָרִיךְ שְׁלֵא יֵהָא בֵּין זֶה לְזֶה כְּמֵלּוֹאוּ, שִׁיְהֵא פְרוּץ כְּעוֹמֵד. וְאִם הִיָּה פְרוּץ כְּעוֹמֵד, כִּנְגַד הַעוֹמֵד - מֵתֵר. כִּנְגַד הַפְּרוּץ - אֲסוּר. וְאִם הִיָּה הַעוֹמֵד מְרַבָּה עַל הַפְּרוּץ, כִּנְגַד הַפְּרוּץ - מֵתֵר. נִפְרָצָה בְּיֹתֵר מֵעֶשֶׂר - אֲסוּר. הִיָּה שֵׁם קִנְיִם דּוֹקְרָנִים וְעֵשָׂה לָהֶם פָּאָה מִלְּמַעְלָה, אֶפְלוּ בְּיֹתֵר מֵעֶשֶׂר - מֵתֵר.

ג. שִׁירָה שֶׁשָּׂרְתָהּ בְּתֵל גְּבוּהָ עֲשָׂרָה טְפָחִים, וּבִנְקַע עֲמֻק עֲשָׂרָה טְפָחִים, וּבִגְנֵה מְקַפֵּת גִּדֵר גְּבוּהָ עֲשָׂרָה טְפָחִים - מִטְּלָטְלִין בְּתוֹכָהּ, וּבְלִבְד שִׁימְלֵאוּ אֶת כְּלָהּ, וְלֹא שִׁירוּ בֵּהּ בֵּית סְאֲתִים פְּנוּיִ. אִם אִין בְּכָלָהּ בֵּית סְאֲתִים - מִטְּלָטְלִין בְּתוֹכָהּ, אָף עַל פִּי שְׁלֵא יִמְלָאוּ אֶת כְּלָהּ. הִיָּתָה גְבוּהָּ מִשְׁלֵשׁ רִחוּתֵיהָ, וּנְמוּכָה מְרוּחַ אַחַת - רוֹאִין אֶת הַנְּמוּךְ כְּאֵלוּ הוּא פֶּתַח, וּבְלִבְד שְׁלֵא יֵהָא נְמוּךְ יוֹתֵר עַל הַגְּבוּהָ. הִיָּתָה נְמוּכָה מִשְׁלֵשׁ רִחוּתֵיהָ, וּגְבוּהָ מְרוּחַ אַחַת - אִין צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מַחֲצֵה אֶלָּא לְגְבוּהָ בְּלִבְד.

ט. עוֹשֵׂין פְּסִין לְבוּרִיּוֹת, אַרְבָּעָה דְיֹמְדִין נִרְאִין כְּשִׁמוּנָהּ, הִיָּתָה שֵׁם אֶבֶן אַחַת מְרַבַּעַת - רוֹאִין כְּאֵלוּ שֶׁתְּחַלֵּק, וְיֵשׁ בָּהּ אֲמָה לְכֹאֵן וְאֲמָה לְכֹאֵן - גְּדוּן מִשׁוּם דְיֹמֵד, וְאִם לֹא - אִין גְּדוּן מִשׁוּם דְיֹמֵד. רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בְּרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה אֹמֵר: הִיָּתָה עֲגָלָה, רוֹאִין אוֹתָהּ, שְׂאֵם תְּחַקֵּק, וְיֵשׁ בָּהּ שֵׁשׁ טְפָחִים מִצַּד זֶה, וְשֵׁשׁ טְפָחִים מִצַּד זֶה, כְּדִיֹּמְדִין - נְדוּנִית כְּפִסִּין.

י. וְכִמָּה יֵהָא בֵּינֵיהֶן? כְּמֵלָא שְׁתֵּי רִבְקוֹת שֵׁל שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ בְּקָר. כְּמָה רֵאשֵׁה וְרַבָּה שֵׁל פְּרָה? שְׁתֵּי אֲמוֹת. עֵבֵיָה שֵׁל פְּרָה - אֲמָה וְשְׁנֵי שְׁלִישֵׁי אֲמָה, שְׁהֵן כְּעֶשֶׂר אֲמוֹת; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: כְּאַרְבַּע עֲשָׂרָה אֲמָה. כְּמָה הֵן מְקוּרֵין? כְּדִי רֵאשֵׁה וְרַבָּה שֵׁל פְּרָה, וְכִמָּה הֵן מְרַחֲקִין? אֶפְלוּ כּוֹר אֶפְלוּ כּוֹרִים - מֵתֵר, וּבְלִבְד שִׁירָבָה בְּפִסִּין. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: בֵּית סְאֲתִים - מֵתֵר. יוֹתֵר מִבֵּית סְאֲתִים - אֲסוּר. אֲמָרוּ לוֹ לְרַבִּי יְהוּדָה: אִי אִתָּה מוֹדָה בְּדִיר, וְסֵהֵר, וּמְקָצָה, וְחֲצֵר, אֶפְלוּ בֵּית חֲמֵשֶׁת כּוֹרִים וּבֵית עֲשָׂרָה כּוֹרִים שֶׁהוּא מֵתֵר? אֲמַר לָהֶם: זֶה מַחֲצֵה, וְאֵלוּ פְּסִין. אָף זֶה, רָצָה לַעֲשׂוֹת מַחֲצֵה גְבוּהָּ עֲשָׂרָה טְפָחִים - עוֹשָׂה. וְאִם רָצָה לְרִבּוֹת - יְרַבָּה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אֹמֵר: בּוֹר שֶׁהוּא בֵּית סְאֲתִים עַל בֵּית סְאֲתִים - אִינוּ מֵתֵר. וְלֹא אֲמָרוּ לְהִרְחִיב, אֶלָּא כְּדִי רֵאשֵׁה וְרַבָּה שֵׁל פְּרָה בְּלִבְד.

יא. הִיָּתָה גְבוּהָּ מִשְׁלֵשׁ רִחוּתֵיהָ וּנְמוּכָה מְרוּחַ אַחַת - רוֹאִין אֶת הַנְּמוּךְ כְּאֵלוּ הוּא פֶּתַח, וּבְלִבְד שְׁלֵא יֵהָא הַנְּמוּךְ יוֹתֵר עַל הַגְּבוּהָּ. הִיָּתָה נְמוּכָה מִשְׁלֵשׁ רִחוּתֵיהָ וּגְבוּהָּ מְרוּחַ אַחַת - אִין צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מַחֲצֵה, אֶלָּא לְגְבוּהָ בְּלִבְד. הִיָּה שֵׁם אֵילָן אוּ גִדֵר אוּ מַחֲצֵת הַקִּנְיִם - גְּדוּנִין כְּפִסִּין.

יב. הִיָּתָה חֲצֵר פְּתוּחָה לְבִינֵיהֶם, שִׂרְאֵשָׁה אַחַד נִכְנֵס לְבֵין הַפְּסִין, מִתּוֹכָהּ לְבֵין הַפְּסִין וּמִבֵּין הַפְּסִין לְתוֹכָהּ - מֵתֵר לְטָלְטֵל, אֶבֶל שְׁתֵּים - אֲסוּר. כְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמָּן שְׁלֵא עֲרֹבוּ, אֶבֶל עֲרֹבוּ - מֵתֵר. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן כִּבְאָ אֹמֵר: אִין עוֹשֵׂין פְּסִין אֶלָּא לְבֹאֵר

ח. אָמַר רַבִּי מֵאִיר: לֹא נִמְנָעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִלְשַׁלַּח עִירוּבֵיהֶן בְּיַד בְּנֵיהֶם וּבִיד בְּנוֹתֵיהֶם הַקְּטָנִים - כְּדֵי לְחַנְכֵן בְּמִצְוֹת. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: מִשָּׁם רָאִיָּה? בְּאוֹמַר לְחֻבְרוֹ: 'קָבַל הֵימָנוּ, נִתְּנוּ לָקוּף וְהוֹלִיכוֹ, לְפִיל וְהוֹלִיכוֹ - אֵין זֶה עֲרוּב. וְאִם אָמַר לְאַחַר לְקָבַל הֵימָנוּ - הָרִי זֶה עֲרוּב.

ט. נִתְּנוּ עַל גְּפֵי קוֹרָה בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּים שֶׁהִיא גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְחִים - עֲרוּבוֹ עֲרוּב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: אִם הִיָּה רְחִבּוֹ אַרְבָּעָה - עֲרוּבוֹ עֲרוּב. וְאִם לֹא - אֵין עֲרוּבוֹ עֲרוּב. נִתְּנוּ בְּאֵילָן, לְמַעַלָּה מִעֲשָׂרָה טַפְחִים - אֵין עֲרוּבוֹ עֲרוּב. לְמַטָּה מִעֲשָׂרָה טַפְחִים - עֲרוּבוֹ עֲרוּב, וְאִסּוּר לְטֹלוֹ. נִתְּנוּ בְּכַפְלָה וּתְלָאָה בְּאֵילָן, לְמַעַלָּה מִעֲשָׂרָה טַפְחִים - אֵין עֲרוּבוֹ עֲרוּב. לְמַטָּה מִעֲשָׂרָה טַפְחִים - עֲרוּבוֹ עֲרוּב, וְאִסּוּר לְטֹלוֹ; דְּבָרֵי רַבִּי. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: כָּל שֶׁאִסּוּר לְטֹלוֹ - אֵין עֲרוּבוֹ עֲרוּב, אֶחָד הָעֲרוּב וְאֶחָד כָּל הַכֵּלִים.

י. שְׂרָשֵׁי אֵילָן שֶׁגְבוּהֵינן מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה טַפְחִים, אוֹ שֵׁשׁ חֲלָל תַּחְתֵּיהֶן שְׁלֹשָׁה טַפְחִים, אֵף עַל פִּי שֶׁצָּדוּ אֶחָד שְׁוֹה לְאָרֶץ - הָרִי זֶה יֹשֵׁב עֲלֵיהֶן. וְלֹא יִסְמַךְ עֲלֵיהֶן, לְפִי שֶׁאֵין עוֹלִין בְּאֵילָן, וְאֵין נִתְּלִין בְּאֵילָן, וְאֵין נִשְׁעָנִים בְּאֵילָן. וְלֹא יַעֲלֶה בְּאֵילָן מִבְּעוֹד יוֹם כְּדֵי שֶׁתַּחֲשֶׁךְ, וְיִשָּׁב שָׁם כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם. אֶחָד אֵילָן וְאֶחָד כָּל בְּהֵמָה. אֶכָּל בּוֹר, שִׁיחַ, וּמַעְרָה, וְגֵדֵר - מִטַּפְס וְעוֹלָה מִטַּפְס יוֹרֵד, וְאֶפְלוֹ הֵן מֵאָה אַמָּה.

יא. נִתְּנוּ בְּמַגְדָּל וְנֶעַל בְּפָנָיו וְאָבַד הַמַּפְתָּח - הָרִי זֶה עֲרוּב. בְּמָה דְרָבִים אֲמוּרִים? בְּיוֹם-טוֹב, אֶכָּל בְּשֶׁבֶת - אֵין עֲרוּבוֹ עֲרוּב. נִמְצָא הַמַּפְתָּח, בֵּין בְּעִיר בֵּין בְּשָׂדֶה - אֵין עֲרוּבוֹ עֲרוּב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמַר: אִם בְּעִיר אָבַד - עֲרוּבוֹ עֲרוּב. אִם בְּשָׂדֶה אָבַד - אֵין עֲרוּבוֹ עֲרוּב. מוֹדִין חֻכְמִים לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּבִנְיָ חֶצֶר וּבְנֵי מִרְפֶּסֶת, שֶׁגָּבוּ אֶת עִירוּבֵיהֶן וְנִתְּנוּהוּ בְּבֵית, אֵף עַל פִּי שֶׁיְדוּעַ שֶׁאֵין הַמַּפְתָּח בְּמִקְוֵמוֹ - עֲרוּבוֹ עֲרוּב. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: אֲבִטּוּלְמוֹס הַעִיד עַל סֶפֶק עֲרוּב שֶׁכָּשָׁר.

ד. אֶחָד שִׁירָה וְאֶחָד יַחִיד לְחֻבְלִים, וּמָה בֵּין יַחִיד לְשִׁירָה? יַחִיד - נוֹתְנִים לוֹ בֵּית סְאֵתִים. שְׁנַיִם - נוֹתְנִים לָהֶם בֵּית סְאֵתִים. שְׁלֹשָׁה - נִעְשׂוּ שִׁירָה; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה בֶּן רַבִּי יוֹסִי. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֶחָד יַחִיד וְאֶחָד שִׁירָה - נוֹתְנִין לָהֶם כָּל צֶרֶקָן, וּבְלִבְדֵּי שְׁלֹשָׁה יָהּ בֵּית סְאֵתִים פְּנוּי. אֶחָד שִׁירָה וְאֶחָד מַחְנָה, מָה בֵּין מַחְנָה לְשִׁירָה? אֵלֹא אֵהִלִּים שְׁבִשִׁירָה - חִיבִין בְּעֲרוּב. שְׁבִמַחְנָה - פְּטוּרִין מִן הָעֲרוּב. וְשֶׁאֵין לָהֶם אֵהִלִּים הָרִי הֵן כְּשֶׁרוֹיֵן בְּחֶצֶר. מַחְנָה הַיּוֹצֵא לְמַלְחַמַת הָרִשׁוֹת - מִתְּרוֹיֵן בְּגִזְלֵי עֵצִים וְבִשְׂוִין. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן תִּימָא אוֹמַר: אֵף חוֹזִינן בְּכָל מְקוֹם, וּבְמִקְוֹם שֶׁנִּהְרְגוּ - שָׁם נִקְבְּרִין.

ה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמַר: הַגְּנָה וְהַקְּרָפָף שֶׁהֵם שְׁבָעִים אַמָּה וְשִׁירִים עַל שְׁבָעִים אַמָּה וְשִׁירִים, הַמְּקַפֵּת גֵּדֵר גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְחִים, וְכֵן אִם הִיתָה אַרְבָּעָה יָתֵר עַל רְחִבָּהּ פִּי שְׁנַיִם, אֶפְלוֹ אַמָּה אַחַת - אֵין מְטַלְטְלִין בְּתוֹכָהּ בְּשַׁבָּת. וְכֵן הִיָּה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמַר: קֶרֶפֶף הַסְמוּךְ לְעִיר, וְיֵשׁ בְּאֶרְכוֹ שְׁבָעִים וְשִׁירִים - אֵין מְטַלְטְלִין בְּתוֹכָהּ בְּשַׁבָּת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר: אֶפְלוֹ עֶשֶׂר קְרַפּוֹת זֶה לְפָנִים מִזֶּה, וְהִיתָה אַחַת מֵהֶן בֵּית דִּירָה, אוֹ שֶׁהִיתָה אַחַת מֵהֶן סְמוּךְ לְעִיר - מְטַלְטְלִין בְּכָלֵן.

ו. בְּרִגְנִין שֶׁבִשְׂדֶה בֵּית סְאֵתִים - מִתֵּר. יָתֵר עַל בֵּית סְאֵתִים - אִסּוּר. אֶכָּל דִּיר וְסֵהַר אוֹ מְקַצָּה אוֹ חֶצֶר, אֶפְלוֹ יָתֵר מִבֵּית סְאֵתִים - מִתֵּר. אֶפְלוֹ בֵּית עֲשָׂרָה כוֹרִין - מִתֵּר. כָּלֵל אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר: כָּל אֹוִיר שֶׁתַּשְׁמִישׁוֹ לְבֵית דִּירָה, כְּגוֹן דִּיר, וְסֵהַר, וּמְקַצָּה, וְחֶצֶר, אֶפְלוֹ בֵּית חֲמִשָּׁת כוֹרִין, אֶפְלוֹ בֵּית עֲשָׂרָה כוֹרִין - מִתֵּר. וְכָל בֵּית דִּירָה, שֶׁהוּא תַשְׁמִישׁ לְאֹוִיר, כְּגוֹן בְּרִגְנִין שֶׁבִשְׂדוֹת בֵּית סְאֵתִים - מִתֵּר. יָתֵר מִבֵּית סְאֵתִים - אִסּוּר.

ז. מְעַרְבִין בְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי בִירוּשָׁלַיִם, וְלֹא בְּגְבוּלֵינן, הַנּוֹדֵד מִן הַכֶּפֶר - מְעַרְבִין לוֹ בָּהּ. אֵימַתִּי? בְּזִמְן שֶׁאִמַּר: 'שְׁבוּעָה שְׁלֹשָׁה אֲטַעְמֶנָּה'; וְאִם הַקְּדִישָׁה - הָרִי זֶה אִסּוּר, שֶׁאֵין מְעַרְבִין בְּהַקְדָּשׁ.

וְעָרְבוּ לִי, אַחַד עָרַב עָלָיו לְצַפּוֹן וְאַחַד עָרַב עָלָיו לְדָרוֹם - מֵהֵלֶךְ בְּצַפּוֹן בְּעָרֻבוֹ לְדָרוֹם, וּמֵהֵלֶךְ לְדָרוֹם בְּעָרֻבוֹ לְצַפּוֹן. וְאִם מִצְעוֹ עָלָיו אֶת הַתַּחֲוִם - לֹא יִזוּז מִמְקוֹמוֹ.

ה. נְכָרִים שְׁצָרוּ עַל עֵירוֹת יִשְׂרָאֵל - אֵין יוֹצֵאִין עֲלֵיהֶן בְּכָלִי זֵינָם, וְאֵין מְחַלְלִין עֲלֵיהֶן אֶת הַשַּׁבָּת. בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? כְּשָׁבָאוּ עַל עַסְקֵי מְמוֹן, אָבָל אִם בָּאוּ עַל עַסְקֵי נִפְשׁוֹת - יוֹצֵאִין עֲלֵיהֶם בְּכָלִי זֵינָם וּמְחַלְלִין עֲלֵיהֶן אֶת הַשַּׁבָּת. וּבְעֵיר הַסְּמוּכָה לְסָפֵר, אֶפְלוּ לֹא בָּאוּ עַל עַסְקֵי נִפְשׁוֹת, אֲלָא עַל עַסְקֵי תַבְנִין וְקֶשׁ - יוֹצֵאִין עֲלֵיהֶן בְּכָלִי זֵינָם וּמְחַלְלִין עֲלֵיהֶן אֶת הַשַּׁבָּת. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְנִיחִין כָּלִי זֵינָם בְּבֵית הַסְּמוּךְ לַחֹמֶה. פְּעַם אַחַת, הַפִּירוּ בְּהֵם אוֹיְבִים וְרָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם וּנְכַנְסוּ לְטוֹל כָּלִי זֵינָם, וּנְכַנְסוּ אוֹיְבִים אַחֲרֵיהֶם, וְדַחְקוּ זֶה אֶת זֶה, וְהִרְגוּ זֶה אֶת זֶה יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהִרְגוּ אוֹיְבִים. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הַתְּקִינּוּ - שִׁיְהוּ חוֹזְרִין לְמִקְוָמָם בְּכָלִי זֵינָם.

ו. מִחְנָה הַיּוֹצֵאִים לְמַלְחַמַת הַרְשׁוֹת - אֵין צָרִין עַל עֵירוֹת שֶׁל נְכָרִים פְּחוֹת מִשְׁלֶשָׁה יָמִים קֹדֶם לַשַּׁבָּת. וְאִם הִתְחִילוּ - אֵין מְפַסְקִין וְאֶפְלוּ בַשַּׁבָּת. וְכֵן הָיָה שְׂמַאי הַזִּקְנָן דּוֹרֵשׁ (דְּבָרִים כ, כ): "עַד רִדְתָּה" - וְאֶפְלוּ בַשַּׁבָּת.

ז. עֵיר שֶׁהַקִּיפּוּיָה נְכָרִים אוּ נִהַר, וְכֵן סְפִינָה הַמְּטַרְפֶּת בַּיָּם, וְכֵן יְחִיד שֶׁהִיָּה נִרְדָּף מִפְּנֵי הַנְּכָרִים, וּמִפְּנֵי הַלְּסָטִים, וּמִפְּנֵי רוּחַ רָעָה - הָרִי אֵלּוּ מְחַלְלִין אֶת הַשַּׁבָּת, וּמִצִּילִין אֶת עַצְמָן.

ח. הַרוּעִים, וְהַקְּצִיצִין, וְהַבוֹרְגָנִין, וְשׁוּמְרֵי פְּרוֹת, בְּזִמְן שְׁדַרְכָן לְלוֹן בְּעֵיר, אִף עַל פִּי שְׁחָשְׁכוּ חוּץ לַתַּחֲוִם - הָרִי אֵלּוּ כְּאֲנִשֵׁי הָעֵיר, וַיֵּשׁ לָהֶם אֲלֵפִים אִמָּה לְכָל רוּחַ. וּבְזִמְן שְׁדַרְכָן לְלוֹן בַּשָּׂדֶה - אֵין לָהֶם אֲלָא אֲלֵפִים אִמָּה בְּלִבָּד.

ט. מִי שֵׁישׁ לוֹ שְׁנֵי בָתִּים, וּבִינֵיהֶם שְׁנֵי תַחֲוִמֵי שַׁבָּת, כִּינּוּן שֶׁהַחֲזִיק בְּדָרֶךְ - קָנָה עָרֻב; דְּבָרֵי רַבֵּי יְהוּדָה. יֵתֵר עַל כֵּן אָמַר רַבֵּי יוֹסִי בֶן רַבֵּי יְהוּדָה: אֶפְלוּ מִצְאוּ חִבְרוֹ בְּדָרֶךְ,

אִיזְהוּ סִפְקָא עָרֻב שֶׁהוּא כְּשֵׁר? עָרַב בְּתַרוּמָה, סִפְקָא מִבְּעוּד יוֹם נְטִמַּאת סִפְקָא מִשְׁחַשְׁכָּה נְטִמַּאת, עָרַב בְּפִרוֹת, סִפְקָא מִבְּעוּד יוֹם נִתְקַנּוּ סִפְקָא מִשְׁחַשְׁכָּה נִתְקַנּוּ - עָרֻבוּ עָרֻב. אָבָל עָרַב בְּתַרוּמָה, סִפְקָא טַהוּרָה סִפְקָא טַמְאָה, וְכֵן בְּפִרוֹת, סִפְקָא נִתְקַנּוּ סִפְקָא לֹא נִתְקַנּוּ - אֵין עָרֻבוּ עָרֻב.

מִסְכַּת עָרֻבִין פְּרָק שְׁלִישִׁי

א. רַבֵּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין אָדָם מִתְּנָה עַל שְׁנֵי דְבָרִים כְּאַחַד. אֲלָא אִם בָּא חֶכֶם לְמִזְרַח - עָרֻבוּ לְמִזְרַח. וְאִם בָּא חֶכֶם לְמַעְרָב - עָרֻבוּ לְמַעְרָב. אָבָל בָּא לְכָאן וּלְכָאן, לֹא בָּא לְכָאן וּלְכָאן - הִרְיֵנִי כְּבִנֵי עִירִי. רַבֵּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם הָיָה אַחַד מֵהֶן רַבּוּ - יִלָּךְ אֲצֵל רַבּוּ. שְׁנֵיהֶם רַבּוֹתָיו - יִלָּךְ אֲצֵל הַרְגִיל אֲצֵלוֹ. אִם הָיָה רְגִיל אֲצֵל שְׁנֵיהֶם - יִלָּךְ לְאִיזְהוּ מֵהֶן שִׁירְצָה.

ב. מִתְּנָה אָדָם עַל עָרֻבוֹ, וְאוֹמֵר: 'עָרֻבִי לַשַּׁבָּת זֶה וְלֹא לַשַּׁבָּת אַחֲרָי' - 'לַשַּׁבָּת אַחֲרָי וְלֹא לַשַּׁבָּת זֶה' - 'עָרֻבִי לַשַּׁבָּתוֹת וְלֹא לַיָּמִים טוֹבִים' - 'לַיָּמִים טוֹבִים וְלֹא לַשַּׁבָּתוֹת' - 'לַשַּׁבָּת וְלֹא לַיּוֹם הַכַּפּוּרִים' - 'לַיּוֹם הַכַּפּוּרִים וְלֹא לַשַּׁבָּת'.

ג. הַאוֹמֵר לַחִבְרוֹ: 'עָרַב לִי בְּתַמְרִים', וְעָרַב לוֹ בְּגִרוּגְרוֹת. 'בְּגִרוּגְרוֹת' וְעָרַב לוֹ בְּתַמְרִים. 'בְּמַגְדָּל' וְעָרַב לוֹ בְּשׁוּבָךְ. 'בְּשׁוּבָךְ' וְעָרַב לוֹ בְּמַגְדָּל. 'בְּבֵית' וְעָרַב לוֹ בְּעֵלְיָה. 'בְּעֵלְיָה' וְעָרַב לוֹ בְּבֵית - אֵין עָרֻבוּ עָרֻב. אָבָל אָמַר לוֹ סֵתֵם: 'עָרַב לִי' וְעָרַב לוֹ, בֵּין בְּתַמְרִים, בֵּין בְּגִרוּגְרוֹת, בֵּין בְּמַגְדָּל, בֵּין בְּשׁוּבָךְ, בֵּין בְּבֵית, בֵּין בְּעֵלְיָה - עָרֻבוּ עָרֻב.

ד. עָרְבוּ זֶה לְצַפּוֹן וְזֶה לְדָרוֹם - זֶה מֵהֵלֶךְ לְצַפּוֹן בְּעָרֻבוֹ שֶׁל זֶה בְּדָרוֹם, וּבְדָרוֹם בְּעָרֻבוֹ שֶׁל זֶה בְּצַפּוֹן. אִם מִצְעוּ אֶת הַתַּחֲוִם - אֵל יִזוּז מִמְקוֹמוֹ. עָרַב לְצַפּוֹן וְחִזּוֹר וְעָרַב לְדָרוֹם - בְּטַל הָאֲחִירוֹן אֶת הָרֵאשׁוֹן. טְעָה וְעָרַב לַשְּׁתֵי רוּחוֹת, כְּמִדְּמָה הוּא שְׁמַעְרַבִּין לַשְּׁתֵי רוּחוֹת, אוּ שְׁאֵמַר לְעַבְדֵּיו: 'צֵאוּ

וְאָמַר: 'לִין כְּפָה, עַת חֲמָה, עַת צָנָה הוּא',
לְמַחַר מְשָׁכִים וְהוֹלֵךְ. הַחֲזִירוּ מִן הָעִיר - הָרִי
הוּא כְּאֲנֹשֵׁי הָעִיר.

י. רְשׁוֹת שְׁבַת כֶּף הוּא: עוֹמֵד אָדָם בְּמִקְוֵה
וְאָמַר: 'שְׁבִיתִי בְּמִקְוֵה', שְׁנֵאמַר (שְׁמוֹת
טז): "שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹי"; כִּמָּה תַּחְתּוֹי?
מֵלֵא קוֹמְתוֹ וּפְשׁוּט יָדָיו, גּוֹפּוֹ שְׁתֵּי אֲמוֹת,
וְאִמָּה כְּדֵי לְפִשֵּׁט יָדָיו וְרַגְלָיו; דְּבָרֵי רַבִּי
מְאִיר. וְרַבִּי יְהוּדָה אָמַר: גּוֹפּוֹ שְׁלוֹשׁ אֲמוֹת
וְאִמָּה כְּדֵי לְטוֹל חֶפֶץ מִתַּחַת מְרַגְלוֹתָיו,
וּמִנִּיחַ יָדָיו תַּחַת מְרַאשׁוֹתָיו - זָכָה לוֹ מִקְוֵה
לְכָל רוּחַ, מְרַבְּעוֹת לֹא עֲגָלוֹת. רַבִּי חֲנִינְאֵה בֶן
אַנְטִיגֵנוֹס אָמַר: עֲגָלוֹת וְלֹא מְרַבְּעוֹת.

יא. הַשׁוֹבֵת בְּתֵל גְּבוּהָ עֲשָׂרָה טַפָּחִים, וּבְנִקְעָה
עֶמֶק עֲשָׂרָה טַפָּחִים, וּבַגְּנָה מִקְפֵּת גְּדֵר גְּבוּהָ
עֲשָׂרָה טַפָּחִים - מֵהֵלֶךְ אֶת כְּלָהּ וְחוֹצֶהָ לָהּ
אֶלְפִים אָמָה לְכָל רוּחַ. הַשׁוֹבֵת בְּעִיר, אֶפְלוּ
גְּדוּלָה כְּאַנְטוֹכְיָא - מֵהֵלֶךְ אֶת כְּלָהּ וְחוֹצֶהָ
לָהּ אֶלְפִים אָמָה לְכָל רוּחַ. עַל גְּבֵה - אֵין לוֹ
אֶלֶּא אַרְבַּע אֲמוֹת בְּלִבָּד.

יב. הַנּוֹתֵן אֶת עֲרוֹבוֹ בְּתוֹךְ עֲבוּרָה שֶׁל עִיר -
לֹא עֲשֶׂה וְלֹא כְלוּם. נִתְּנָה חוּץ לְעֲבוּרָה שֶׁל
עִיר, אֶפְלוּ אָמָה אַחַת - מִשְׁתַּכַּר אוֹתָהּ אָמָה
וּמִפְסִיד אֶת כָּל הָעִיר, מִפְּנֵי שְׁמֹדֵת הָעִיר
עוֹלָה כְּלָהּ לְמִדַּת הַתַּחֲנוּם. הָאוֹמֵר: 'שְׁבִיתִי
עַל גְּבֵי אֵילָן', 'עַל גְּבֵי הַגְּנָה' - לֹא יוֹתֵר
מִבֵּית סְאִתִּים. פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים - לֹא
יוֹתֵר מֵאַרְבַּע אֲמוֹת. וּבְנִקְעָה עֶמֶק מֵעֲשָׂרָה -
וְלֹא יוֹתֵר מִבֵּית סְאִתִּים. פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה
טַפָּחִים - לֹא יוֹתֵר מֵאַרְבַּע אֲמוֹת. וּבַגְּנָה,
מִקְפֵּת גְּדֵר גְּבוּהָ עֲשָׂרָה טַפָּחִים - וְלֹא יוֹתֵר
מִבֵּית סְאִתִּים. פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים - וְלֹא
יוֹתֵר מֵאַרְבַּע אֲמוֹת. וּמוֹדֵד עַד שְׁמִגְיַע
לְאוֹתוֹ מִקְוֵה, בָּא לְאוֹתוֹ מִקְוֵה - מֵהֵלֶךְ אֶת
כְּלָהּ, וְחוֹצֶהָ לָהּ אֶלְפִים אָמָה. אֵימִתִּי? בְּזִמְן
שֶׁהִיא בְּתוֹךְ אֶלְפִים אָמָה שְׁלוֹ. לֹא הִיא בְּתוֹךְ
אֶלְפִים אָמָה שְׁלוֹ - אֵין לוֹ אֶלֶּא אַרְבַּע אֲמוֹת
בְּלִבָּד.

יג. הָאוֹמֵר: 'שְׁבִיתִי בְּצַד אֵילָן, בְּצַד חֲרוֹב,
בְּצַד גְּנָה' - לֹא אָמַר כְלוּם, עַד שִׁיקְנָה

לְצַפּוֹנוֹ אוֹ לְדָרוֹמוֹ אַרְבַּע אֲמוֹת. נִעְקַר
הָאֵילָן, אוֹ נִעְקַר הַחֲרוֹב, אוֹ נִעְקַר הַגְּנָה, אִם
מִכִּיר אֶת מִקְוֵהוֹ - הָרִי זֶה מִתָּר. וְאִם לֹא -
הָרִי זֶה אֲסוּר. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אִם הָיָה שְׁנַיִם,
אֶחָד מִכִּיר וְאֶחָד שְׁאִינוֹ מִכִּיר, שְׁאִינוֹ מִכִּיר
- מוֹסֵר שְׁבִיתָתוֹ לְמִכִּיר. זֶה שְׁמִכִּיר - אָמַר:
'תְּהֵא שְׁבִיתָתְנוּ בְּמִקְוֵה פְלוֹנִי'.

יד. הָאוֹמֵר: 'שְׁבִיתִי בְּמִקְוֵה פְלוֹנִי, בְּשָׂדֶה
פְלוֹנִי, בְּמִקְוֵה שְׂאֻכָה בּוֹ מִשְׁתַּחֲשֵׁף' - לֹא
אָמַר כְלוּם; שְׂאִין מְעַרְבִין מִשְׁתַּחֲשֵׁף, זֶה הִיא
שְׂאִמְרוֹ: הָעֵנִי מְעַרְבִין בְּרַגְלָיו. אֶחָד עֵנִי וְאֶחָד
עֲשִׂיר מְעַרְבִין בְּפֵת, וּבְלִבָּד שְׂאֵל יֵצֵא חוּץ
לְתַחֲנוּם, וְיֹאמַר: 'שְׁבִיתִי בְּמִקְוֵה פְלוֹנִי',
שְׂאֵל אָמְרוֹ מְעַרְבִין בְּרַגְלָהּ אֶלֶּא לְמִי שְׂבָא
בְּדֶרֶךְ וְחֲשָׁכָה; דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר. רַבִּי יְהוּדָה
אָמַר: אֶחָד עֵנִי וְאֶחָד עֲשִׂיר מְעַרְבִין בְּרַגְלָהּ,
לֹא יֵצֵא עֲשִׂיר חוּץ לְתַחֲנוּם וְיֹאמַר: 'שְׁבִיתִי
בְּמִקְוֵה'; וְזֶה הוּא עֶקְרוֹ שֶׁל עֲרוֹב.

טו. וְהִתִּירוּ חֲכָמִים לְבַעַל הַבַּיִת לְשַׁלַּח אֶת
עֲרוֹבוֹ בֵּיד בְּנוֹ, בֵּיד עַבְדּוֹ, בֵּיד שְׁלוּחּוֹ -
בְּשִׁבִיל לְהַקֵּל עָלָיו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מֵעֲשֶׂה
בְּאֲנָשֵׁי בֵית מַמְלִי וּבְאֲנָשֵׁי בֵית גּוֹרִיזִין
בְּאֲרוֹמָא, שֶׁהָיָה מְחַלְקִין גְּרוּגָרוֹת וְצִמּוּקִין
לְעֵנִיִּים בְּשָׁנֵי בְצֻרָתָהּ, וּבְאֵין עֵנִי כִּפּוֹר שִׁיחִין
וּכְפּוֹר חֲנִינְאֵה וּמְחַשִּׁיכִין עַל הַתַּחֲנוּם, וְלִמְחַר
מִשְׁפִּימִין וּבְאֵין.

מִסְכַּת עֲרוֹבִין פְּרָק רַבִּיעִי

א. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אָמַר: יוֹם-טוֹב הַסְּמוּךְ
לְשַׁבַּת, בֵּין מְלַפְנֵיָהּ בֵּין מְלֹא חֲרִיָּה - מְעַרְבִין
אָדָם, יוֹם אֶחָד לְצַפּוֹן וְיוֹם אֶחָד לְדָרוֹם, יוֹם
אֶחָד לְצַפּוֹן וְיוֹם אֶחָד כְּאֲנֹשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר.
מוֹדָה רַבִּי אֲלִיעֶזֶר, שְׂאִין מְעַרְבִין חֲצֵי הַיּוֹם
לְצַפּוֹן וְחֲצֵי הַיּוֹם לְדָרוֹם, שְׂאִין חוֹלְקִין יוֹם
אֶחָד. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: כְּשֶׁם שְׂאִין חוֹלְקִין
יוֹם אֶחָד - כֶּף אֵין חוֹלְקִין לְשָׁנֵי יָמִים. אָמַר
לְהֵם רַבִּי אֲלִיעֶזֶר: אֵי אַתֶּם מוֹדִים בְּמְעַרְבִין
בְּרַגְלָיו בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, שְׂצָרִיךְ לְעֵרֵב בְּרַגְלָיו
בְּיוֹם שְׁנִי, נֶאֱכַל עֲרוֹבוֹ עַד שְׂאֵל חֲשָׁכָה - אֵין
יוֹצֵא עָלָיו בְּיוֹם הַשְּׁנִי?! אָמְרוּ לוֹ: אֲבָל.
אָמַר לְהֵם: הִלְלוּ שְׁנֵי יָמִים הֵן. אָמְרוּ לוֹ: אֵי

וְחִצְרוֹת - מְרַבֵּעַ כְּנִגְדוֹ וּמוֹדֵד הֵימְנוּ לְהֵלֵן אֶלְפִים אִמָּה. הִיוּ שְׁנֵי בְּתִים יוֹצְאֵין הֵימְנוּ כְּמִין שְׁנֵי פִיגְמִין לְשֵׁתֵי רִחְחוֹת, רוֹאִין כְּנִגְדָן כְּאֵלוֹ הֵן מְלֹאִין בְּתִים וְחִצְרוֹת - מְרַבֵּעַ כְּנִגְדָן וּמוֹדֵד מֵהֵן אֶלְפִים אִמָּה.

ה. בֵּא לְרַבְעָה - מְרַבְעָה בְּרַבּוּעַ עוֹלָם. נוֹתֵן צְפוּנָה לְצִפּוֹן הָעוֹלָם וְדְרוּמָה לְדְרוּם הָעוֹלָם. וְסִימְנָךְ: עֲגִלָּה בְּצִפּוֹן וְעֶקְרֵב בְּדְרוּם. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אִם אֵינּוּ יָכוֹל לְרַבְעָה בְּרַבּוּעַ שֶׁל עוֹלָם - יְרַבְעָה כְּמִין תְּקוּפָה, כִּיצַד? חֲמָה יוֹצֵאת בְּיוֹם אָרוֹךְ וְשׁוֹקֵעֵת בְּיוֹם אָרוֹךְ - זֶה הוּא פְּנֵי צִפּוֹן. חֲמָה יוֹצֵאת בְּיוֹם קָצֵר וְשׁוֹקֵעֵת בְּיוֹם קָצֵר - זֶה פְּנֵי דְרוּם. תְּקוּפַת נִיטָן וְתְקוּפַת תְּשֵׁרִי, חֲמָה יוֹצֵאָה בְּחֲצֵי מִזְרַח וְשׁוֹקֵעֵת בְּחֲצֵי מַעְרָב, שְׁנֹאֲמֵר (קִהְלֵת א, 1): "הוֹלֵךְ אֶל דְרוּם וְסוֹבֵב אֶל צִפּוֹן". "הוֹלֵךְ אֶל דְרוּם" - בְּיוֹם, "סוֹבֵב אֶל צִפּוֹן" - בְּלֵילָה. "סוֹבֵב סוֹבֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ" - אֵלּוֹ פְּנֵי הַמִּזְרַח וּפְנֵי הַמַּעְרָב, פְּעָמִים מֵהַלְכָתָן וּפְעָמִים מִסַּבְּבָתָן.

ו. אֵלּוֹ שְׁמַתְעַבְרִין עִמָּה: נֶפֶשׁ שֵׁישׁ בַּהּ אַרְבַּע אֲמוֹת עַל אַרְבַּע אֲמוֹת וְהַגָּשֵׁר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כְּתִלִים וְזִיזִין מִתְעַבְרִין עִמָּה, הַגָּשֵׁר וְהַקָּבֵר שֵׁישׁ בֵּהֶן בֵּית דִּירָה, וּבֵית הַכִּנְסֵת שֵׁישׁ בַּהּ בֵּית דִּירָה לְחִזָן, וּבֵית עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שֵׁישׁ בַּהּ בֵּית דִּירָה לְמִשְׁרָתֶיהָ. וְהַאוּרִיּוֹת וְהַאוֹצְרוֹת שְׁבִשְׁדוֹת זֵישׁ בֵּהֶן בֵּית דִּירָה. וְהַבּוֹרְגָנִין שְׁסָבִיבָה, וְהַבֵּית שְׁבִים - הֲרִי הֵם מִתְעַבְרִין עִמָּה. וְאֵלּוֹ שְׁאִין מִתְעַבְרִין עִמָּה: נֶפֶשׁ שְׁנַפְרָצָה מִשְׁתֵּי רִחְחוֹתֶיהָ אֵילָךְ וְאֵילָךְ, וְהַגָּשֵׁר וְהַקָּבֵר שְׁאִין לָהֶם בֵּית דִּירָה, וּבֵית הַכִּנְסֵת שְׁאִין לָהֶם בֵּית דִּירָה לְחִזָן, וּבֵית עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים שְׁאִין לָהּ בֵּית דִּירָה לְמִשְׁרָתֶים. וְהַאוּרִיּוֹת וְהַאוֹצְרוֹת שְׁבִשְׁדָה שְׁאִין לָהֶם בֵּית דִּירָה. וּבוֹר, וְשִׁיחַ, וּמַעְרָה, וְגֵדֵר, וְשׁוֹכֵךְ שְׁבַתּוּכָה, וְהַבֵּית שְׁבַסְפִינָה - אֵין אֵלּוֹ מִתְעַבְרִין עִמָּה.

ז. כִּמָּה הֵיוּ מְקַרְבוֹת לְעִיר וְיֵהִיו מִתְעַבְרִין עִמָּה? שְׁבַעִים אִמָּה וְשִׁירִים עַל שְׁבַעִים אִמָּה וְשִׁירִים, שֶׁהֵן מֵאָה וְאַרְבַּעִים וְאַחַד וְשִׁלִּישׁ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שִׁירִים הוּא דָבָר מְעֻט,

אֲתָה מוֹדָה שְׁאִין מְעַרְבִין מִיּוֹם-טוֹב לְחִבְרוֹ? אָמַר לָהֶם: אֶבְל. אָמְרוּ לוֹ: הֲלָלוּ יוֹם אֶחָד הֵם. עֵרַב בְּרַגְלֵיו בְּיוֹם רֵאשׁוֹן - מְעַרַב בְּרַגְלֵיו בְּיוֹם שְׁנֵי, נֶאֱכַל עֲרוּבוֹ בְּיוֹם רֵאשׁוֹן אֵין יוֹצֵא עָלָיו בְּיוֹם שְׁנֵי; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הֲרִי זֶה חֲמַר גַּמְל. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה אוֹמְרִים: עֵרַב בְּרַגְלֵיו בְּרֵאשׁוֹן - אֵין יוֹצְאֵין עָלָיו בְּיוֹם שְׁנֵי. נֶאֱכַל עֲרוּבוֹ בְּרֵאשׁוֹן - יוֹצְאֵין עָלָיו בְּיוֹם שְׁנֵי. מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, כְּשֶׁהִיָּה יָרָא שְׁמָא תִתְעַבֵּר - מְעַרַב אָדָם שְׁנֵי עֲרוּבִין, וְאוֹמֵר: 'עֲרוּב בְּרֵאשׁוֹן לְמִזְרַח וּבִשְׁנֵי לְמַעְרַב, בְּרֵאשׁוֹן לְמַעְרַב וּבִשְׁנֵי לְמִזְרַח, עֲרוּבֵי בְּרֵאשׁוֹן וּבִשְׁנֵי כְּבָנֵי עִירִי, עֲרוּבֵי בִשְׁנֵי וּבְרֵאשׁוֹן כְּבָנֵי עִירִי'. וְרַבִּי יוֹסִי אוֹסֵר, שְׁשֵׁתֵי קִדְשוֹת הֵן. אָמַר לָהֶם רַבִּי יוֹסִי: אֵי אַתֶּם מוֹדִים, שְׁאֵם בָּאוּ עֲדִים מִן הַמַּנְחָה וְלִמְעֵלָה שְׁנוּהִיגִין אוֹתוֹ הַיּוֹם קִדְשׁ וְלִמְחֵר קִדְשׁ?!

ב. כִּיצַד, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מִתְנַה אָדָם עַל הַכִּלְכֵּלָה בְּיוֹם-טוֹב רֵאשׁוֹן וְאוֹכְלָה בְּיוֹם-טוֹב שְׁנֵי. הִיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי כְּלָלוֹת שֶׁל טַבַּל, וְאוֹמֵר: 'אִם הַיּוֹם חוֹל וְלִמְחֵר קִדְשׁ - תֵּהָא זֶה תְּרוּמָה עַל זֶה, וְאִם הַיּוֹם קִדְשׁ וְלִמְחֵר חוֹל - אֵין בְּדַבְרֵי כְלוּם', וְקוֹרָא עָלֶיהָ שֵׁם וְאוֹכְלָה, וְכֵן רַבִּי יוֹסִי אוֹסֵר בִּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל גְּלִילוֹת.

ג. כִּיצַד מְעַבְרִין אֶת הָעָרִים? אַרְבָּה כְּמוֹת שְׁהִיא, עֲגוּלָה - עוֹשִׂין לָהּ זְוִית. מְרַבְעַת - אֵין עוֹשִׂין לָהּ זְוִית. הֵיתָה רַחְבָּה מְצַד אֶחָד וּקְצָרָה מְצַד אַחֵר - רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאֵלוֹ הִיא שְׁוָה. הֵיתָה בֵּית אֶחָד יוֹצֵא כְּמִין פְּגוּם, אוֹ שְׁנֵי בְּתִים יוֹצְאֵין כְּמִין פְּגוּמִין - רוֹאִין כְּאֵלוֹ חוֹט מְתוּחַ עָלֶיהֶן, וּמוֹדֵדִין מִמֶּנּוּ וְלֵהֵלֵן אֶלְפִים אִמָּה. הֵיתָה עֲשׂוּיָה כְּמִין קֶשֶׁת אוֹ כְּמִין גֶּם - רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאֵלוֹ הִיא מְלֹאָה בְּתִים וְחִצְרוֹת, וּמוֹדֵד מִמֶּנּוּ וְלֵהֵלֵן אֶלְפִים אִמָּה.

ד. הִיָּה בֵּית אֶחָד יוֹצֵא הֵימְנָה כְּמִין פִּיגְם לְרוּחַ אֶחָד, רוֹאִין כְּנִגְדוֹ כְּאֵלוֹ מְלֵא בְּתִים

ולא נתנו חֲכָמִים שְׁעוֹר. כִּמָּה הֵן שְׁבַעִים אִמָּה וְשִׁירִים עַל שְׁבַעִים אִמָּה וְשִׁירִים? הֵן בֵּית סָאֲתִים כְּחֻצֵר הַמְשָׁכָן.

ח. הִיָּה מוֹדֵד, וְהִגִּיעַ הַמִּדָּה לְבֵית - אֶפְלוּ בֵּית לְפָנִים מִן הַבַּיִת, אֶפְלוּ מִגְדֵּל לְפָנִים מִן הַמִּגְדֵּל - מְכַנְסִין לְאַמְצַע, וּמְרַבֵּיעַ כְּנַגְדָן, וּמוֹדֵד כְּנִגְדּוֹ וְלִהְלֵן אֶלְפִים אִמָּה. הִיָּה מוֹדֵד, וְהִגִּיעַ הַמִּדָּה לְמַעְרָה - אִין מְכַנְסִים אֶת כָּל הַמַּעְרָה אֲלֵא מְכַנְגֵד פֶּתַחַה שֶׁל מַעְרָה. אַחַת מַעְרָה וְאַחַד מִגְדֵּל. מָה בֵּין מַעְרָה לְמִגְדֵּל? גַּג הַמַּעְרָה הָרִי הוּא כְּאַרְץ, וְגַג הַמִּגְדֵּל הָרִי הוּא כְּעִיר. בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּמִדַּת הָעֵבוֹר, אֲבָל בְּמִדַּת הַתְּחוּם, אֶפְלוּ כִּלְתָהּ מִדְתּוֹ כְּחֻצֵי בֵּיתוֹ - אִין לוֹ אֲלֵא חֻצֵי בֵּיתוֹ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: יְכוּלְנִי אֲנִי, שִׁיְהוּ עוֹלִין מִטְּבִירָא לְצִפּוּרִי, וּמִצּוּר לְצִדּוֹן, מִפְּנֵי מַעְרוֹת וּמִגְדָּלוֹת שְׁבִינֵיהֶם.

ט. הַמוֹדֵד, מוֹדֵד חוּץ לְקַרְפִּיפָה שֶׁל עִיר, לְכָל עִירוֹת נוֹתֵן קַרְפֵּף; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא אֲמָרוּ קַרְפֵּף אֲלֵא בֵּין שְׁתֵּי עִירוֹת. אִם יֵשׁ לְזוֹ שְׁבַעִים אִמָּה וְשִׁירִים וְלְזוֹ שְׁבַעִים אִמָּה וְשִׁירִים - מְכַנְסִים לְאַמְצַע וּמְרַבֵּיעַ כְּנַגְדָן, וּמוֹדֵד מִמֶּנּוּ וְלִהְלֵן אֶלְפִים אִמָּה. הִיוּ שְׁלֹשָׁה מִגְדָּלִים, וְהֵאֱמַצְעֵי מְבַלַּע בִּינֵיהֶן, אִם אִין בֵּין שְׁנַיִם הַחִיצוֹנִים מֵאָה וְאַרְבַּעִים וְאַחַד וְשָׁלִישׁ - מְכַנְסִין לְאַמְצַע וּמְרַבֵּיעַ כְּנַגְדָן, וּמוֹדֵד מִמֶּנּוּ וְלִהְלֵן אֶלְפִים אִמָּה. הִיוּ עֶשְׂוִין שוֹרוֹת וְאַחֲרוֹת בִּינֵיהֶם, אִם אִין בֵּין שוֹרָה הַחִיצוֹנָה וּבִינֵיהֶם מֵאָה וְאַרְבַּעִים וְאַחַד וְשָׁלִישׁ - מְכַנְסִין לְאַמְצַע, וּמְרַבֵּיעַ כְּנַגְדּוֹ, וּמוֹדֵד מִמֶּנּוּ וְלִהְלֵן אֶלְפִים אִמָּה.

י. מְרַבֵּעַ אֶת הָעִיר וְעוֹשֶׂה אוֹתָהּ כְּמִין טְבֵּלָא מְרַבַּעַת, וְחוֹזֵר וּמְרַבֵּעַ אֶת הַתְּחוּמִין וְעוֹשֶׂה אוֹתָהּ כְּמִין טְבֵּלָא מְרַבַּעַת, וּכְשֵׁהוּא מוֹדֵד, לֹא יִמְדוֹד מֵאַמְצַע הַקֶּרֶן אֶלְפִים אִמָּה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִפְּסִיד אֶת הַזְּוִיָּת, אֲלֵא מְבִיא טְבֵּלָא מְרַבַּעַת שֶׁהִיָּתָה אֶלְפִים אִמָּה עַל אֶלְפִים אִמָּה, וּמִנִּיחָה בְּקֶרֶן בְּאַלְכֻסוּנָה, נִמְצָא, הָעִיר מִשְׁתַּכְרֵת אַרְבַּע מֵאוֹת אִמָּה לְכָאן וְאַרְבַּע מֵאוֹת אִמָּה לְכָאן. נִמְצָא, תְּחוּמִין מִשְׁתַּכְרִין

אַרְבַּע מֵאוֹת אִמָּה לְכָאן וְאַרְבַּע מֵאוֹת אִמָּה לְכָאן. נִמְצָא, הָעִיר וְהַתְּחוּמִין מִשְׁתַּכְרִין אֶלְפֵי וּמֵאֲתִים אִמָּה לְכָאן וְאֶלְפֵי וּמֵאֲתִים אִמָּה לְכָאן.

יא. כִּיצַד מְקַדְרִין בְּהָרִים? הַתְּחוּתוֹן כְּנִגְדָן לְבוֹ, וְהָעֲלִיּוֹן כְּנִגְדָן פְּרוּסוֹתֵיו, מְקַדֵּיר וְעוֹלָה, מְקַדֵּיר יוֹרֵד, רוֹאֶה אֶת הָהָר כְּאֵלוֹ בְּקוֹעַ לְפָנָיו; דְּבָרֵי רַבִּי. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אִין מְקַדְרִין בְּהָרִים. הִיוּ לְפָנָיו הָר וּמִישׁוֹר - מוֹדֵד אֶת הַמִּישׁוֹר וּמִנִּיחַ אֶת הָהָר, וְנִשְׁפָּר הָר וְגֵאֵיוֹת. מוֹדֵד אֶת הַגֵּאֵיוֹת וּמִנִּיחַ אֶת הָהָר וְנִשְׁפָּר.

יב. הִיָּה מוֹדֵד וְהִגִּיעַ הַמִּדָּה לְגִיא, אִם יְכוּל לְהִבְלִיעַ בְּחֻבֵל שֶׁל חֲמִשִּׁים אִמָּה - מְבַלְעֵו. וְאִם לֹאוֹ - חוֹזֵר לְמִקּוֹם שֶׁהוּא יְכוּל לְהִבְלִיעוֹ. וּמְבַלְעֵו וְצוֹפֶה וְחוֹזֵר לְמִדְתּוֹ. אִם הִיָּה גִיא מְעַקֵּם וְאִין יְכוּל לְהִבְלִיעוֹ - מְקַדֵּיר וְעוֹלָה, מְקַדֵּיר יוֹרֵד, וְצוֹפֶה וְחוֹזֵר לְמִדְתּוֹ. הִיָּה מוֹדֵד וְהִגִּיעַ הַמִּדָּה לְכַתֵּל, אִין אוֹמְרִים: 'יִקַּב אֶת הַכַּתֵּל', אֲלֵא אוֹמֵד הַכַּתֵּל, וְצוֹפֶה, וְחוֹזֵר לְמִדְתּוֹ, וּמוֹדֵד. אֶחָד מוֹדֵד בְּחֻבֵל וְאַחַד צוֹפֶה בְּעֵינָיו, בֵּין בְּהָר, בֵּין בַּיָּם, בֵּין בְּמִישׁוֹר, אֶחָד מִדַּת הָעֵבוֹר וְאַחַד מִדַּת הַתְּחוּם, אֲלֵא שְׁבַמִּדַּת הַתְּחוּם מוֹדֵד בְּחֻבֵל.

יג. אִין מוֹדֵדִין, לֹא בְּחוּט, וְלֹא בְּגָמִי, אֲלֵא בְּמִשְׁיחָה. וְהַמוֹדֵד - מוֹתַח בְּכָל כַּחוֹ. מִדֵּד וְהִלֵּךְ, וְבֹא אֶחָד וְאָמַר: 'עַד כָּאן תְּחוּם שְׁבַת' - נִאֲמָן. מַעֲשֶׂה בְּזֻקֵן אֶחָד רוֹעֶה שֶׁבֵּא לְפָנָיו רַבִּי וְאָמַר לוֹ: 'זְכוּר הֵייתִי שֶׁהָיוּ בְּנֵי מִגְדֵּל גָּדֵר וְעִדְרִים יוֹרְדִים לְחֻמְתָּה, עַד חֻצֵר הַחִיצוֹנָה הַסְּמוּכָה לְגִשְׁרִי'; וְהַתִּיר רַבִּי שִׁיְהִיו בְּנֵי מִגְדֵּל יוֹרְדִין לְחֻמְתָּה עַד חֻצֵר הַחִיצוֹנָה סְמוּכָה לְגִשְׁרִי. וְעוֹד הַתִּיר רַבִּי שִׁיְהִיו בְּנֵי גָדֵר יוֹרְדִין לְחֻמְתָּה, וְאִין בְּנֵי חֻמְתָּה יוֹרְדִין לְגָדֵר.

מִסְכַּת עֲרוּבֵין פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. הַנּוֹתֵן עֲרוּבוֹ בְּסוּף אֶלְפִים אִמָּה שֶׁל תְּחוּם, אִם הִיָּה בֵּיתוֹ סְמוּךְ לְחוּמָה - יְכַנְס. וְאִם לֹאוֹ - לֹא יְכַנְס. נִתְּנוּ אִמָּה אַחַת חוּץ

לתחום, אם היה בתוך אלפים אמה שלו - ערובו ערוב. ואם לאו - אין ערובו ערוב.

ב. בראשונה היה בני טבריא מהלכין את כל חמטה, ואין בני חמטה באין אלא עד מקום הכפה, עכשו בני טבריא ובני חמטה חזרו להיות עיר אחת.

ג. אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה, ואנשי עיר קטנה מהלכין את כל עיר גדולה. אימתי? בזמן שהיו בתוך אלפים אמה שלהן. ואם לא היו בתוך אלפים אמה שלהן - אין להם אלא אלפים אמה. ואנשי עיר קטנה - אין להם אלא אלפים אמה בלבד.

ד. עיר של רבים שחורבה, ונשתירו בה גדודיות גבוהות עשרה טפחים, אף על פי שאין צורות פתחיה נכרים - הרי זו מתעברת להיות כעין עיר. עיר של יחיד ונעשית של רבים, ורשות הרבים עוברת בתוכה, כיצד מערבין אותה? עושין לחי מכאן ולחי מכאן, או קורה מכאן וקורה מכאן, ומערבין ונושאים ונותנים באמצע. ואין מערבין אותה לחצאין, אלא או כלה, או מבוי מבוי בפני עצמה. עיר של רבים, והרי היא של רבים, ואין לה אלא פתח אחד - מערבין את כלה.

ה. סכת החג כחג, רבי יהודה מחיב בערוב ובמזונה ובמעשר, וחכמים פוטרין. רבי יהושע אומר: מערבין כפר שלם אפלו הוא כאיסר, אפלו לא נטל ממנו אלא כדי דמוע וחלתו, יתר על כן - הרי זה אסור.

ו. מי שיש לו חמש חצרות בעיר אחת, אם היה משתמש בכלן - הרי זה אוסר את כלן. ואם לאו - אין אוסר אלא מקום דירתו בלבד. אמר רבי יהודה: מעשה בכך נפקא שהיו לו חמש חצרות באושא, ובא מעשה לפני חכמים, ואמרו: אינו אוסר אלא בית דירה בלבד.

ז. חמש חבורות מקצת שרוין בחדרים, ומקצת שרוין בעליות - טרקלין שלהן כחצר לבתים. שנים ששתפין זה לזה, בין

ביין בין בשמן - אינן צריכין לערב. היו שלשה - זה שתף לזה ביין, וזה שתף לזה בשמן - צריכין לערב. רבי שמעון אומר: אחד יין ואחד שמן - אין צריכין לערב. אלעזר בן תדאי אומר: אסורין עד שיערבו.

ח. אב ובנו, נשיו וכלותיו, עבדיו ושפחותיו, הרב ותלמידו, בזמן שאין עמהם דיוורים - הרי הן כיתידים, צריכין לערב, מבוי שלהן - בין כף וכף נתר בלחי וקורה.

ט. עם הארץ שהיו מוליכין אצלו ערוב, מוליך לו כהן כפר תרומה, ויושב ומשמרו ומחשיך עליו ואוכלו, ובא לו. ובשביעית - הרי זה מתר, מפני שלא נחשדו על השביעית.

י. בית שמניחין בו ערוב - אין צריך להפריש כפר, מערבין בבית ישן מפני דרכי שלום, אם היה שם רבו, או אדם גדול, או שהיה משיא את בנו ורצה לנהוג בו כבוד - הרשות בידו. מצוה על כל אדם לבטל רשות, אם היה אדם גדול - הרשות בידו.

יא. אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא ערב - עליו לבטל הרשות. אם היה שם בית האבל או בית המשטה, ורצו לבטל רשותו - הרשות בידו.

יב. שלשה שהיו שרוין בחצר, ומת אחד מבני החצר, והניח את הרשות לאחד מן השוק, מבעוד יום - אוסר. משחשכה - אינו אוסר. ואחד מן השוק שמת, והניח את רשותו לאחד מבני חצר, מבעוד יום - אינו אוסר. משחשכה - אין אוסר. הרי ששכח ולא ערב, וחזר והוציא, בין בשוגג בין במזיד - הרי זה אוסר; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: במזיד - אוסר. בשוגג - אינו אוסר. מי שבטל רשותו, וחזר והוציא, בין בשוגג בין במזיד - הרי זה אוסר.

יג. אחד שלא ערב - נותן רשותו לאחד שערב, ושנים שערכו - נותנין רשותן לאחד שלא ערב. ושנים שלא ערכו - נותנין רשותן לשנים שערכו, או לאחד שלא ערב. אבל

להכניס ולהוציא מחצר למבוי ומן המבוי לחצר. וכלים ששבתו בחצר - מתר לטלטל בחצר, ובמבוי אסור. ורבי שמעון מתיר, שהיה רבי שמעון אומר: כל זמן שהן של רבים, ושכחו ולא ערכו, גג וחצר ואכסדרה ומרפסת וקרפף ומבוי - כלן רשות אחת הן. אמר רבי: כשהיינו לומדין תורה אצל רבי שמעון בתקיעין, היינו מעלין שמן באלונטית מגג לגג, ומגג לחצר, ומחצר לחצר, ומחצר לקרפף, עד שהיינו מגיעים אצל המעין שהיינו רוחצין בו. אמר רבי יהודה: מעשה בשעת הסכנה, היינו מעלין ספר תורה מחצר לגג, ומגג לחצר, ומחצר לקרפף לקרות בו. אמרו לו: אין שעת הסכנה ראה.

יט. שתי חצרות, זו לפני זו, החיצונה של רבים, והפנימית של יחיד - החיצונה - צריכה ערוב. והפנימית - אין צריכה ערוב. הפנימית של רבים והחיצונה של יחיד, הפנימית - צריכה ערוב. והחיצונה - אינה צריכה ערוב. רבי עקיבא אסר את החיצונה, שדריסת הרגל אוסרתה. וחכמים אומרים: אין דריסת הרגל אוסרתה. היו שתיהן של רבים, ונתנו את ערובן בחיצונה, ושכח אחד בין מן החיצונה בין מן הפנימית ולא ערב - שתיהן אסורות. נתנו ערובן בפנימית, ושכח אחד מן הפנימית ולא ערב - שתיהן אסורות. מן החיצונה ולא ערב - שתיהן אסורות; דברי רבי עקיבא. וחכמים אומרים: פנימית מתרת וחיצונה אסורה. אחד שתי חצרות זו לפני זו, ואחד שלש דיוטאות - זו למעלה מזו. במה דברים אמורים? בזמן שדרך הפנימית לצאת על החיצונה ועל מקצתה, ודרך העליונה לירד על התחתונה ועל מקצתה. חמש חצרות פתוחות לבית שער, ושכחו ולא ערכו - מתרין בחצרות, ואסורין בבית שער. חמש דיוטאות פתוחות לאלקט¹, ושכחו ולא

אין אחד שערב נותן רשותו לאחד שלא ערב, ואין שנים שערכו נותנין רשותן לשנים שלא ערכו. ואין שנים שלא ערכו נותנין רשותן לשנים שלא ערכו, שכל זמן שהיו שנים שרוין בחצר, ושכח אחד מהן ולא ערב - הרי זה אסור.

יד. ישראל מומר משמר שבתו בשוק - מבטל רשות, שאינו משמר שבתו בשוק - אינו מבטל רשות. מפני מה? שאמרו: ישראל נוטל רשות ונותן רשות, והעובד כוכבים עד שישפיר. כיצד מבטל רשות? אומר: רשותי נתונה לך, רשותי מבטלת לך - קנה ואין צריך לזכות.

טו. חצרו של נכרי, הרי הוא כדיר של בהמה - מתר להכניס ולהוציא מחצר לבתים ומן הבתים לחצר. ואם יש שם ישראל אסור; דברי רבי מאיר. רבי אליעזר בן יעקב אומר: לעולם אינו אסור עד שיהו שני ישראלים אוסרין זה על זה, והלכה כדבריו.

טז. הגוסס, אף על פי שאינו יכול לחיות - הרי זה אסור. קטן, אף על פי שאין יכול לאכול כזית - הרי זה אסור. קסדור הבא לעיר, עד שלושים יום - הרי זה אסור מיד. אימתי? בזמן שיחדו לו בית דירה. לא יחדו לו בית דירה, או שאין עמהן דיורין בחצר - אין אסור. אכסנאי - אין אסור לעולם.

יז. אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא ערב, והיתה לו אכסדרה על פתחו, בזמן שמגפפת - מתרת לו ואסורה לכל בני חצר. אם אינה מגפפת - אסורה לו ואסורה לכל בני החצר. כלים ששבתו בחצר - מתרין לטלטל בחצר. אנשי חצר ששכחו ולא ערכו - אסור מלהכניס ומלהוציא מחצר לבתים ומבתים לחצר. וכלים ששבתו בחצר - מתרין לטלטל בחצר.

יח. חמש חצרות הפתוחות זו לזו ופתוחות למבוי, ושכחו כלם ולא ערכו - אסור

¹ בית העשוי להתקרב בו בקוץ.

נְשַׁתְּתֵפוּ - מִתְרִין בְּדִיּוּטָאוֹת וְאַסוּרִין בְּאַלְקוּט.

מִסְכַּת עֲרוּבֵין פֶּרֶק שְׁשִׁי

א. שְׁתוּף מְבוּי כִּיצַד? מְנִיחַ אֲדָם חִבְתִּי שֶׁל יֵין, וְשֶׁל שֶׁמֶן, וְשֶׁל תְּמָרִים, וְשֶׁל גְּרוּגְרוֹת וְשֶׁל שָׂאֵר מִיַּי פְּרוֹת, בֵּין מִשְׁלוּ בֵּין מִשְׁלַח חִבְרוֹ, וְאוֹמֵר: 'הָרִי זֶה לְכָל בְּנֵי מְבוּי'; הֵיטָה מִשְׁלֵהֶן - אֵין צָרִיךְ לְזַכּוֹת. הֵיטָה מִשְׁלוּ - מְגַבִּיהָ מִן הָאֶרֶץ וְאוֹמֵר: 'זִכִּיתִי לָכֶם וְלְכָל שְׁנֵתוּסְפוֹ עֲלֵיכֶם'. נְתוּסְפוֹ עֲלֵיהֶן - מְזַכֶּה וְאֵין צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ. אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֵׂה וְהֵינּוּ שְׂרוּיִין בֵּית גְּלוּדָה כְּלוּד, וְהֵינּוּ מְבַשְּׁלִין קְדָרָה שֶׁל עֲדָשִׁים, וְאַחַד עוֹמֵד עַל פֶּתַח הַמְּבוּי וְאוֹמֵר: 'זִכִּיתִי לָכֶם בְּקְדָרָה שֶׁל עֲדָשִׁים', הֵינּוּ - כְּדִי לְשַׁתּוֹת בּוֹ מִזּוֹן שְׁתֵי סְעוּדוֹת. וְהַשֶּׁמֶן - כְּדִי לְאַכּוֹל בּוֹ מִזּוֹן שְׁתֵי סְעוּדוֹת. הַחֲמִץ - כְּדִי לְטַבֵּל בּוֹ. זֵיתִים וּבְצָלִים - כְּדִי לְאַכּוֹל בְּהֵן שְׁתֵי סְעוּדוֹת. תְּחַלְתּוּ וְסוּפוּ - כִּשְׁעוֹר הֵזָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: תְּחַלְתּוּ כִּשְׁעוֹר הֵזָה, אֶף עַל פִּי שְׁאֵין סוּפוּ כִּשְׁעוֹר הֵזָה. כִּלָּה הַחֲפִץ - מוֹדִיעַ, וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְזַכּוֹת.

ב. אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר: פַּעַם אַחַת שָׁבַת רַבִּי מֵאִיר בְּעֶרְדְּסָקָא וּבָא אֲדָם אֶחָד וְאוֹמֵר: 'רַבִּי! עֲרַבְתִּי בְּבָצָלִים [לְטַבְּעִין]', וְהוֹשִׁיבוֹ רַבִּי מֵאִיר בְּאַרְבַּע אַמוֹת שְׁלוֹ. וְכֵן הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: מְעֲרָבִין לְחוּלָה וְלֹאֲסָטְנִים וְלִקְזָן כְּדִי מִזּוֹנוֹ. וְלִרְעֵבְתָן - סְעוּדָה בִּינּוּנִית שֶׁל כָּל אֲדָם.

ג. אֵין מִשְׁתַּתְּפִין, לֹא בְּאוֹצֵר וְלֹא בְּמְבוּי, אֲלָא אִם כֵּן יַחַד לוֹ מְקוֹם. הָאֲנָשִׁים שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ וְעֲרָבוּ שְׁלֹא לְדַעַת הַנְּשִׁים - שְׁתוּפָן שְׁתוּף. וְנָשִׁים שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ שְׁלֹא לְדַעַת בְּעֲלֵיהֶן - אֵין שְׁתוּפָן שְׁתוּף, וְאֵין עֲרוּבֵין עֲרוּב. וּמְעֲרָבִין בְּחִצְרוֹת בֶּפֶת, וְאִם רָצוּ לְעֲרֹב בֵּינָן - אֵין מְעֲרָבִין. מִשְׁתַּתְּפִין בְּמְבוּי

בֵּינָן, וְאִם רָצוּ לְהִשְׁתַּתֵּף בֶּפֶת - מִשְׁתַּתְּפִין. מְעֲרָבִין בְּחִצְרוֹת, וּמִשְׁתַּתְּפִין בְּמְבוּי, שְׁלֹא לְשַׁכַּח תּוֹרַת עֲרוּב מִן הַתִּינוּקוֹת, שְׂיֵאמְרוּ: 'אֲבוּתֵינוּ לֹא עֲרָבוּ'; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אוֹ מְעֲרָבִים אוֹ מִשְׁתַּתְּפִים.

ד. עֲרוּבֵי חִצְרוֹת בְּחִצְרָא וְשְׁתוּפֵי מְבוֹאוֹת בְּמְבוּי. שְׁנַיִם שְׁשַׁתְּפִין זֶה לְזֶה זֶה בֵּינָן וְזֶה בְּשֶׁמֶן - צָרִיךְ שִׁבְאָ² עֲמֵהֶן בְּמְבוּי. אֲמַר רַבִּי מֵאִיר: מִפְּנֵי מָה אֲמָרוּ אֵין מְעֲרָבִין לְאֲדָם אֲלָא מִדַּעַת? לְפִי שְׁאֵין רוּצָה שִׁישְׁתַּתְּפוּ אַחֲרֵים עִמּוֹ בְּחִלְקוֹ, אֲבָל אִם הָיָה לוֹ תְּבַשִּׁיל אוֹ עֶסֶה אֲצֵל חִבְרוֹ - זָכָה לוֹ תְּבַשִּׁילוֹ.

ה. הַמְעֲרָב עַל יְדֵי בְּנֵי עִירוֹ שִׁילְכוּ עִמּוֹ לְבֵית הָאָבֶל, אוֹ לְבֵית הַמִּשְׁתָּה וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶן מִבְּעוֹד יוֹם שִׁיבּוֹא - מִתֵּר. מִשְׁתַּחֲשֵׁף - אֲסוּר, שְׁאֵין מְעֲרָבִין מִשְׁתַּחֲשֵׁף. עֲרָב עֲלֵיהֶן בְּקוֹפּוֹת שֶׁל תְּמָרִים, וּבְקוֹפּוֹת שֶׁל גְּרוּגְרוֹת, וּבְקוֹפּוֹת שֶׁל זֵיתִים, אִם יֵשׁ מִזּוֹן שְׁתֵי סְעוּדוֹת לְכָל אֶחָד וְאַחַד - יְבוֹאוּ. וְאִם לֹא - לֹא יְבוֹאוּ. קָבְלוּ עֲלֵיהֶם זֶה אַחֵר זֶה, הִרְאוּ שׁוֹנִים שִׁישׁ לָהֶם - יְבוֹאוּ, אֲחֵרוֹנִים - לֹא יְבוֹאוּ.

ו. הַמְעֲרָב עַל יְדֵי עֲצָמוֹ לְרוּחַ אַחַת לְשַׁבְּתוֹת שֶׁל כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה, וְאוֹמֵר: רְצִיתִי - אֵלֶיךָ, לֹא רְצִיתִי - לֹא אֵלֶיךָ, רְצָה מִבְּעוֹד יוֹם - עֲרוּבוֹ עֲרוּב. מִשְׁחֲשָׁכָה, רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: עֲרוּבוֹ עֲרוּב. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין עֲרוּבוֹ עֲרוּב, עַל יְדֵי עֲצָמוֹ לְשֵׁתֵי רוּחֹת לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה, וְאוֹמֵר: 'לְמָקוֹם שְׁאַרְצָה אֵלֶיךָ', רְצָה מִבְּעוֹד יוֹם - עֲרוּבוֹ עֲרוּב, מִשְׁחֲשָׁכָה - הָרִי זֶה חֲמָר גַּמְלָה.

ז. לֹא יְעֲרָב אֲדָם עַל יְדֵי בְּנוֹ וּבְתוֹ הַגְּדוֹלִים, וְעַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַעֲבָרִים, וְעַל יְדֵי אִשְׁתּוֹ, אֲלָא מִדַּעַתָּן. אֲבָל מְעֲרָב הוּא עַל יְדֵי בְּנוֹ וּבְתוֹ הַקְּטָנִים, וְעַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ

² לְפִי הַגֵּר "אֵתְכָה זֶה הוּא תְּקוּן בְּדוּקָא, וּבְאֵר זֹאת

הַכְנַעְנִים, וְעַל יְדֵי בְנוֹ וּבְתוֹ הַקְּטָנִים, בֵּין לְדַעְתָּן בֵּין שְׁלֹא לְדַעְתָּן, מִפְּנֵי שִׁדְּוֹן כִּידוֹ. וְכֵלְזָן שְׁעָרָבוּ, וְעָרַב עֲלֵיהֶם רַבֵּן - יוֹצֵאִין בְּשֵׁל רַבֵּן, חוּץ מִן הָאִשָּׁה שִׁיכּוּלָהּ לְמַחוּת עַל יְדֵי בַעְלָהּ.

ח. עֶבֶד עֲבָרִי, וְמִי שִׁחְצִיו עֶבֶד וְחֻצִיו בֵּן חוּרִין - יוֹצֵאִין עַל יְדֵי עֲצֻמָּן. עֶבֶד שֶׁל שְׁנֵי שְׁתַּפִּין - יוֹצֵא בְּעָרוֹב שֶׁל זֶה בְּדָרוֹם, וּמֵהַלֶּךְ בְּדָרוֹם. בְּעָרוֹב שְׁנֵיֶיהֶן - מֵהַלֶּךְ בְּצַפּוֹן בְּעָרוֹבוֹ שֶׁל זֶה בְּדָרוֹם, וּבְדָרוֹם בְּעָרוֹבוֹ שֶׁל זֶה בְּצַפּוֹן, וְאִם מִצְעוּ אֶת הַתְּחוּם - אֵל יוֹזוּ מִמְּקוֹמוֹ. קָטָן שְׁצָרִיךְ לְאָמוֹ - יוֹצֵא בְּעָרוֹב אָמוֹ, וְשָׂאִין צָרִיךְ לְאָמוֹ - אֵין יוֹצֵא בְּעָרוֹב אָמוֹ.

ט. כֹּתֵל חֲצַר שְׁנַפְרִץ, מֵאַרְבַּעַת טַפְּחִים עַד עֶשְׂרֵי אַמּוֹת - מִתָּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּפֹתַח, יִתָּר מִכָּאן - כְּנֶגֶד הַפְּרָצָה אֲסוּר. וְכִפְּרָצוּ בּוֹ פְּרָצוֹת הַרְבֵּה, אִם הָעוֹמֵד מְרַבֵּה עַל הַפְּרוּץ - מִתָּר. וְאִם הַפְּרוּץ מְרַבֵּה עַל הָעוֹמֵד, כְּנֶגֶד הַפְּרָצָה, נִפְרָצָה כְּנֶגֶד עֶשְׂרֵה בְּתִים - בְּטֹלָה הַמְּחִיצָה. שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת זֹו לְמַעְלָה מִזֹּו, וּבֵין זֹו לְזֹו עֶשְׂרֵה טַפְּחִים, אוֹ שִׁישׁ בֵּה גְדוּד חֲמִשָּׁה וּמְחִיצָה חֲמִשָּׁה - מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד. הֵיתָה אַחַת מֵהֶן גְּבוּהָה עֶשְׂרֵה טַפְּחִים, וּמַעֲטָה בְּאַבְנִים, כְּכַפְּתִים וּבִסְלָם הַצּוּרִי, אוֹ שֶׁהִבִּיא נֶסֶר שֶׁרַחֵב אַרְבַּעַת טַפְּחִים וְקָבְעוּ בֵּה - מְעָרְבִין שְׁנַיִם. וְאִם רָצוּ - מְעָרְבִין אֶחָד. פְּחוֹת מִכֵּן - מְעָרְבִין אֶחָד וְאֵין מְעָרְבִין שְׁנַיִם. הֵיתָה אַחַת מֵהֶן גְּבוּהָה עֶשְׂרֵה טַפְּחִים - עוֹשִׂין לָהּ מְחִיצָה גְּבוּהָה חֲמִשָּׁה טַפְּחִים, וּמְבַטְלָהּ.

י. כֹּתֵל שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת גְּבוּהָ עֶשְׂרֵה טַפְּחִים וְרַחֵב אַרְבַּעַת - מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד. מַעֲטוּ בְּאַבְנִים, כְּכַפְּתִים וּבִסְלָם הַצּוּרִי, אוֹ שֶׁהִבִּיא נֶסֶר רַחֵב אַרְבַּעַת טַפְּחִים, וְקָבְעוּ בֵּה - מְעָרְבִין שְׁנַיִם, וְאִם רָצוּ - מְעָרְבִין אֶחָד. פְּחוֹת מִכֵּן - מְעָרְבִין אֶחָד וְאֵין מְעָרְבִין שְׁנַיִם.

יא. מִתְּבֵן שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת, גְּבוּהָה עֶשְׂרֵה טַפְּחִים - מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד.

אֵלוֹ מֵאַכִּילִין מִכָּאן וְאֵלוֹ מֵאַכִּילִין מִכָּאן, נִתְמַעַט הַתְּבֵן מֵעֶשְׂרֵה טַפְּחִים - מְעָרְבִין אֶחָד וְאֵין מְעָרְבִין שְׁנַיִם, אֲלֵא אִם רָצָה - סוּתָם אֶת פְּתָחוֹ וּמְבַטֵּל אֶת רְשׁוּתוֹ, הוּא אֲסוּר וְחִבְרוּ מִתָּר. וְכֵן כֹּתֵל שֶׁל תְּבֵן שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת.

יב. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: סִילוּנוֹת שְׁבַכְרִכִּין מְחֻזְקִין סֵאתִים, אִף עַל פִּי שְׁהֵן נְקוּבִין - שׁוֹפְכִין לְתוֹכָם מִים בַּשַּׁבָּת. וְחֻקְמִים אוֹמְרִים: עַד שִׁיפְקֻקוּ. אַחֲרֵים אוֹמְרִים: בֵּיב שְׁקָמוּר אַרְבַּע אַמּוֹת בְּרְשׁוּת הַרְבִּים - שׁוֹפְכִין לְתוֹכוֹ מִים בַּשַּׁבָּת. עוֹקָה שְׁבַחְצַר מְחֻזְקָת סֵאתִים, אִף עַל פִּי שְׁנִתְמַלְאֵת מֵעָרַב שַׁבָּת - שׁוֹפְכִין לְתוֹכָהּ בַּשַּׁבָּת, אַחַת עוֹקָה וְאַחַת גִּסְטָרָא שְׁבַחְצַר מְחֻזְקָת סֵאתִים, אִף עַל פִּי שְׁנִתְמַלְאוּ מֵעָרַב שַׁבָּת - שׁוֹפְכִין לְתוֹכָן בַּשַּׁבָּת.

יג. הֵגַג וּמְרַפְּסַת הַחֲצַר וְהָאֲכַסְרָא - מְצַטְרְפִין לְאַרְבַּע אַמּוֹת. הַבֵּית וְהַעֲלִיָּה הַחֲצַר וְהֵגַג - אֵין מְצַטְרְפִין לְאַרְבַּע אַמּוֹת, אִף עַל פִּי שְׁהֵן מֵאָה אַמָּה - לֹא יִשְׁפֹךְ עַל פִּי הַבֵּיב, אֲבָל הוּא שׁוֹפֵךְ לִגְגוֹ, וְהַמִּים יוֹרְדִין לְבֵיב. אֵין עוֹשִׂין לָהּ צְנוּר, אֲבָל עוֹשִׂין לָהּ מְזוּחָלָה, שְׁלֹא יֵאמְרוּ: יִצְנוּרוּ שֶׁל פְּלוּנִי מְקַלַּח מִים בַּשַּׁבָּת.

יד. צְנוּר הַמְּקַלַּח לְרְשׁוּת הַרְבִּים, אֶחָד מִים וְאַחַד יֵין - קוֹלֵט, בֵּין בְּיַד בֵּין בְּכַלִּי וְשׁוֹתָהּ, וְיִבְלַבֵּד שְׁלֹא יִצְרַף פִּיו עִם פִּי הַחֲבִית, אִם רְשׁוּת הֵגַג לְמַעְלָה מֵעֶשְׂרֵה טַפְּחִים, וְיִשְׁתָּהּ. אֲבָל מִצְרַף הוּא פִּיו לְצְנוּר לְמִטָּה מֵעֶשְׂרֵה טַפְּחִים וְשׁוֹתָהּ, לֹא יִצְרַף אָדָם יָדוֹ עִם הַכֹּתֵל וְעִם הַמְּזוּחָלָה, אִם רְשׁוּת הֵגַג לְמַעְלָה מֵעֶשְׂרֵה טַפְּחִים, וְשׁוֹתָהּ. אֲבָל מִצְרַף הוּא יָדוֹ לְצְנוּר לְמִטָּה מֵעֶשְׂרֵה טַפְּחִים, וְשׁוֹתָהּ. וְאִם יֵשׁ פִּי צְנוּר אַרְבַּעַת עַל אַרְבַּעַת טַפְּחִים - אֲסוּר, שְׂאִין מְטַלְטְלִין מְרְשׁוּת לְרְשׁוּת.

טו. בּוֹר בְּרְשׁוּת הַרְבִּים, וְאֵין בֵּינוֹ לְכֹתֵל אַרְבַּעַת טַפְּחִים כְּדִי שִׁיְהַלֵּךְ אָדָם - בְּנִי חֲצַר מִתָּרִין, וּבְנִי עֲלִיָּה אֲסוּרִין. אִם יֵשׁ בֵּינוֹ לְבֵין הַכֹּתֵל אַרְבַּעַת טַפְּחִים כְּדִי שִׁיְהַלֵּךְ אָדָם - בְּנִי

אָמְרוּ לוֹ: מַשֶּׁם רְאִיָּה? מַפְנֵי שְׁלֵא הִיְתָה עֲמָקָה עֲשָׂרָה וּרְחֵבָה אַרְבָּעָה.

כ. גּוֹזֵזְטְרָא שְׁהִיא לְמַעְלָה מִן הַמַּיִם - אֵין מְמַלְאֵין הִימְנָה בַשְּׁבֵת, אֲלֵא אִם כֵּן עָשׂוּ לָהּ מְחִיצָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְחִים, בֵּין מְלַמְעָלָה בֵּין מְלַמְטָה. וְאִם הִיא לְמַטָּה מִן הַמַּיִם, אָף עַל פִּי שְׁהַמַּיִם צָפִין עַל גְּבֵה - אֵין כִּכְךָ כְּלוּם. רַבִּי מֵאִיר אָמַר: אָף מְלַמְעָלָה. רַבִּי חֲנִינְיָא בְּן עֲקִיבָא אָמַר: גּוֹזֵזְטְרָא שִׁישׁ בֵּה אַרְבַּע עַל אַרְבַּע אַמּוֹת, חוֹקֵק בֵּה אַרְבַּע עַל אַרְבַּע, וּמְמַלָּא הִימְנָה בַשְּׁבֵת.

מִסְכַּת עֲרוּבֵין פְּרָק שְׁבִיעִי

א. שְׁעָרֵי גְנָה, בְּזִמְן שִׁישׁ לְהֵן בֵּית שַׁעַר מְבַפְּנִים - פּוֹתְחִין וְנוֹעְלִין בְּהֵן מְבַפְּנִים. מְבַחוּץ - פּוֹתְחִין וְנוֹעְלִין בְּהֵן מְבַחוּץ. מְכָאן וּמְכָאן - פּוֹתְחִין וְנוֹעְלִין בְּהֵן מְכָאן וּמְכָאן. אֵין לְהֵם לֹא לְכָאן וְלֹא לְכָאן - אֲסוּרִים כְּאֵן וְכָאן. וְכֵן פְּתִיחֵי חֲנִיּוֹת בְּרִשּׁוֹת הָרִבִּים; רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: בְּזִמְן שְׁהַמְנַעוּל לְמַטָּה מְעֲשָׂרָה - מְבִיא אֶת הַמִּפְתָּח מְעַרְב שְׁבֵת וּמְנִיחוֹ בְּאַסְקוּפָא, לְמַחַר, פּוֹתַח וְנוֹעֵל וּמְחִזִּירוֹ לְאַסְקָפָה. וּבְזִמְן שְׁהַמְנַעוּל לְמַעְלָה מְעֲשָׂרָה - מְבִיא מִפְתָּח מְעַרְב שְׁבֵת וּמְנִיחוֹ בְּמַנְעוּל. לְמַחַר - פּוֹתַח וְנוֹעֵל וּמְחִזִּירוֹ לְמְקוּמוֹ. וְחֻכְמִים אָמְרִים: אָף בְּזִמְן שְׁהַמְנַעוּל לְמַעְלָה מְעֲשָׂרָה טַפְחִים, מְבִיא מִפְתָּח מְעַרְב שְׁבֵת וּמְנִיחוֹ בְּאַסְקוּפָא, לְמַחַר - פּוֹתַח וְנוֹעֵל וּמְחִזִּירוֹ לְמְקוּמוֹ, אוֹ בְּחִלּוּן שְׁעַל גְּבֵי הַפֶּתַח. אִם יֵשׁ בְּחִלּוּן אַרְבַּע עַל אַרְבַּע - אֲסוּר, מַפְנֵי שֶׁהוּא כְּמוֹצֵיא מְרִשּׁוֹת לְרִשּׁוֹת.

ב. הַחֲרִים וְהַפְּסָגִין³ וְסַפִּינָה בְּרִשּׁוֹת הָרִבִּים, גְּבוּהֵין עֲשָׂרָה טַפְחִים - אֵין מְטַלְטְלִין, לֹא מְתוּכֵן לְרִשּׁוֹת הָרִבִּים וְלֹא מְרִשּׁוֹת הָרִבִּים לְתוּכֵן, אֲבָל יוֹרֵד לְתוּכֵן וְאוֹכֵל. פְּחוֹת מִכֵּן, בְּתוּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת מֵתָר, חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת - אֲסוּר. אֲמַת הַמַּיִם בְּרִשּׁוֹת הָרִבִּים, עֲמוּקָה עֲשָׂרָה טַפְחִים, וְכֵן

חֲצַר אֲסוּרִין, וּבִגְנֵי עֲלִיָּה מְתִרִין. בְּאֵר שְׁלִפְנֵי הַחִלּוּן - מְשַׁלְּשֵׁל וּמְמַלָּא הִימְנוּ בַשְּׁבֵת, וּבִלְבָד שְׁלֵא יְהֵא בֵינוּ וּבֵין הַכֶּתֶל אַרְבָּעָה טַפְחִים, כְּדִי שִׁיְהִלֵּךְ אָדָם. אִם יֵשׁ בְּפִי הַבְּאֵר אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה טַפְחִים - בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ, מְשַׁלְּשֵׁל וּמְמַלָּא הִימְנוּ בַשְּׁבֵת.

טז. בּוֹר שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת - מְשַׁלְּשֵׁל וּמְמַלָּא הִימְנוּ בַשְּׁבֵת, וּבִלְבָד שְׁלֵא יְהֵא בֵינוּ לְכֶתֶל אַרְבָּעָה טַפְחִים כְּדִי שִׁיְהִלֵּךְ אָדָם. אִם יֵשׁ בְּפִי הַבּוֹר אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה טַפְחִים - אֲסוּר, שְׂאִין מְטַלְטֵין מְרִשּׁוֹת לְרִשּׁוֹת.

יז. אֲמַת הַמַּיִם שְׁלִפְנֵי הַחִלּוּן - מְשַׁלְּשֵׁל וּמְמַלָּא הִימְנוּ בַשְּׁבֵת, וּבִלְבָד שְׁלֵא יְהֵא בֵינָה לְכֶתֶל אַרְבָּעָה טַפְחִים, כְּדִי שִׁיְהִלֵּךְ אָדָם. זֶה הִיָּה מְעֲשָׂה בְּאִמָּה שֶׁל פְּרִטְלִיָּה, וּבָא מְעֲשָׂה לְפָנֵי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, וְאָמַר: הוּאֵיל וְאֵין בֵּינָה לְבֵין הַכֶּתֶל אַרְבָּעָה טַפְחִים כְּדִי שִׁיְהִלֵּךְ אָדָם - מְתִרָת. וְאִם יֵשׁ בְּפִיָּה אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה, בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ מְשַׁלְּשֵׁל וּמְמַלָּא הִימְנוּ בַשְּׁבֵת.

יח. אֲמַת הַמַּיִם שְׁעוֹבֶרֶת בְּחֲצַר - אֵין מְמַלְאֵין מִמְנָה בַשְּׁבֵת, אֲלֵא אִם כֵּן עָשׂוּ לָהּ מְחִיצָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְחִים בְּכִנְיֶסָה וּבִיְצִיאָה. עָשׂוּ לָהּ בְּכִנְיֶסָה וְלֹא בִיְצִיאָה, בִּיְצִיאָה וְלֹא בְּכִנְיֶסָה - אֵין מְמַלְאֵין הִימְנָה בַשְּׁבֵת, אֲלֵא אִם כֵּן עָשׂוּ לוֹ מְחִיצָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְחִים בְּכִנְיֶסָה וּבִיְצִיאָה. הִיְתָה רְחֵבָה מְרֵאשָׁה אֶחָד וְצָרָה מְרֵאשָׁה אֶחָד - הָרִי זֶה מְרַחֵב אֶת מְקוֹם הַצַּר, וְאֵין צָרִיךְ לְעֲשׂוֹת מְחִיצָה אֲלֵא לְרַחֵב בִּלְבָד. וְכֵן אֲתָה מוֹצֵא בְּבִיבֵין הַמְּקַשְׁקֵשִׁין תַּחַת הַבְּתָיִם וְתַחַת הַחֲצֵרוֹת.

יט. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: כֶּתֶל שְׁעַל גְּבֵה - נְדוּגִין כְּמַחְצָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מְעֲשָׂה בְּאֲמַת הַמַּיִם שֶׁהִיְתָה בְּאֵה מְאָבֵל לְצַפּוּרִי, וְהִי מְמַלְאֵין הִימְנָה בַשְּׁבֵת עַל פִּי הַזְּקֵנִים.

³ בְּרִכּוֹת הַעֲשִׂיּוֹת לְמִלּוֹת בְּהֵן מַיִם.

וְאֶסוּרִין לְעֵתִיד לְבָא; דְּכָרִי רַבִּי יְהוּדָה. וְרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כִּשֶׁם שֶׁאֶסוּרִין לְעֵתִיד לְבָא אֶסוּרִין לְאוֹתָהּ שֶׁבַת. וְקִטְנָה שְׂאִינָה אֵלֶּא כְּעֶשֶׂר, וְנִטְלָה דּוֹפְנָה לְרִשּׁוֹת הַרְבִּים, וְנִשְׁתִּיר כֶּסֶם מִכָּאן כֶּסֶם מִכָּאן - מִתֵּר. נִטְלָה כֹּלָה - מִתֵּר לְאוֹתָהּ שֶׁבַת וְאֶסוּרָה לְעֵתִיד לְבָא; דְּכָרִי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כִּשֶׁם שֶׁאֶסוּרָה לְעֵתִיד לְבֹא, כִּךָּ אֶסוּרָה לְאוֹתָהּ שֶׁבַת.

ח. חֲלוּן שֶׁמִּקְצָתָהּ בְּתוֹךְ עֶשְׂרֵה וּמִקְצָתָהּ לְמַעְלָה מִעֶשְׂרֵה - מְעַרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעַרְבִין אַחַד. הֵיטָהּ כֹּלָה לְמַעְלָה מִעֶשְׂרֵה וּמַעֲטָה בְּאֲבָנִים, אוּ בְּגַפְתִּים, וּבִסְלָם הַמְצָרִי, אוּ שֶׁהִיא נֹסֵר שְׂרָחֵב אֲרַבְעָה טַפְחִים וְקָבְעָה בָּהּ, מְעַרְבִין שְׁנַיִם, וְאִם רָצוּ - מְעַרְבִין אַחַד. פְּחוֹת מִכֵּן - מְעַרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעַרְבִין אַחַד.⁴ הֵיטָהּ רַחְבָּה מְרֹאשָׁה אַחַת וּקְצָרָה מְרֹאשָׁה אַחֵר - הֵרִי זֶה מְרַחֵב אֶת הַמְּקוֹם הַצָּר. חֲלוּן שֶׁהִיא אֲרַבְעָה עַל אֲרַבְעָה טַפְחִים - עוֹשֶׂה לָּהּ מְרַבִּיּוֹת⁵ וּמְכַבְּלָהּ. כִּיּוֹצֵא בּוֹ, מִי שֶׁהִיוּ לוֹ חֲנוּיֹת פְּתוּחוֹת לְרִשּׁוֹת הַרְבִּים, וּפְתוּחוֹת לְחֻצְרוֹת, אִם אֵין שָׁם אֵלֶּא דְּכָר מוֹעֵט - מְבִיא וּמְטַלְטֵל מִזֶּה לָּזֶה. הֵיטָהּ חֻצֵר וּכְהַ דִּיּוּרִין. עֲרָבוּ - מְתַרְיִן. לֹא עֲרָבוּ - אֶסוּרִין.

ט. אַחַד חֲלוּן שְׁבִין שְׁנַיִם בְּתַיִם, וְאַחַד חֲלוּן שְׁבִין שְׁתֵּי חֻצְרוֹת, וְאַחַד חֲלוּן שְׁבִין שְׁתֵּי עֲלִיּוֹת, וְאַחַד חֲלוּן שְׁבִין שְׁנַיִם גִּנּוֹת, וְאַחַד חֲלוּן שְׁבִין שְׁנַיִם דִּיּוּרִין, וְגַשְׁרִים, וּנְפֹשׁוֹת⁶, וְרִשּׁוֹת הַרְבִּים הַמְּקָרָה - מְטַלְטֵלִין תַּחְתֵּיהֶן בְּשֶׁבֶת; דְּכָרִי רַבִּי יְהוּדָה. וְחֻכְמַיִם אֶסוּרִין. יֵתֵר עַל כֵּן אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מִי שִׁישׁ לוֹ בְּתַיִם בְּשְׁנַיִם צְדֵי רִשּׁוֹת הַרְבִּים - עוֹשֶׂה לְחֵי מִכָּאן וְלְחֵי מִכָּאן, אוּ קוֹרָה מִכָּאן וְקוֹרָה מִכָּאן. מְעַרְבִין וְנוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בְּאֲמָצֵעַ. אָמְרוּ לוֹ: אֵין מְעַרְבִין רִשּׁוֹת הַרְבִּים כִּכָּךְ. מוֹדִין חֻכְמַיִם לְרַבִּי יְהוּדָה, בְּמַעֲשֵׂה בְּגִינוֹסֵר, שְׁזָה

גוּמָא - אֵין מְטַלְטֵלִין, לֹא מִתּוֹכָהּ לְרִשּׁוֹת הַרְבִּים, וְלֹא מִרִשּׁוֹת הַרְבִּים לְתוֹכָהּ, אֲבָל יוֹרֵד לְתוֹכָהּ וְשׁוֹתָהּ. אִם הָיוּ הַמַּיִם מוֹעֲטִים - מְזַלְף לְתוֹךְ יָדוֹ וְשׁוֹתָהּ. אִם הָיוּ שְׁנַיִם, זֶה מַעֲמִיד לְחִבְרוֹ, וְהֵלָה שׁוֹתָהּ. וְזֶה מַעֲמִיד לְחִבְרוֹ וְהֵלָה שׁוֹתָהּ. פְּחוֹת מִכֵּן, בְּתוֹךְ אֲרַבְעַת אַמּוֹת - מִתֵּר. חוּץ לְאֲרַבְעַת אַמּוֹת - אֶסוּר.

ג. אֵילָן בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּים, גְּבוּהָ עֶשְׂרֵה טַפְחִים. אִם אֵין גּוּפוֹ גְּבוּהָ מִן הָאָרֶץ שֶׁלֹּשֶׁה טַפְחִים - מְטַלְטֵלִין תַּחְתָּיו. הֵיךָ גְּבוּהָ מִשְׁלֵשׁ רִחוּתָיו, וְנִמְךָ מְרוּחַ אַחַת - רוֹאֵין אֶת הַנְּמוּךְ כְּאִלוֹ הוּא הוּא פֶתַח, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יְהֵא נְמוּךְ יֵתֵר עַל הַגְּבוּהָ.

ד. חֲרֻבָה בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּים, עֲמוּקָה עֶשְׂרֵה טַפְחִים, חֲלוּן שֶׁעַל גְּבֻהָ שׁוֹפְכִין לְתוֹכָהּ מִים בְּשֶׁבֶת. הָיוּ שְׁנַיִם - שֶׁתִּיהֶן אֶסוּרוֹת, שְׂאִין שְׁתֵּי רִשּׁוֹת מִשְׁתַּמְשׁוֹת בְּרִשּׁוֹת אַחַת. הֵיטָהּ אַחַת וְהִיא שֶׁל רַבִּים - אֶסוּרָה עַד שִׁיעֲרָבוּ.

ה. אֲשֵׁפָה בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּים, גְּבוּהָהּ עֶשְׂרֵה טַפְחִים, חֲלוּן שֶׁעַל גְּבֻהָ - זוּרְקִין לָּהּ בְּשֶׁבֶת. הָיוּ שְׁתַּיִם - שֶׁתִּיהֶן אֶסוּרוֹת, שְׂאִין שְׁנַיִם רִשּׁוֹת מִשְׁמֻשׁוֹת כְּאַחַת, הֵיטָהּ אַחַת וְהִיא שֶׁל רַבִּים - אֶסוּרָה עַד שִׁיעֲרָבוּ.

ו. בְּנֵי חֻצֵר וּבְנֵי מְרַפֶּסֶת, שְׂאִין צְרִיכִים לְעֲרֹב, שֶׁעֲרָבוּ אֵלוֹ לְעֶצְמָן וְאֵלוֹ לְעֶצְמָן, כֹּל שֶׁגְּבוּהָ עֶשְׂרֵה טַפְחִים - לְמַרְפֶּסֶת. פְּחוֹת מִכֵּן - לְחֻצֵר. בְּמָה דְּכָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן שֶׁהֵן שֶׁל רַבִּים, וְעֲרָבוּ אֵלוֹ לְעֶצְמָן וְאֵלוֹ לְעֶצְמָן, אוּ שֶׁהָיוּ שֶׁל יְחִידִים וְשִׁכְחוּ וְלֹא עֲרָבוּ. אֲבָל אִם הָיוּ שֶׁל רַבִּים וְשִׁכְחוּ וְלֹא עֲרָבוּ, גַּג וְחֻצֵר וְאֶכְסֻדְרָה וּמְרַפֶּסֶת - כֹּלֵן רִשּׁוֹת אַחַת הֵן.

ז. חֻצֵר גְּדוּלָה שֶׁנִּפְרָצָה לְרִשּׁוֹת הַרְבִּים, וְנִשְׁתִּירוּ בָּהּ גְּדוּדִיּוֹת גְּבוּהוֹת עֶשְׂרֵה טַפְחִים, עַד עֶשֶׂר אַמּוֹת - מִתֵּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּפֶתַח. פְּחוֹת מִכֵּן - מְתַרִין לְאוֹתָהּ שֶׁבַת

⁵ סוּתָם אֶת הַחֲלוּן עִם עֲנָפִים.

⁶ צִיּוּנֵי קְבָרִים.

⁴ בְּפִפְרִים כְּתוּב לְהַפִּיף, וְהַנְּהִי עַל פִּי חֲזוּן

יְהוֹמָאֵל, וְעֵין בְּהַנְּהוּת הַגֵּרָא וְל.

פְּתַח דְּלֵת קַרְפִּיפוּ וְסַתֵּם רִשּׁוֹת הַרְבִּים, וְזֶה פְּתַח דְּלֵת קַרְפִּיפוּ וְסַתֵּם רִשּׁוֹת הַרְבִּים - שְׁמַעְרֵבִין וְנוֹשְׂאִין וְנוֹתְנִין בְּאַמְצַע, שְׁכַל מַחֲיָצָה הַנְּעֻשִׂית לְשַׁבַּת, בֵּין אֲנוֹסִין בֵּין שׁוּגְגִין, בֵּין מְטַעֲיָן בֵּין מְזִידִין - הֲרִי זֶה מַחֲיָצָה. הִחְזִירוּ הַפְּתָחִים לְמַקּוֹמָן - חֲזְרוּ לְאֶסְרוֹן. חֲצַר שְׁגֻגוֹתֶיהָ מְבַצְרִין⁷ - כָּל אֶחָד וְאֶחָד רִשּׁוֹת לְעֲצָמוֹ.

י. כָּל גְּגוֹת הָעִיר - רִשּׁוֹת אַחַת הֵן. אֶסְרוֹר לְהַעֲלוֹת וּלְהוֹרִיד מִן הַגְּגִין לְחֲצַר וּמִן הַחֲצַר לְגְגִין, וְכֹלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּחֲצַר - מִתֵּר לְטַלְטְלָן בְּגְגִין, וּבִלְכַד שְׁלֵא יֵהָא גַּג גְּבוּהָ עֲשֶׂרָה אוֹ נְמוּף עֲשֶׂרָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל אֶחָד וְאֶחָד רִשּׁוֹת לְעֲצָמוֹ, וְאִין מְטַלְטְלִין בוּ אֵלָא בְּאַרְבְּעָה. אָמַר לְהֵם רַבִּי מֵאִיר: אִי אַתֶּם מוֹדִים בְּאַנְשֵׁי חֲצַר שֶׁשָּׁכְחוּ וְלֹא עָרְבוּ, שֶׁאֶסְרוֹר לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא מִחֲצַר לְבִתִּים, וּמִבִּתִּים לְחֲצַר, וְכֵלְן שֶׁשָּׁבְתוּ בְּחֲצַר - מִתְרִין לְטַלְטֵל בְּחֲצַר, מֵה נִשְׁתַּנָּה גַּג מִחֲצַר? אָמְרוּ לוֹ: לֹא! אִם אָמַרְתָּ בְּחֲצַר, שְׂאִין תַּחְתִּיהָ דִּיּוֹרִין! אָמַר לְהֵם: אַף חֲצַר, פְּעָמִים שְׂשֵׁי תַּחְתִּיהָ דִּיּוֹרִין. אָמְרוּ לוֹ: לֹא! אִם אָמַרְתָּ בְּחֲצַר, שְׂאִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכִּיר אֶת שְׁלוֹ, תֵּאמַר בְּגֻגוֹת, שְׁכַל אֶחָד וְאֶחָד מִכִּיר אֶת שְׁלוֹ? אָמַר לְהֵם: הֲרִי שְׁהִיתָה חֲלוּקָה, אוֹ שְׁהִיתָה עֲשׂוּיָה פְּסָפְסָ⁸, לֹא כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכִּיר אֶת שְׁלוֹ?⁹ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר: עַד כָּאֵן הִיְתָה תְּשׁוּבָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַגְּג, וְהַמְרַפְסָת, הַחֲצַר וְהַאֲכֻסְדָּרָה - כֵּלְן רִשּׁוֹת אַחַת הֵן.

⁸ סימנים עד היכן מוגיעה הדירה של כל אחד.

⁹ הינו שונדאי כל אחד מכיר את שלו.

⁷ חצר אשר גגות הבתים שבתוכה הם שווים למרקע החצר, הינו שהבתים בנויים במקום נמוך שבהצר.

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורש"י עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט או הרבה כפי הפנאי.

<p>28</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>ו 6</p>	<p>עלות השחר _____ 4:15 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:37 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:04 סקיעה _____ 8:31 בבלי: שבת קיז • ירושלמי: יומא כז • תוספתא: ערובין א נ"ך: ירמיה כ-כא • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם א</p>
<p>29</p>	<p>שני Monday</p>	<p>ז 7</p>	<p>עלות השחר _____ 4:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:37 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:04 סקיעה _____ 8:31 בבלי: שבת קטז • ירושלמי: יומא כח • תוספתא: ערובין ב נ"ך: ירמיה כב-כג • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם ב</p>
<p>30</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>ח 8</p>	<p>עלות השחר _____ 4:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:37 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 סקיעה _____ 8:31 בבלי: שבת קטז • ירושלמי: יומא כט • תוספתא: ערובין ג נ"ך: ירמיה כד-כה • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם ג</p>
<p>1</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>ט 9</p>	<p>עלות השחר _____ 4:17 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:38 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 סקיעה _____ 8:31 בבלי: שבת קיז • ירושלמי: יומא ל • תוספתא: ערובין ד נ"ך: ירמיה כז-כז • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם ד</p>
<p>2</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>י 10</p>	<p>עלות השחר _____ 4:17 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:38 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 סקיעה _____ 8:31 בבלי: שבת קיח • ירושלמי: יומא לא • תוספתא: ערובין ה נ"ך: ירמיה כח-כט • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם ה</p>
<p>3</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>יא 11</p>	<p>עלות השחר _____ 4:18 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:38 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 סקיעה _____ 8:30 בבלי: שבת קיט • ירושלמי: יומא לב • תוספתא: ערובין ו נ"ך: ירמיה ל-לא • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם ו</p>
<p>4</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>יב 12</p>	<p>חקת-בלק, פרקה עלות השחר _____ 4:18 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:39 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:06 סקיעה _____ 8:30 בבלי: שבת כ • ירושלמי: יומא לג • תוספתא: ערובין ז נ"ך: ירמיה לב-לג • רמב"ם: מלכים ומלחמותיהם ז</p>

Candle Lighting 8:13 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 9:43 זמן מוצש"ק

וּזְעַן דּוּ וְזַעֲמָט מְחֻזָּק זֵיין אַ מְעַנְטִשׁ צוּ דִינען דָּעם דָּעם אַייפֶּערֶשְׁטן, וּזַעֲמָט עַר
דִיר לִיב הָאָבן.

(ספר המדות אות אהבה סימן ז')